

Upravništvo Ljubljana, Knafljeva 0
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selezburgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baumgartnerja

JUTRO

PONEDELJSKA IZDAJA

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ul. 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Ponedeljska izdaja »Jutra« izhaja vsak ponedeljek zjutraj. — Naroča se posebej in velja po pošti prejemana Din 4.— po raznašalcih dostavljena Din 5.— mesečno.
Maribor Grajski trg št. 7. Telefon št. 2455.
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Zavezniška ofenziva na gospodarskem polju

Zavezniki so odločeni zapreti vsa stranska vrata za oskrbo Nemčije z vojnimi potrebnostmi in strniti blokado od skrajnega severa do skrajnega jugovzhoda Evrope

London, 7. aprila. a. (Havas) Angleški listi glasno ugotavljajo, da predtavljajo note, izročene Švedski in Norveški, kakor tudi posveti vodilnih britanskih osebnosti z diplomatskimi predstavniki Velike Britanije začetek velike zavezniške ofenzive na diplomatskem in gospodarskem področju. Cilj te ofenzive je postopno zapreti vrata Nemčiji. Po sklepu vrhovnega vojnega sveta dne 28. marca ne bo mogel rajh več izrabljati nevtiralnosti svojih so edov, medtem ko Francija in Velika Britanija preneha sva odredbe mednarodnega prava in sicer v tem smislu, da bi bili teh koristi nevtiralne države določne enako kakor zavezniški.

„Sunday Times“ piše, da bo ojačena blokada zadovoljila tiste, ki so bili že nestrpni. Toda zavezniki upoštevajo tudi težave nevtiralnih držav, katerih pravice ne smejo tehati tisti, ki hočejo braniti mednarodni red. Neodvisna nevtiralnost mora biti tudi nevtiralna. Stalne zlorabe Nemčije ni mogoče postaviti v isto vrsto s tistimi, ki se pojavljajo od slučaja do slučaja. Toda treba je zagotoviti nevtiralnim državam polno podporo za primer nemških represalij. List na koncu pravi, da zahteva ojačanje blokade načrtno delo. Če nevtiralne države ne želijo zaščititi svojih interesov, naglašajo »Observer«, potem jih je treba pripraviti, da je taka zaščita nujna. Listi razpravljajo tudi o večernem govoru norveškega zunanjega ministra Kochta. »Sunday Times« poudarja, da se po sporočilu vrhovnega vojnega sveta in ro izjavah Chamberlaina in Churchilla bo izročila note Norveški, Švedski in Holandski začetna konferenca britanskih diplomatskih predstavnikov v balkanskih državah z voditelji Velike Britanije. Novi ukrepi zavezniških vlad dokazujejo, da nameravata London in Pariz izvesti odločno akcijo proti trgovskemu prometu malih in slabih držav od severozahoda pa do jugovzhoda.

London, 7. aprila. a. (Reuter) Diplomatska in gospodarska ofenziva, s katero so začeli zavezniki se giblje v treh smereh: 1. izročitev note Norveški in Švedski, v kateri sporočajo zavezniški, da mislijo ojačiti blokado nad Nemčijo, 2. razgovori ministra vojnem mornarice in vojnega gospodarstva, ki so se nanašali na stesnitve blokadne obroča in 3. jutrišnja konferenca lorda Halifaxa in britanskih poslankov v prestolnicah balkanskih držav.

Mislilo, da bosta Norveška in Švedska v kratkem odgovorili na zavezniški noti. Reuterjev diplomatski urednik pravi, da je čisto gotovo, da zavezniški noti za skandinavski državi ne vsebuje nobenih zahtev. Toda čisto naravno predvidevata noti, da si Velika Britanija pridržuje pravico napraviti vse korake proti nemškemu poskusom, da bi izrabljala skandinavske vode za to, da bi se izognila blokadi. Monnet in Cross sta se strinjala v dejstvu, da obstoje gotove luknje v blokadi in da je potrebno, da se skupno store koraki za ojačenje nadzorstva za tihotapsko trgovino z Nemčijo.

Ko se bodo jutri britanski diplomatski zastopniki na Balkanu sestali z lordom Halifaxom, bodo imeli priliko posvetovati se po ustanovitvi trgovinske organizacije za Balkan in o tem, kako bo najboljši mogoče uredniti izvoz iz balkanskih držav v zavezniški državi in kako bi se dalo osemoglediti Nemčiji, da bi uporabljala pridelke balkanskih držav za nadaljnje vodstvo vojne.

Tajna seja spodnje zbornice
London, 7. aprila. a. (Reuter) Po sedanjem načrtu Chamberlaina ta teden v spodnjem domu ne bo govoril o razvoju vojne. Na tajni seji spodnjega doma, ki bo v četrtek, bosta major Attlee in Dalton govorila v imenu delavske stranke, o priki razprave o kompleksu vprašanj, ki so v zvezi z blokado in vodstvom gospodarske vojne. Pričakujejo, da bo na tej seji minister za vojno gospodarstvo Cross poudaril poročilo o delu svojega resora, nakar bo seja proglašena za javno.

Mnenje glasila grofa Ciana
Rim, 7. aprila. r. (Stefani) Glasilo zunanjega ministra grofa Ciana »Relazioni Internazionali« piše, da je treba popolnoma odkrito povedati, da je francosko angleški načrt za ojačenje blokade skrajno nevaren, ker more izzvati razširjenje angleško-francoske vojne z Nemčijo. Če bi se blokada končala s kršitvami teritorialnih vod držav, ki so izven vojne, potem je jasno, da se bo povečala nevarnost reakcije in drugih zapletenj. Na drugi strani more namera angleške vlade, da izvze znatno povišanje cen preko mere izzvati pritisk inozemske politike na neko državo. Gospodarski ukrepi bi se končali s političnim pritiskom, ki pa ne bi mogel ostati brez vojaške reakcije.

V Angliji so sigurni popolne zmage
London, 7. aprila. z. V angleški javnosti je opažati, da je v zadnjem času zavladala popolna sigurnost glede uspeha zaveznikov tako na vojaškem področju, kakor na področju blokade. Zavezniška diplomacija je v ofenzivi in je potisnila nemško diplomacijo v popolno defenzivo. Tudi če bi Nemčija sedaj poskušala odgovoriti z vojaško ofenzivo, so zavezniki na to dobro pripravljeni. Z zadovoljstvom ugotavljajo angleška javnost, da je doživela nemška pro-

paganda tudi s svojo zadnjo »Belo knjigo«, ki naj bi zrevolucionirala Ameriko, popoln neuspeh.

Prvi uspehi v razširju blokade

London, 7. aprila. b. Danes je bilo uradno objavljeno, da so pogajanja za novo ureditev gospodarskih odnošajev s posameznimi državami v cilju poostitve blokade proti Nemčiji že dosegla začetne uspeh. Tako je Španija pristala na to, da ne

Kaj zahtevajo zavezniki od Švedske in Norveške

Vsebina not, izročenih Švedski in Norveški — Kako bodo zavezniki preprečili nadaljnji izvoz v Nemčijo

London, 7. aprila. r. Noti ki sta bili izročeni norveškemu in švedskemu poslaniku označujeta stališče Anglije odnošno Francije glede na izvoz surovin iz Norveške v Nemčijo. V zmerem tonu opozarjata Norveško in Šved ko, da s pomočjo enostranske nevtiralnosti prenehati in da bodo zavezniki spoštovali nevtiralnost samo do tlej, dokler bosta Norveška in Švedska lojalni napram zaveznikom v toliki meri, kakor sta napram Nemčiji. Nota ne zahteva od Švedske in Norveške, da bi storili neposredne korake. Prav tako ne predvideva nikakih ukrepov od strani Francije in Velike Britanije. Glavni del note vsebuje splošno razlago zavezniškega stališča glede položaja Skandinavije po sklenitvi sovjetsko-finske mirovne pogodbe. Nota navaja možnost, da bi Švedska in Norveška zahtevali nemška zagotovila z ozirom na bojazen pred novim sovjetskim napadom. Taka akcija skandinavskih dr-

žav ne bi naletela na ugoden vtis pri zavezniških, niti ne bi zavezniški ravnodušno gledali na sovjetsko prodiranje proti Atlantskemu oceanu čez Skandinavijo. V noti se omenja tudi vprašanje železne rude ki jo Švedska in Norveška izvažata v Nemčijo. Med Narvikom, kjer nalagajo nemške trgovske ladje železno rudo, in nemškimi teritorialnimi vodami obstoja 11 točk, kjer morajo trgovske ladje zapustiti norveške teritorialne vode in zapluti na široko morje. Nekoliko takih točk je pri Beđa, druge so pri Kristiansundu, Esamin in Stalangerju. Na teh mestih morajo nemške ladje zapluti na široko morje, ker jim v teritorialnih vodah groze možni točevali, podvodne pečine in nasprotni vetrovi.

V primeru, da bosta Norveška in Švedska še nadalje izvažali železno rudo Nemčiji, bodo angleške vojne ladje porokale in na teh mestih nemške trgovske ladje in jih potopile.

da preprečijo nadaljnji izvoz švedske železne rude v Nemčijo, nenadno zapletena v vojno. Nevtiralci vedo, da nimajo niti Nemčija niti zavezniki namena, ravnati z njimi v rokovcah, toda na drugi strani v nobenem primeru ne morejo iz lastnih nagibov pristati na kakršne koli gospodarske in krvne žrtve v korist obeh vojskujočih se tabovor.

London, 7. aprila. r. Iz skandinavskih krogov se je izvedelo, da so norveškemu in švedskemu poslaniku izjavili v petek v angleškem zunanjem ministrstvu naslednje:

Kaj bosta storila Stockholm in Oslo?

Posvet o skupnem stališču — Verjetnost popolne ustavitve izvoza železne rude

Stockholm, 7. aprila. r. Poročila, po katerih je angleško zunanje ministrstvo izročilo v petek švedskemu in norveškemu poslaniku v Londonu važni noti, so izzvale v švedski veliko vznemirjenje. V švedskih političnih krogih izjavljajo, da vlade severnih držav tesno sodelujejo in da hočejo podvzeti vse, da bi mogle pripravljene sprejeti nove diplomatske korake Anglije. Trdijo, da je norveška pripravljena ustaviti prevoz švedske železne rude preko Narvika, toda ne samo v Nemčijo, temveč tudi v Anglijo.

Z uradne strani ni objavljeno še nobeno poročilo o izročitvi not švedskemu in norveškemu poslaniku v Londonu. Kar se tiče prevoza železne rude iz Narvika, kaže vse, da ga namerava Anglija onemogočiti z minami, vendar pa še ne ve, ali jih bo namestila v norveških vodah ali izven njih.

Stockholm, 7. aprila. a. (Reuter) Dopisnik agencije Reuter je izvedel, da bo švedska odgovorila na zavezniško noto glede nevtiralnosti skandinavskih držav, čeprav ni določil nikak rok za odgovor. Ker bo treba nekaj časa za ureditev odgovora švedske vlade na britansko-francosko noto, ni treba tega odgovora takoj pričakovati. Misli se, da bo prej švedska vlada imela svoje posvete.

Stockholm, 7. aprila. o. (United Press.) V švedskih političnih in gospodarskih krogih so se pojavile velike skrbi, da ne bi bila švedska zaradi odločitve zaveznikov,

da preprečijo nadaljnji izvoz švedske železne rude v Nemčijo, nenadno zapletena v vojno. Nevtiralci vedo, da nimajo niti Nemčija niti zavezniki namena, ravnati z njimi v rokovcah, toda na drugi strani v nobenem primeru ne morejo iz lastnih nagibov pristati na kakršne koli gospodarske in krvne žrtve v korist obeh vojskujočih se tabovor.

London, 7. aprila. r. Iz skandinavskih krogov se je izvedelo, da so norveškemu in švedskemu poslaniku izjavili v petek v angleškem zunanjem ministrstvu naslednje:

V kratkem bo Anglija podzvela obsežno diplomatsko delavnost v skandinavskih državah, na jugovzhodu Evrope in na Daljnem vzhodu, švedski in Norveški se sporoča, da mora Anglija kljub zaključitvi sovjetsko-finskega miru smatrati še nadalje svoje politične in strateške interese v skandinavskih državah kot življenjske interese, zaradi česar ne bi mogla ostati ravnodušna nasproti razširjenju nemškega in sovjetskega vpliva v skandinavskih državah. Vsek poizkus skandinavskih držav, da bi prišlo do sporazuma z Nemčijo, bi morala Anglija smatrati kot sovražno dejanje. Vsek sovjetski korak, ki bi stremel za tem, da bi Sovjetska Rusija dobila kako skandinavsko pristanišče na Atlantiku, bodisi da bi ga zavela ali pa zavladala nad njim na kak drug način, bi predstavljal ogrožanje Anglije.

Italija čaka ob strani

Nastopila bo žele, če bi bili zaradi blokade ogroženi njeni lastni interesi

Rim, 7. aprila. z. Uradni italijanski krogi so glede razširjenja blokade proti Nemčiji tudi na Sredozemsko morje in na Balkan skrajno rezervirani. V uradnih krogih izjavljajo, da bo Italija tako dolgo čakala, da se bo videlo, kako se bodo v praksi izvajali zavezniški sklepi glede razširjenja blokade. Če bodo pri tem prizadeti tudi interesi Italije, bo italijanska vlada seveda nastopila v njihovo zaščito. Vsekakor pa italijanski tisk naglašaja, da Italija razširjenja vojne proti Nemčiji na Sredozemsko morje ne bi mogla mirno trpeti.

»Giornale d' Italia« v zvezi s tem ponatiskuje mnenje nekoga ameriškega lista, ki pravi, da je Italija sedaj v takem položaju, da zavzame absolutno dominanten položaj na Sredozemskem morju. Angleško brodogradje je vezano po Nemčiji, s francoskim brodogradjem pa bi Italija lahko hitro obračunala. Na drugi strani pa enako kakor drugi listi tudi »Giornale d' Italia« na vidnem mestu ponatiskuje pisanje pariške

»Liberte«, ki zagotavlja, da se bo angleško-francoska kontrola na Sredozemskem morju in na Jadranu izvajala tako, da s tem ne bo ovirana normalna italijanska plovlva. V zvezi s tem ugotavljajo, da sričo take konciliantnosti s strani zaveznikov dozdaj med njimi in Italijo še ni nastala nikakva napetost zaradi nameravanega razširjenja blokade na Sredozemsko morje.

Poleg gospodarske je potrebna tudi vojaška zmaga

Rim, 7. aprila. AA. Diplomatski urednik agencije Stefani piše, da bi bilo težko pričakovati učinkovito zmago nad Nemčijo samo z gospodarskimi ukrepi, ker samo dejansko izvojevana vojna bitka predstavlja odločujoč element. Nekateri krogi v Londonu so omenili možnost izkrcavanja zavezniških čet v Skandinaviji. Te morebitnosti tudi v Berlinu ne izključujejo, vendar pa berlinski politični krogi pripominjajo, da bi prišlo takoj do nemškega odgovora in da bi bil ta odgovor zelo močan.

Poslanik Brugere pri Lebrunu

Pariz, 7. aprila. (Havas). Predsednik Lebrun je sprejel danes med drugimi francoskega poslanika v Beogradu Brugera.

Zatem ga je sprejel predsednik vlade in zunanji minister Paul Reynaud, pri katerem so bili tudi poslanik v Rimu, generalni rezident v Maroku, general Weygand in poljski zunanji minister Zaleski.

„Vsa stranska vrata se morajo zapreti“

Francoski tisk zahteva strogo blokado tudi na Sredozemskem, Jadranskem in Črnem morju

Pariz, 7. aprila. o. V francoskem tisku se zmerom pogosteje pojavljajo zahteve, da se blokada efektivno razširi na Sredozemsko, Jadransko in Črno morje. Tako ugotavlja »Liberte« da bo blokada postala učinkovita šele ko se bo tudi na teh morjih zaseglo vse blago, ki je namenjeno v Nemčijo in se na ta način zaprla tudi ta zadnja stranska nemška vrata. Samo po sebi je razumljivo da se bo morala blokada na tem evropskem področju izvajati tako, da ne bodo prizadeti neposredni italijanski interesi, ki so za Italijo življenjskega pomena in ki jih morajo zavezniški vsekakor upoštevati. »Matine« pa izraža

mnenje, da bi bila kontrola nad prometom ruskega petroleja za zavezniške predraga, ker jim ne gre v račun da bi si nakopali sovjetsko sovražstvo. »Excelsior« pa se zavzema za to, da bi zavezniški izvajali blokado Nemčije na Sredozemskem morju, vsaj tako strogo, kakor na drugih morjih. Brezobzirno bi morali zaseči vse nevtiralne transporte, o katerih bi doznali, da bi utegnili biti namenjeni v Nemčijo. Predvsem bi morali zastaviti pot ladiam ki prevažajo blago za Nemčijo skozi Dardanele po Črnem morju do Constance ali Varne.

Preobrat v razvoju vojne

Francoski glas o bodočih ukrepih zaveznikov na področju blokade

Pariz, 7. aprila. a. (Havas) Ojačenje gospodarske vojne povzroča stalne vznemirjenje pri Nemčiji, ki sedaj namenja vse sile in razvija številne akcije pri nevtiralnih državah. Vprašanje blokade zajema vse evropske narode od skrajnega severa do jugovzhoda Evrope. Na eni strani je železna ruda, na drugi pa petroleji. Sigurno je, da mora popolna blokada zlasti glede železne rude in petroleja, dati odlične rezultate. Po sedmih mesecih vojne daje blokada takšne rezultate, da se Nemčija trudi, da bi se obrnila z diplomacijo in grožnjami. Nemčija se upira blokadi s prihranki in z izkoriščanjem zalog. Toda prihranke je težko dobiti, zaloge pa niso večne. »Oeuvre« poudarja, da resnost sedanjega časa sili London in Pariz, da poostriata

blokado, in to pomeni, da morata uvesti strogo kontrolo vsaj v švedskih in norveških teritorialnih vodah. Izve se pravi list, da vsebujea noti, ki sta bili izročeni diplomatskima predstavnikoma Švedske in Norveške, zanimive predloge glede tega. »Francosko-britanska nota predstavlja preobrat v zgodovini vojne«

Londonski dopisnik »Petit Parisien« pravi da se bo začela konferenca diplomatskih predstavnikov Velike Britanije v balkanskih in podunavskih državah z lordom Halifaxom v ponedeljek. Na konferenci bodo razpravljali o političnem in gospodarskem položaju teh držav. Ni treba izgubljeni besed, da bodo razgovori teki; o tem, kako bi dosegli, da bi večina izvoza iz teh držav šla v Veliko Britanijo.

Poleg blokade tudi priprave za vojaško akcijo

Nemški tisk o načrtih zaveznikov na Bližnjem vzhodu in Balkanu

Berlin, 7. aprila. p. Nemški listi ugotavljajo, da pariški tisk ponovno obširno razpravlja o pripravah zaveznikov na Bližnjem vzhodu. Značilno je, pravijo berlinski listi, da opozarja francoski tisk sedaj poleg prejšnje misije zavezniške vojske na Bližnjem vzhodu glede na Sovjetsko Rusijo še na novo misijo Velike pozornost posvečajo nemški listi zlasti uvodniku »Tempsa«, ki pravi, da ima zavezniška vojska na Bližnjem vzhodu poleg drugega nalogo, da zagotovi izdatno pomoč, ki sta jo Anglija in Francija objubili Rumuniji in Grčiji v primeru napada na ti dve državi. Povsem jasno je, pravi »Deutsche Allgemeine Zeitung«, da je to novo stališče v tesni zvezi z vprašanjem Besarabije, ki ga je postal na dnevni red Molotov v svojem poslednjem govoru.

bene stvarne podlage, ker tem državam ne grozi nobena nevarnost, pravijo nemški listi, niti od strani Nemčije, niti od strani Sovjetske Rusije.

Nadalje pravijo, da bi imel vojni blok, ki ga žele zavezniški osnovati na tem področju, nalogo, preprečiti vsako akcijo miroljubnega gospodarskega sodelovanja Nemčije. Nemški listi, ki navajajo pisanje »Tempsa«, opozarjajo zlasti na odstavek v njem, ki pravi, da bi v primeru, če bi prišlo do osnovanja tega bloka, zavezniška vojska na Bližnjem vzhodu priskočila avtomatsko na pomoč, ker je njena naloga omogočiti skupno akcijo zavezniških vojsk zainteresiranih držav.

Nemški listi objavljajo tudi vesti pariškega tiska, po katerih se vprašanje Bližnjega vzhoda postavlja na isto črto z zadevami, ki so predmet proučevanja francoske in angleške vlade, kateri sta v tem pogledu že stopili v stike z zainteresiranimi državami v tem predelu Evrope. Poudarjajo tudi, da razpravlja poveljni vojske na Bližnjem vzhodu general Weygand, ki se mudi v Parizu, s šefi francoske in angleške vojske o tem vprašanju. Nemčija bo reagirala, pravijo berlinski listi na ta novi izkus zaveznikov, ki predstavlja izzivanje in ima nalogo razširiti vojno proti njej. Nemški listi pravijo, da bo Nemčija nastopila proti temu prizadevanju skupno s Sovjetsko Rusijo, pri čemer bo imela odkrito podporo Italije, ki je nasprotna vsakemu razširjanju vojnega spopada na ta del Evrope.

„1. junija bo konec vojne“

Fantastične vesti v Berlinu

Curih, 7. aprila. z. »Neue Zürcher Zeitung« poroča iz Berlina, da se tam širijo vesti, da bo 1. junija konec vojne. Na čem naj bi bile te vesti osnovane, ni mogoče ugotoviti, pač pa je očito, da jih širijo sistematično funkcionarji raznih hitlerjevskih organizacij. V zvezi s tem se širijo tudi napovedi, da bo nemška vojska 2. ju-

nija vkorakala v Pariz. Te vesti so izzvale v vsej nemški javnosti silno napetost in nihče ne ve, kaj utegne prinesiti bližnja bodočnost. Nevtiralni opazovalci si tolažijo širjenje teh vesti s tem, da skušajo merodajni činitelji odvrniti pozornost širše javnosti od notranjih težav in od zunanjepolitičnih dogodkov, ki se pripravljajo.

Z zapadnega bojišča

Slabo vreme ovira večjo letalsko aktivnost Pregled dogodkov zadnjih dni

Pariz, 7. aprila AA (Havas) Na bojišču med Reno in Mozelo je se vedno relativno mirno, ker slabo vreme še naprej skoro povsem ovira vsako letalsko aktivnost. Včeraj je bil mal spopad zapadno od Vogezov, kjer se je nemški oddelek približal francoskim postojankam. Ta oddelek je bil odbit z ognjem avtomatskega orožja in je pri umiku pustil na bojišču svojega poveljnika, podporočnika, ki je bil ranjen in se ga ujela Francozi. Razen tega je bilo pri Saarbrucku topniško obstreljevanje.

Angleški letalci so izvršili več običajnih poletov nad Severnim morjem. Na kopnem je francosko letalstvo izvršilo dva ogledniška poleta nad fronto. Nemci pa so poslali dve letali nad severne dele Francije.

Francoski vojaški krozi so objavili podrobnosti o dogodkih ki so se odigrali v začetku aprila. V prvi vrsti se je zvedelo, da so našli ostanke nemškega letala tipa »Dornier 17«, ki je bilo bržkone sestreljeno 2. aprila. Francosko poveljstvo ni hotelo uradno potrditi uničenja tega letala, preden ni dobilo v roke stvarnih dokazov. Izmed članov posadke tega letala je bil eden mrtev, dva pa ranjena. Ranjena nemška letalca sta čakala dva dneva na pomoč. O namadu 3. aprila v odseku N'eda proti francoskim postojankam, pravijo v teh krogih, da so nemška poročila netočna. Na nemški strani je bilo javljeno, da so to malo francosko postojanko osvojili in da je bilo v borbi ubitih 15 francoskih vojakov. Pri skrbni preiskavi, ki so jo izvršile na kraju samem francoske oblasti, se ugotovilo, da niti za trenutno Nemci niso prišli v to postojanko, ki je še vedno v posesti francoskih vojakov. V boju sta bila dva vojaka ubita in dva ranjena, katerih eden je pozneje zaradi poškodb umrl.

Polet britanskih letal nad Wilhelmshavnom 3. aprila smatrajo v francoskih pomorskih in letalskih krogih kot skrajno važno operacijo glede na pomembnost objekta in pogojev, v katerih je bil izvršen. Wilhelmshaven je najvažnejše nemško pomorsko oporišče in je opremljeno s posebno protiletalsko obrambo. Leži skoraj 100 km v notranjosti Nemškega zaliva, ki je zaradi bližine Helgolanda zelo težko dostopen. Nemci razpolagajo z odličnimi pastmi. Kljub vsemu se je pilotom posrečilo priti do cilja. Čeprav niso mogli zaradi slabega razgleda točno ugotoviti posledic bombardiranja, zlasti zasidranih ladij. Mogli so vrčti svoje bombe na pristanišče, mislijo pa, da

je ta operacija, ki je bila izvršena sredi dneva, popolnoma spremenila dosedanje splošno prepričanje, da je mogoče bombardiranje te strateško pomembne postojanke izvršiti le ponoči.

Francosko in nemško vojno poročilo

Pariz, 7. aprila. br. Vrhovno poveljništvo francoske vojske je sredi objavilo 432. vojno poročilo, ki pravi:

Na fronti je dan mirno potekel.

Berlin, 7. aprila. AA. (DNB) Vrhovno poveljništvo poroča:

Na zapadu ni bilo posebnih dogodkov. Nemške letalske sile so izvršile ogledniške polete nad severno in srednjo Francijo. Pri tej priliki so štiri letala tipa »Curtis« napadla nemško letalo »Dornier«, ki je vzdržalo borbo, dokler sovražnikom ni zmanjkalo bencina. »Dornier« se je vrnil nepoškodovan na svoje oporišče. Ka-no položne je letelo več sovražnih letal severno-zapadno od Trierja in so pri tem prek. šila luksemburško nevtralnost.

2 nemški letali sestreljeni

London, 7. aprila. AA. Posebni Reuterjev dopisnik, ki je pri francoskih letalcih na zapadnem bojišču, poroča:

Danes je eskadrila francoskih letal sestrelila na zapadnem bojišču dve nemški letali tipa »Dornier«, tako imenovana »le-teča svinčnika«. Videl sem zmagovalce, ko so se spustili na letališče. Ko so pristali, so razburjeno mahali z rokami. Do spopada med francoskimi in nemškimi letali je prišlo v trenutku, ko so bila francoska letala na ogledniškem poletu nad nemškim ozemljem. Spopadli so se z dvema »Dornieroma« in 10 »Messerschmitti«.

Letalski napad na svetilnik ob angleški obali

London, 7. aprila. AA. (Reuter.) Po vesti, ki je prispela danes v London, so nemška letala izvršila napad na neki svetilnik. Poročilo pravi, da sta dve nemški letali na povratku od neuspešne napada na Scapa Flow izvršili napad na svetilnik Dankeburg Head, ki je na skrajni vzhodni točki. Letali sta se spustili zelo nizko in sta streljali s strojnimi. Pri tej priliki je bil izvršen tudi napad na svetilnik Stroma, ki je oddaljen 5 km od prejšnjega svetilnika. Čeprav sta bila oba svetilnika zadeta od krogel, so vendar vse osebe v svetilniku ostale nepoškodovane.

Vode padajo

Beograd, 7. aprila p. V pretekli noči je v Beogradu in okolici neprestano deževalo. Dasi dež ni bil močan, je vendar precej močan veter povzročal resno skrb ljudem, ki so bili zaposleni pri vzdrževanju nasipov, da ne bi popustili pred vodnim pritiskom. Vodostaj Save in Dunava je pri Beogradu dosegel kulminacijsko točko. V beograjskem pristanišču ob Savi je bil 714 cm, na Dunavu pri Zemunu pa 756 cm. Tako visoke vode v Beogradu sploh ne pomnijo.

Po poročilih, ki so prispela v Beograd, je tudi v drugih krajih narasla voda doseglja svoj maksimum ter je povzročila prav katastrofalne poplave. Na tisoče družin so morali tako v Beogradu kakor tudi v drugih krajih evakuirati.

Od snoči je pričela voda padati. Sicer ni upadla mnogo, glavno pa je, da pada. Sava je padla za 2 cm, Dunav pa za 1 cm. Na poplavljenih beograjskih ulicah se to še ni opazilo. Trajalo bo bržkone še precej časa, preden bodo odtekale ogromne količine vode, ki so se razile okoli Beograda. Danes je bil vzpostavljen železniški promet med Beogradom in Subotico. Podzvzeti so bili ukrepi za pomoč prizadetim, da se jim zagotovi življenje. V splošnem so bili prizadeti najbolj siromašni sloji.

Rojstni dan kneginje Jelisavete

Beograd, 7. aprila. AA. Za rojstni dan Nj. Vis. princeze Jelisavete je bila danes v dvorski kapeli na Dedinju služba božja, katere so se udeležili Nj. Vel. kralji. Nj. Vis. knez namestnik, kneginja Olga, princesa Jelisaveta, dvorske dame ter civilna in vojaška hiša Nj. Vel. kralja.

Predsednik vlade Cvetković v Nišu

Niš, 7. aprila. p. Danes je prispel v letalov v Niš predsednik vlade Dragiša Cvetković.

Družabni večer SDS v Beogradu

Beograd, 7. aprila. p. V prostornih obrtniškega doma je bil snoči dobro uspel družabni večer SDS, ki je bil odlično obiskan. Na njej je govoril predsednik SDS ministar dr. Budisavljević. Obiskali so jo tudi mnogi drugi prvaki SDS, med njimi predsednik izvršnega odbora Večeslav Vilder ter zastopniki mnogih strankinskih organizacij iz okoliških srezov. Demokratsko stranko je zastopal Božidar Vlačić, HSS pa dr. Ilija Jukić.

Predsednik izvršnega odbora SDS Večeslav Vilder je prišel s svojega tridnevnega bivanja v Beogradu in stik z večjim številom političnih osebnosti. Nocoj je odpotoval nazaj v Zagreb.

Odklikovanje „Lade“

Beograd, 7. aprila. p. Danes je prosvetni minister Boža Maksimović slovesno otvoril 24. razstavo srbskega umetniškega kluba »Lade«, ki praznuje že svojo 35-letnico. Minister Maksimović je ob tej priliki izročil zastopnikom kluba red sv. Save 2. stopnje, s katerim so ga odklikovali krajevski namestniki.

Kralj Viktor Emanuel v Milanu

Milan, 7. aprila. br. Kralj Viktor Emanuel je včeraj jutraj prispel v Milan, kjer so mu priredili ogromne ovacije. Dopoldne je otvoril milansko mednarodno razstavo, popoldne pa si je ogledal razne javne naprave, tovarne in milansko letališče, na katerem so priredili posebne letalske vaje. Snoči je ogromna množica ljudstva priredila kralju navdušene ovacije pred njegovo milansko rezidenca.

Maribor čez nedeljo

Maribor, 7. aprila

Danes je bila spet nedelja živahnega društvenega in kulturnega življenja, dan številnih občinskih zborov. V ospredju zanimanja sta bila občna

zbor mariborskega in okoliškega trgovstva

Sodobne prilike postavljajo naše obmejno gospodarstvo pred posebne naloge in preizkušnje. Pod tem vtiskom sta bila tudi današnja občna zbor našega obmejnega trgovstva. Dopoldne je bil v dvorani Zdrženja trgovcev v Jurčičevi ulici redni občni zbor Zdrženja trgovcev za mesto Maribor, h kateremu se je v lepem številu zbralo zavedno mariborsko trgovstvo. Občni zbor je otvoril zaslužni predsednik g. Miloš Oset, ki se je v svojem uvodnem poročilu dotaknil vseh vprašanj, ki terejo mariborsko trgovstvo. Omenil je primanjkovala raznega kolonialnega blaga, dišav, parafina, čezla, zlasti traverz itd., kar je v najini zvezi s sodobnimi prilikami v svetu. Delni zastoj trgovine povzroča tudi podražitev blaga, ki je prinesla protidraginske ukrepe. Mariborsko trgovstvo je tudi povzdignilo svoj glas proti prehudi ostrini in pogrebnim tendencam davčne reforme. Uspešna je bila akcija, da so ostale v veljavi stare cene sladkorju. Tudi petroleja se zmerom primanjkuje navzlic neštetim akcijam. Upati je, da bo ustrezno dolgotrajni želji mariborskega trgovstva, da bi dobil Maribor podružnico Pošne hranilnice, v kateri zadevi je predsednik osebno intervenciral na merodajnem mestu. Prizad je v sedanjih sestavi našemu gospodarstvu popolnoma odvč. Mariborsko trgovstvo je uspelo v svoji akciji za razširjenje telefonskih kablov. Spomnilo pa se je z obilno božičnico tudi naše revne obmejne dece. Slečila so poročila tajnika F. Skase, blagajnika J. Zidanska, H. Saxa za Novakovo ustanovo in F. Klanjska za nadzorni odbor. Zdrženje se je dosledno borilo proti krošnjarstvu, zavzelo se je za zboljšanje pošt-nih prilik in boljše obmejne ceste. Pridobitev je uvedba obveznih legitimacij za sejmarje in za trg. nakupovalce. Tajništvo je izvršilo nešteto intervencij in je opravilo ogromno administrativnega dela. Zdrženje šteje 583 članov, ki zaposlujejo 68 poslovodnih, 258 pomočnikov, 189 pomočnic in 235 ostalih nameščenec. Vajencev je 129. V šolskem letu 1938-39 je bilo vpisanih v vse tri razrede trgovske nadaljevalne šole 74 učencev in 55 učenk, v letnik 1939-40 je bilo vpisanih 116 učencev in učenk. Dohodki izkazujejo 160.729,62 din., izdatki 126 tisoč 107,35 din. Aktiva in pasiva izkazujejo 708.189 din.

Lepo uspeli občni zbor so prisrčno pozdravili predsednik Zveze združenj trgovcev iz Ljubljane g. Stane Vidmar, zastopnik Zbornice za TOI dr. Ples, mestni obrtni referent dr. Senkovič, predsednik Tujiskoprometne zveze inž. Šlajmer, predsednik društva hišnih posestnikov g. Meglič in prof. Škof, ki je obenem tudi poročal o lepih uspehih trgovske nadaljevalne šole. Vsi govorniki so poudarjali marljivo delo društvenega odbora. Topla soglasnost se je pokazala tudi pri volitvah novega odbora. Izvoljeni so bili: Miloš Oset predsednik, Franjo Majer in Rado Lenard podpredsednika, odborniki: Sučević, Klajnšek, Anderle, Jančič, Jakob Lah, Janko Preac, Videl, Tičar, Antončič, Sax, Koček in Lovrec, namestniki: Anton Tavčer, Prešern, Mavrič, Ivan Lah, Rado Tipel in J. Salamun. Nadzorstvo: Paš, Šraj, Jurše, Kovačič in Kravos.

Tudi je občni zbor razpravljal o raznih koristnih predlogih, ki se tičejo interesov društvenih članov. Med drugim so razpravljali o tem, naj bi mestna občina pri svojih nakupih upoštevala predvsem mariborske trgovce. Tudi naj bi se znižala cena električnemu toku za trgovske obratovalnice. S toplimi, vzpodbudnimi besedami je zaključil predsednik g. M. Oset lepo aspeli zbor mariborskega trgovstva.

Popoldne pa so zborovali »Pri orlu« okoliški trgovci, ki so organizirani v svojem posebnem združenju. Občni zbor je otvoril in vodil aglini predsednik g. Janko Kostajin, šek, ki vodi združenje okoliških trgovcev iz 15 let z uspešno spretnostjo in organizatorično sposobnostjo. Njegovim 15letnim vztrajnim prizadevanjem na tem mestu je pripisati čvrsto povezanost in složno vzajemnost okoliškega trgovstva ter lepe uspehe stanovske organizacije. Izbrpno so poročali o marljivem delu društvenega vodstva v pretekli poslovni dobi predsednik Janko Kostajinšek, tajnik Blagovič in g. Jelenke za nadzorni odbor. Zdrženje šteje 351 članov, ki pripadajo 29 strocam. V marib. okolici je bilo lani prijavljenih 39 novih trg. obratovalnic, odjavljenih pa 29. Člani zaposlujejo skupno 41 učencev, 25 učenk, 49 pomočnikov in 51 pomočnic. Zdrženje je kupilo v Franciškanski ulici lišo št. 21 za 515.000 dinarjev. Poračun za 1940-41 izkazuje 112.000 din. V prvem letniku trgovske nadaljevalne šole je 32 gojencev, v drugem pa 21. Občni zbor so postavili s svojo navzočnostjo odlični predstavniki, ki so bili tudi na občnem zboru ljubljanskega zbor mariborskega trgovstva. Današnji občni zbor Zdrženja »okoliških trgovcev« je prisrčno počastil zaslužnega in neumornega predsednika g. Janka Kostajinška, ki posveča vse svoje sposobnosti in ves svoj trud napredku in razvoju stanovske organizacije okoliških trgovcev. Včitev letos ni bilo.

Mariborski upokojenci,

ki so organizirani v Društvu jugoslov. drž. in samoupravnih upokojencev, so zborovali danes dopoldne v Narodnem domu. Poročali so predsednik dr. Kronvogel, tajnik Koudelka in blagajnik Pušenjak. Društvo šteje 1904 člane in je priredilo siromašnim članom lepo božičnico z darili v vrednosti 4400 din. Podporni sklad je izplačal posmrtnine po 800 din svojem umrlih 26 članov. Društveno premoženje izkazuje vrednost 26.935,25 din. posmrtninski sklad 22.258,75 din. Aktiva 49.194,25 din. Prejemki ter izdatki 103.847,26 din. Na občnem zboru so razpravljali tudi o težkem položaju upokojencev, o izenačenju kronskih upokojencev, o naraščajoči dragini ter o drugih težavah, s katerimi se mora boriti organizacija za koristi svojega članstva. Na dnevnem redu so bile samo nadomestne volitve.

Obmejni slaščičarji

so imeli svoj občni zbor »Pri orlu«. Otvoril in vodil ga je dolgoletni predsednik g. Ilich. Občnemu zboru je prisostvoval tudi mestni obrtni referent dr. Mladen Senkovič. Zdrženje, ki združuje svoje članstvo z vsega obmejnega področja, šteje 70 članov, ki zaposlujejo 25 pomočnikov in 26 vajencev. Tudi slaščičarji so se izrekli proti ukinitvi obrtniških združenj in proti pojavom šušmarstva.

Z mladinsko pesmijo z meje na mejo

Snoči je bil v veliki dvorani Sokolskega doma prisrčen koncertni večer mladih pevcev z Rakeka. Z jugozapadne meje je prišel na našo severovzhodno mejo mladinski pevski zbor »Vilhar« meščanske šole na Rakeku. Nacionalni Maribor je se sicer odzval vabilu mladih pevcev v lepem številu in je tudi nagradil ubrano petje s prisrčnim aplavzom, lahko pa bi bila udeležba številnejša, odziv močnejši. Težko je dometi vzrok, zakaj ni bila dvorana nabito polna, kar bi mladi pevci v polni meri zaželeli. Zbor, ki ima v osebji g. Maksa Pirnika izvrstnega dirigenta, je z velikim uspehom odpel svoj skrbno izbran pevski program, nekatere pesmi je moral ponoviti. Pred pričetkom je bila ljubka deklaracija, ki je vsebovala iskreno, ginljivo zahvalo mladih pevcev in njihovih staršev. Gdč. Rapotčeva je izročila zboru lep šopek nageljnove. Po lepo uspelem koncertu so se »Pri orlu« sestali ljubitelji in prijatelji naše mladinske pesmi.

Bivši mornarji

imajo svojo posebno organizacijo, Društvo bivših mornarjev v Mariboru, ki ga uspešno in marljivo vodi predsednik ter ustanovitelj g. Jože Povodnik. Društvo šteje 70 članov in se bo število še pomnožilo, ko

Vrsta ponesrečencev

Ljubljana, 7. aprila.

Po dolgi zimi smo željno pričakovali tople pomladi ali pa vsaj nekoliko toplejše in milderje vreme. Saj je res, da se je temperatura dvignila in da je nekaj dni živo srebro jutraj še stalno nad ničlo, a vendar se ozračje letos nikakor ne ugreje. Nasprotno, današnja nedelja je bila zlasti dopoldne prav neprijetna, hladna in vetrovna. Od severa je pihal oster veter. Za izlete ni bilo nič kaj prijetno. Kljub temu pa je imela Smarna gora kakor po navadi mnogo gostov.

Hladno vreme je zadržalo rasti in brst, drevje je še golo, le španski bezeg je odgnal. V normalnih letih običajno v tem času že skoraj cvete. Letos pa bomo za kak teden potrpeli.

Snoči so prepeljali v ljubljansko bolnico dvehletnega Rudolfa Tomca, mesarjevega sinčka iz Zagorice 8 pri Bledu. Dete je padlo v škap krova in dobilo strašne opekline po vsem telesu, zlasti pa po hrbtu. Otroku so skušali v bolnici pomagati na vse načine in zdravilniki so mu lajšali hude bolečine, a vsaka pomoč je bila zaman in nesrečno dete je ponoči podleglo.

Nekje z juga je prišel s trebuhom za kruhom delavec Radomir Mladenović in našel zaslužek v Rovtuh na Notranjskem. V soboto popoldne je imel opraviti pri stroju za mletje kamenja, a nesreča je hotela, da ga je stroj zagrabil in potegnil k sebi. Ortgalo mu je desno nogo nad stopalom skoraj do polovice golence. Ubogega delavca, ki je izgubil mnogo krvi, so prepeljali v bolnico.

Danes popoldne pa so bili reševalci poklicani na Tyrsevo cesto, kjer si je neko dekle v obupu prerezalo žile na rokah. Vzrok, kakor po navadi, nesrečna ljubezen. K sreči poškodbe niso hujšega značaja in ni nevarnosti za življenje.

Krojaški pomočnik Stanko Koci iz Vižmarjev 107, rojen 1909, se je danes popoldne peljal na izlet. Na vižmarskem klancu je izgubil oblast nad kolesom in se v hudem diru zaletel po strmini. Padel je tako nesrečno, da si je zlomil nogo. Podobna

Petnajst let kinološke zveze

Ljubljana, 7. aprila.

Snoči so v restavraciji pri Štrukuju zborovali kinolozi. Člani zdaj že petnajstletne kinološke zveze v Ljubljani. Zborovanje, ki so se ga udeležili številni naši odlični kinolozi, je vodil predsednik dr. Ivan Lorentčič. Udeležili pa so se ga tudi zastopnik banovine inž. Božič, zastopnik mestne občine svetnik Vovčina ter zastopnik komandanta dravske divizije veterinarski poročnik France Deržič. Iz Zagreba pa je prispel tudi delegat Hrvatskega kinološkega društva Vilko Kamner.

Obširni poročili o delovanju zveze sta podala predsednik in tajnik kapetan Teodor Drenig. Iz teh poročil je bilo razvidno, da je kinološka zveza prav marljivo delovala tako notranje kot tudi v zunanji propagandi za uspeh in ugled prizadevanj naših kinologov. Naši kinolozi so se lani postavili tudi v tujini, kjer so bili zastopani na mednarodnih kongresih, poslali pa so v svet tudi prvo jugoslovensko rodovno knjigo, ki je bila zelo ugodno sprejeta. Tudi doma so opravili mnogo dela. Posamezna včlanjena društva so prirejala razne tekme in razstave, poskrbela pa so tudi za potrebne praktične in teoretične povčne tečaje. V preteklem letu je zveza pregledala tudi 185 rodovnikov, skupno došle 1397. Na novo prijavljenih je bilo 10 psarn, ki jih je sedaj skupno 132. Psov in psic pa je vpisanih 2344. V posebnem seznamu je sedaj 24 sodnikov in 10 ocenjevalcev, članstva pa šteje zveza 961. Domača kinologija se je mogla v preteklem letu pohvaliti tudi že z večjim razumevanjem s strani merodajnih oblastev. Ima pa tudi že precej razvito strokovno publicistiko: poleg lista »Naši psi«, ki izhaja v Ljubljani in »Kinološke glasnice«, ki izhaja v Beogradu, je v Zagrebu začel izhajati še »Zelena pošta«. Vsa ta glasila pa trpijo ne le na finančah, ampak tudi na primernih sotrudnikih. Našim kinologom bi se videlo idealno, če bi vsa ta glasila začela delovati vzajemno in če bi zveza poskrbela, da ne bi bilo težko pri izdajanju Publikacij.

bodo tovariši mornarji s področja bivše mariborske oblasti pristopili k društvu. Odbor je organiziral več predavanj z namenom širjenja pomorskega zanimanja ter čim tesnejše tovariške in družabne povezanosti bivših mornarjev. Tudi je društvo, kakor je razbrati iz izbrpnega poročila predsednika g. J. Povodnika, gojilo tople in prisrčne stike z vsemi sorodnimi in bratškimi organizacijami. Društveni člani vršijo svoje delo v duhu gesla za kralja in domovino ter »Morju zvestoba«. Poročila sta tudi tajnik Pečenik in blagajnik Veselko. Občni zbor je odpisal vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Petru II., pozdravni brzojavki pa ministru vojne in mornarice ter admiralu Poliču. Pri volitvah je bil izvoljen po večini dosedajni odbor. Na lepo uspelem zboru so sodelovali tudi pevci »Jadrana-Nanosa«, ki so uvodoma odpele himno, po zaključku pa »Buči morje« ter »Slovan na dan«. Predsednik g. J. Povodnik je z bodrilnimi besedami zaključil občni zbor ter se zahvalil vsem navzočim z geslom »Morju zvestoba«.

Tekma šahistov

V kavarni Orient je bila danes revanšna šahovska tekma med SK Zeleničarjem in mariborskim šahovskim klubom, ki se je končala neodločno 4:4. Ker je preteklo nedeljo zmagal mariborski šahovski klub 6:3, pride v naslednje kolo prvenstvenega tekmovanja Slovenske šahovske zveze Mariborski šahovski klub.

Krvav dogodek na Koroški cesti

Strugarski mojster Marjan Kompara se je snoči vračal domov s svojo ženo. Ko sta šla po Koroški cesti, sta srečala skupino mlajših moških, ki so peli neke tuje popevke. Kompara je mladeniče opozoril, da se ne spodobi peti takšne pesmi. Skupina mladeničev pa je reagirala na njegovo pomirjevalne besede s tem, da je navadila nanj in ga pobila na tla. Incident je vzbudil ogorčeno obsodbo nacionalnega Maribora. Oblastva skuša doznati, kdo je bil v skupini napadalec, ki so se potem razbežali.

Bolgarski turisti se vračajo

Bolgarski turisti, člani »Bolgarskega alpijskega kluba« v Sofiji, ki so tedni dni delali na smučkah ture v Triglavskem pogorju, so se v soboto zvečer vrnili v Ljubljano. Napravili so iz Mojstrane turo Krma - Staničeva koča. Kredarica, Aleksandrov dom - Hribarice - Triglav - Staničeva koča. Vozel. Vzpon na Črno prst je radi neugodnega vremena moral odpasti. Na turi jih je vodil g. Janez Kveder, spremljala pa jih je še 12 slovenskih smučarjev - planincev. Prenehali so v Staničevi koči na Kredarici, v koči na Triglavskih jezerih, na Komni in Voglu. Bolgarski smučarji ne morejo prehoviti krasnih dni, ki so jih preživeli v Triglavskem pogorju, takisto pa so tudi polni hvale za svoje slovenske tovariše, ki so jih spremljali na težavni turi, stoječim tim kot bratje ob strani. Včeraj popoldne so obedovali pri Koškaku, kjer je v njih imenu izročil načelnik oddelka za socialno skrbstvo pri sofijski občini g. Radev poštvovalnemu vodji smučarske ekspedicije g. Kvedru v znak priznanja in zahvale ilustrirano spomenico »Bolgarskega alpijskega kluba« in prekrasen koledar »Državne pečatnice« z divnimi, umetniško dovršenimi slikami bolgarskih krajev in ljudi. Spomenico »Blg. alp. kluba« je izročil tudi predsedniku »Jugoslov.-bolgarske lige« R. Pustoslavski v znak priznanja za poštvovalno delovanje tega društva na polju jugoslov.-bolgarskega zblživanja. Večina bolgarskih gostov je odpotovala s brzecem v Sofijo. G. Radev z geslo soprogo in g. Francališki pa se vrnejo v domovino drevi.

Na zborovanju so podali končno poročila še vodja rodovnika Oskar Kosler, gospodar Ivan Roštan in blagajnik Ivan Zupan. Vsa poročila so bila soglasno sprejeta, nakar je bila celotnemu odboru na predlog revizorja Antona Susterja izdelavana razrešnica. Sprejet je bil tudi poročun za bodočo poslovno dobo. Predsednik je na kraju najavil, da namerava zveza v jeseni prirediti razstavo o priliki in v okviru velesjema. Pred zaključkom zborovanja so zborovalce pozdravili dr. Viljem Krejčič in imenu Zveze lovskih društev iz dravske banovine in Vilko Kamner v imenu Hrvatskega kinološkega društva. Nato pa je predsednik zborovanje zaključil z zahvalo vsem sodelujočim.

Naše gledališča

DRAMA

Ponedeljek, 8. aprila: Zaprtlo.
Torek, 9. aprila: Partija šaha. Premiera. Premierski abonma
Sreda, 10. aprila: Zupanova Micka, Varh. Red Sreda

OPERA

Ponedeljek, 8. aprila: Zaprtlo.
Torek, 9. aprila: Zaprtlo.
Sreda, 10. aprila: Lucia di Lammermoor.
Debut gdčne Sonje Ivančičeve in gostovanje tenorista Manoševskega. Premierski abonma

Simfonični koncert. Nocojnji simfonični koncert bo točno ob 20. uri v veliki Unanski dvorani. Opozarjamo na pianista Ivana Noča, ki bo sodeloval na tem večeru ter igral klavirski koncert s spremljevalcem orkestra, ki ga je napisal skladatelj Rahmaninov. Ostale točke sporeda so: Saint-Saens: II. simfonija, Faure: Overture k operi Penelopa, L. M. Škerjanc: Suita za godalni orkester v osmih stavkih. S tem simfoničnim koncertom se bo proslavila 20-letnica Orkestralnega društva Glasbene Matice. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice.

Pogled za kulise

Josip Daneš-Gradiš, predstavnik smeha in vedrine v naši Drami, nestor aktivnih slovenskih igralcev, bo v kratkem imel jubilejno predstavo, s katero se bo hkratu poslovil od gledališča. Predstava je bila napovedana za torek, a slavljenec je iznenada obolel, da je njegov praznik preložen za nedoločen čas. V naslednjem prinašamo kratek pogled za kulise in pa malo pomenka z jubilarom, ki mu v imenu tisočev ljubiteljev njegove umetnosti želimo iz vsega srca, da čim prej okreva

Ce vam je prav, pa stopimo malce na obisk v naš Talijin hram. Kaj neki pripravljajo in kako se kaj počuti ljubljanska Drama v času pomladnega prebujenja? Kar v spomin si pokličimo večerne ure tolikih in tolikih dni, ki smo jih že preživeli v parterju, na stojščih, na balkonih, galerijah, v ložah našega gledališča pred

Josip Daneš-Gradiš

dvignjenim zastorom, kjer smo na odru v igralčevih ustvaritvah, v živi, topli govornici našega bogatega jezika doživljali velike drame in komedije pisane, nikoli dommljivega življenja ljudi, vsele in žalostne podobe dejanja in nehanja človeških usod, ki nam jih je pričaralo na podij spretno umetniško pero dramskega oblikovalca.

Kako je v gledališču čez dan

Kakor je gledališče na večer polno luči, polno slovesnega nemira in utripajočega življenja, tako je čez dan v malem, za kulisami tako rekoč, prav tako živo in prizadevano. Hodniki so prazni, kar nekam brezupno praznino parterja skriva tema — na odru, na skoraj praznih, golih deskah pa se pod lučmi ure in ure vrše vaje za premiere, se v potu svojega obraza vztrajno in neumorno trudijo režiserji in igralci, da prinese dragocnemu kulturnemu delu spet svoj delež — vsak po svoje, kakor že najbolj in najpopolneje more in zna. Po tistem, po prvih vstopih in se skozi temo detpaš do parternega sedeža — v gledališče, v hram umetnosti stopa človek kakor v cerkev. Kaj se godi na odru? Gledaš, poslušas in izveš, Gogoljevca »Revizorja« pripravljajo, katerega premiera bo posvečena 40letnemu igralškemu udeleževanju našega Daneša. Tretje dejanje, peti prizor. Oder prazen, brez kulis, le nekaj stovov markira pozornico, pa miza v sredi in zdaj postavljena vrata, da za silo ločis in opredeliš igralški prostor.

Igralci brez mask

Igralci, v civilnih oblekah seveda, so vsi na svojem mestu. O, saj jih takoj spoznaš. Pravkar so vstopili skozi improvizirana vrata na pozornico. Najprej je jubilar Daneš v vlogi lažnega revizorja Hlestakova, mladosten, galanten, prav pustolovski okreten, na višini svojega igralškega zagona, prijeten, ljubezljiv, vendar in kakor Daneš zmerom zna biti: od sil naraven, vseskozi nepriljen, res iz življenja samega vzet. Potlej za njim Cesar kot mestni poglavar, včeraj še vsemogočen oblastnik, danes ponižen, klanjajoč se sluga slabe vesti pred revizorjem, ki ga skuša zamamiti in se mu prikupiti, da bi ta zatisnil oči in izpregledal slabe, luknjaste plati njegovega gospodarstva. Izvstven je v svoji vlogi, ustvarjen kakor nalašč zanj. Oho, tule je pa Lipah. Kako posrečeno mu pristoji podoba oskrbnika dobrodelnih zavodov Artemija Filipova Zemljanke. Ves sključen v ponižnosti in podvojenem spoštovanju do revizorja tudi on teži slabo vest pred očmi državne uprave, vendar zraven še tu pa tam pošklbi na desno in levo, češ nisem sam, tudi drugi nosijo maslo na glavi. — Graščaka Dobčinski in Bobčinski stojita v ozadju — Jan in mladi Sever, kakor izrezana, v trenutku veš, da se bosta dobro odrezala. Galantni Drenovec je to pot šolski nadzornik, ki v popolnem seglasju in skladnosti dopolnjuje klanjajoči se krog mestnih oblastnikov pred revizorjem Hlestakovom. Ostali igralci čakajo zdaj, zamisljeni Kralj, Nablocka, Skrbinešek, Levarjeva, Peček, Plut in še drugi.

Gospod režiser

Režiser! Išče se režiser! Je že tu, Dr. Bratko Kreft. — Pričnimo, gospoda! Dejanje se pričnaja. Režiser je neutrudljiv. Venomer leta sem in tja, zdaj sedi v prvi vrsti parterja, potlej v zadnji, zdaj skoči na oder in kaj popravi, izpopolnjuje, nianstra, se življuje v posamezne vloge in se zdi, kakor da bi najrajši kar sam skočil med igralce in z njimi igral. Saj mu ni niti treba popravljati vlog samih — to so naši najboljši igralci, ki vsak zase ustvarja in sproti pili svoj lik — njegova poglavitna naloga je, da daje dogajanje pravi ritim, izpopolnjuje posamezne pri-

Dr. Bratko Kreft

zore jih harmonično veže in jim daje poudarek, uravnava in postavlja skupine. — Tole še enkrat, prosim. Maice bolj živahno. Blizje stopite. Tako. Dobro je.

Sproti mu padaja nove domisljice. Z vsa režisersko okretnostjo in v nemu svojega živahnega temperamenta daje dejanju tek. Da, to je dr. Bratko Kreft — spreten, ambiciozen režiser v sredi dela. »Revizorja« režira — v Banja Luki pa dajejo njegovo »Veliko puntarjico« pred polno hišo. Dejanje teče, dejanje tehle komičnih-Gogoljevskih zapletljajev. Moraš se smejeti iz srca. Vražji Gogolji, kako velik in pronoljiv opazovalec ljudi je bil, s kakšno naslado jim trga maske raz obraz in kaže človeške slabosti v vsej goloti. Smeješ se. Pa se zasmeje nekdo tudi zadaj nekje, iz praznih vrst galerije, kdo pa je tam? I. Snažlika je. Snažlika so v gledališču prvo občinstvo.

Pavza. Oder se prazni. Zdjaj pa na delo. Treba je izvirati nekaj besed, nekaj izjav ali kar koli že. Na hodniku srečaš dr. Krefta. Ze zopet nekam hiti, zanj menda ni pavze. Pocuškaš ga za rokov in vprašaš, kako in kaj. Rad se odzove, ljubezljiv kakor zmerom.

Dr. Kreft pripoveduje

— O režiji naj vam povem? Veste, to je druga uprizoritev »Revizorja« pri nas. Prvo je režiral pred leti Putjata. To pot je režijsko pojmovanje nekoliko drugačno. Rusi ga igrajo nekam preveč groteskno, kar ni za nas. Naš stil je zmernejši, bližji realizmu, poudarek je na človeški strani. Pri nas so Gogoljevi ljudje ljudje, četudi nekoliko groteskni, vendar nikoli karikature. Četudi so slabi so le simpatične kreature. Imel sem srečo, da so vsi igralci pristali na ta način igre. Moja interpretacija se nanaša na Gogoljevo pismo o priiliki prve predstave »Revizorja«, s katero je bil avtor močno nezadovoljen zaradi prevelike teatralnosti. Skušam slediti avtorju in njegovi interpretaciji. In ko igramo, bedi nad nami Gogoljev duh, on je prav za prav naš režiser. — Kako je z igralci? Lepo se razumemo in stvar nam gre gladko izpod rok. Hlestakov jubilara Daneša je prav gotovo njegova najboljša vloga. Dobre volje so vsi. Ni še daleč od prvega in zdaj dobivajo plače vsakega prvega, ne pa v obrokih kakor prej. Zdjaj pa, če se vam zdi, pogledite še malce v našo »obrekovalnico« alias sobo za odhiti.

Pokojni Boris Putjata

V obrekovalnici

»Obrekovalnica« je nekam tesna. Vsi igralci so zbrani in kaotično, se pogovarjajo in se šalijo. Domače je tu in prijetno, dobro se počutis med njimi. Cesar sedi zamisljen in resen v kotu. Kakšno nasprotje njegovega vedrega, nasmejaneja obraza na odru! Molci in se pripravljajo sam zase za vlogo. Vesten igralec je in zato so njegovi liki brezhibni, do potankosti izdelani. Zato je pa Lipah v vsem svojem humorom elementarni. Morali bi mu reči nagačivček. Anekdote pripoveduje in poln je vedrosti, z njim ni dobro češteni zobati v uglednosti in spretnosti jezika. Kralj je preteklo leto obhajal praznik 25letnice umetniškega delovanja.

— Prav te dni bo leto od takrat, reče. No ja, enkrat eden, enkrat eden. Skrbinešek bo čez štiri leta praznoval 25letnico.

— Tako zelo si želim vloga Riharda III. Ob 25letnici bi jo moral igrati, pa ga Zupančič ni še mogel vsega prevesti. No, ob prihodnjem jubileju se mi bo srčna želja izpolnila.

Peček se je hitro vživel nazaj v dramski svet. Kar dobro se počuti med kolegi. — Torej zdaj boste nastopali v drami? In se vam ne bo tožilo po operi? — Prav nič. Tu je moje mesto. Zadovoljen sem.

No, on je zadovoljen, kako pa se bodo sprizajnilsi s tem njegovi številni občudovalci iz opernih predstav, to je druga reč.

Valo Bratina pripoveduje to in ono iz gledališke zgodovine. Markanten kot zmerom in še z očali povzru, ki jih bo pa odložil pri kreaciji policijskega nadzornika Uhovjortova. Nablocka sedi diskretno v kotu in posluša pogovore mož. S svojo neizčrpno svežostjo in eleganco nas bo zadržila pri »Revizorju«. Ančka Levarjeva, simpatična igralka naivnih vlog, sloni kar pri vratih in nemo prisostvuje pogovorom.

Anekdote o »Revizorju« in njegovi prvi uprizoritvi so na dnevnem redu. Slišiš na primer tole:

»Ko je pred leti Putjata režiral Revizor-

ja, je Danilo pri neki vaji izpustil nekaj besed. V igralškem zargonu se to pravi, da jih je požri, in Putjata mu je v tem smislu očital: Požri si »svinjo«, potlej »psa« in se »las« povzru. Tih bodi, se je odrezal Danilo, sicer bom nazadnje požri še tebe!«

Jubilant spregovori

Kje pa je vendar jubilar? No, pravkar prihaja, mladosten in nekam resen na pogled. Toda to je samo videz, čim odpre usta, se vrsti duhovitost za duhovitostjo. Vprašaš ga, kako in kaj, pa ti na kratko pove.

— Nič ne vem. Resnica je, Daneš je znan po svoji skromnosti, toda v tem primeru je skromnost zanj vendar prevelika krepost.

— Pa bi vendar kaj povedali. Nekaj besed, kako na primer...

— Saj sem rekel, da nič ne vem. Ja. Ničesar ne vem povedati.

Zdajci poseže vmes Lipah, ki ga s svojo hudomušno zvitostjo vendar pripravi do besed. Hura, zmaga je naša! Govoril bo!

— Da, tudi pred leti sem igral Hlestakova. Menda sem bil prvi slovenski revizor pri nas. Takrat sem samo izven ljubljane odigral 46 predstav. Leta 1903. sem, komaj 21 let star, igral v »Testamentu« starca; danes pa, 58 let, star, igram 24let-

Pomlad v Slovenskih goricah

Prispevek nam je bil poslan za velikonočno številko, pa ga z majhno zamudo objavljamo danes. — Uredništvo.

Hrib se dviga in dviga. Razjedan od spomladnih voda spustosen koinik, po katerem se le tu pa tam pelje gospodar v gorico, sicer pa služi le za pot počem, dokler ga v jeseni ob času trgatve ne zavzememo vozovi, natlačeni z žlantskim grozdom, se krivenči sem in tja. Suče se v čudovitih krivuljah naprej po gozdu, potem med zasadi zlahne trta, dokler ne razide na vrhu v dve cesti, katerih vsaka drži po svojem grebenu. Med majhnimi, sramežljivo mežkajočimi viničarjami so vlečeta dalje in dalje, dokler se neznatni in komaj opazni ne spustita na nasprotnem koncu navzdol ter se zgubita med smrečjem in borovjem. To je pot, ki drži k hramom, v katerih žive viničarji, številni del prebivalcev Slovenskih gor. Če se človek ozre naokrog, ko se vzpenja po griču, mu srce zaigra od predudne lepote, ki diha od vseh strani. Toliko je teh cerkva. Cela pratika svetnikov ti domuje tod in sieherno takšno domovanje je lepo, prelepo, kot čarolni gradovi v pravljicah. Ti domovi svetnikov počivajo lepote krajev, oni lomečki in viničarski hrami pa stoje tu menda za to, da silijo človeka k razmišljanju, sicer bi se samo lenobno naslajal nad prelesto lepoto pred seboj.

Po dolini, ležeči med dvema vzporedno potekajočima hribovema, ki se na severni strani zručajeta, na jugu pa se bolj in bolj razhajata, dokler se ne zguočita nekje v daljavi, se vijugajo struge potokov. Morda jih je pet, morda tudi več; krivenčijo se po dolgem in počez, da jih ni mogoče ločiti med seboj. Vrbe in jelše rasto od njih ter s svojim vejevjem zakrivajo milne, tlačeče se ob zajeze. Zdjaj je v njih živahno. Rozad mlinskih koles in škripanje vrtečih se karmov se spaja s pijaninim petjem očurjev, ki so milne zasebni. Huda zima ni dopuščala, da bi kmetje napravili olje prej, zato je zljaj naval. Viničarji s hriba so tudi v mlinih. Gospodarji so jih naprosili, naj jim pomagajo opraviti še to nevspešnost, da bo zimsko delo konec. Napili so se in zljaj kričijo, pekojo, se poslanjajo po ženakah, ki pražijo zmlate lučence, dokler praženje ni za stiskalnice. Vrteno pri stiskalnici kunka, ko ga viničar vrti, prešpanj poka, v kotu pa delčeta s sajami mažejo fanta, ki je prišel v mlino. Viničarji se za tak dan napijejo, ker bi sicer ne pozabili, da ne delajo olja zase.

Po vaseh, ki se stiskajo ob griče in ki so vidne od viničarji, se drami življenje. Pred siehernim hramom je razstavljenia ropotija, katero so iznosili iz mlina. Tu so stoli in mize, postelje, klopi, loparji in burkije, pa svete podobice, ki krasijo v hramu stene. Vse je bilo treba iznositi, da so gospodinje lahko potebile za Vuzem. Tudi na hribu, kjer žive viničarji, čutijo ženske svoje bajte, brez veselja, brez praznič-

Klopotec, znamenje Slovenskih gorci

nega Hlestakova. Ali ni to hec? — Svojo prvo vlogo sem preстал v »Na dnu kot Aljoška. Sicer sem pa v knjigi spominov povedal zgodovino prvih let. Pripravljam drugo knjigo, ki bo obsegala čas vse do danes od tega prekljanega jubileja, ki mi že rase čez glavo. — Ali sem še kaj drugega napisal, O, ja, nekaj komedij, ki so jih po deželi radi igrali, v Ljubljani smo jih dajali samo v radiu. Dve se imenujeta »Mali oglas« in »Polet na lunco«.

— Katere vloge so vam bile najljubše? — Vse ali pa nobena. Kakor že vzamete.

»Tudi navade se človek odvadi«

— Se mislite res za zmerom posloviti od gledališča? In se vam ne bo tožilo po ajem?

— Čim bom upokojen, takoj in za zmerom. In tudi dolgočas mi ne bo prav nič. Veste, navada je navada. Tudi navade se človek odvadi. Vse, kar je povedati, bo itak zapisano v spominih. Saj zdaj si pa človek sploh ne upa črhaiti, ko boste vse čvekanje v časopise zapisali. Lepo je biti igralec za tega ali onega, jaz sem se pa nekam preveč trdo in hudo moral boriti za svoj obstoj in svoja igralška hotenja, da bi me še danes tako strašno veselilo. V »Revizorju« se bom potrudil, vraga, kaj mislite, da ne znam biti več mladi! Igralec mora znati še vse drugačne reči!

No, o tem pač nihče ne dvomi, da ne bi Daneš pokazal svoje mladostne svežosti in prožnosti na odru, saj je ima prav tako tudi v življenju na pretek! — Tako nekam prijetno in sproščeno se počutis, ko stopaš z zadnje stopnice Talijinega hrama. Radi imamo naše gledališče, s katerim smo trdno, nerazdružljivo povezani, radi imamo naše igralce, prav kakor nam je draga in pri srečju beseda materinega jezika. L. Klauta.

koje v maju, ko gozdovi ozelene ter se iz skrivnostnih krovi košatih bukev razlega petje kukavice, z vej gabrov šebetnjašje in nekje iz globine gozda poredno kričanje vuge, je treba ukrasti občuti izzi trama sveder, si napraviti iz »bezgove« kratko cevko, materi pa izmakniti iz kuhinje plečevinast pehar in se spaziti v gozdi. Kako tedaj tam vse poje. Milijoni melodij se prepletajo nad glavno, divjajo gori in doli. Nedra zemlje, porasle z mahom, pa drhtijo, skrivnostno in vabeče, da se srce odpre na stečaj. Ali kdo bi tedaj to poslušal? Sveder je treba nastaviti na brezo, ga zavrteti in ga sukati tako dolgo, dokler luknja ni dovolj globoka. Nato je treba porinili vanjo bezgovo cev, postaviti pod njo pehar in čakati kakšno uro ali dve. Do dva praša pijače se nabere med tem v parterju. Ali krakne pijača! Božanske, slajše od medu in boljše od kruha. Ampak oči je treba imeti pri sebi, zakej zgodi se, da pride po gozdu gospodar, takole iz radovednosti, in če zaloti otrčka, ki toči mezo, si privoči njegovo zaljno stran, da ga za dolgo mine veselje do meze.

Pa še toliko stvari, ki pritožajo v tem času misli viničarskih otrok nase, da ne sanjarijo zmerom o kruhu ter ne dutijo praznine v žolodih. Na primer vrtna gnezda. Ko vrane izvale mladiče, se poče otroci cele tedne po sumah ter stikajo za gnezdi. Po trikat spleza kak otrok na visok bor, kjer gnezdi vrana, jo izžane iz gnezda, da si ogleda mladiče, ali so morda že gozdi. In ko so, ko jim iz »odro« rumenkaste kože požene malo puha in so perutnice že nekoliko črne, tedaj jih je treba »izpeljati«, kakor pravijo otroci. Treba je samo sedeti v gnezdo, zagrabititi toplo telo lačnega kričaca ter si ga potlačiti v klobuk, v predpasnik. To je vika in kričja v gnezdu, ko izginjajo mladiči drug za drugim, nad glavno otroka pa letata stari vjani, kričita, se zaletavata v njegovo glavo, dokler je neodkuri na tla. Ampak kako slastno pečenje napravijo potem mati doma! Ves strah je tedaj pozabljen in poplačan. O, odsej za viničarskega otroka ne bo več šlo. Se celo zredil se bo nemara, če bo obilo vrin in če bodo češnje otrodile. Zima pa je strašna ko vrag. Nikjer ne zraste nič; še ptice stradajo.

Teško je delo med letom, a veselo je ob trgatvi

ne razposajenosti in igravosti, ki je te dni lastna gospodinjam po kmetijah. Visoko spodevzana viničarka togih lic in ugasilih oči kleči na posteljenj ter jih maže z blatom, v katero je vmešala slamnjačo plev. Z roko gladi blato in hukna na prste, ki so ji otrdili od mraza. Kaj hoče, delo je treba opraviti. Kak bi pa bil Vuzem, če bi koča ne bila urejena, pobeljena od znotraj in od zunaj, če bi posteljenja ne bila omazana in če bi tla v koči ne bila umita.

Saj je prav za prav malo dela s temi viničarskimi hrami, z neznatnimi, majcenimi kočami, katerim se že odrasel človek skoraj od siemena, in če ženska ni lena, opravi vse v treh dneh. Bog ve kam se stisnejo številni člani viničarske družine, ko pa bajta navadno nima več kot eno samo sobo? — Postelja ob steni sobe, v kotu miza, okrog katere so klopi, pri pečici polomljena zibelka za dojenčka, po stenah svete podobice, ki zro mračno po sobi, v kotu božja martra, ob vratih pa škopilnica z žegnano vodo, to je oprema viničarskih sob, če, izvzamemo tramove, ki nosijo strop in za katere so zatakneni noži, škarje, kakšna žagica in pa šiba za vagojo otrok. Če človek vpraša viničarko, kje spe otroci, preneha z delom, se usetne v janko in se izmotavlja: »E, se že kam stisnejo«. — Otroci je kakor mačka. Samo da je kot, pa se ti jih stisne vanj petero.

Na orumenelih, jetičnih obrazih viničarske dece pleše te dni radost. Živahno čebija, kot že ni od lanskega Vuzma, ter se pogovarja o cvetni nedelji, kako je bila zastaran presmevec. O kresu, ki ga bodo kurlili na par krajih na veliko soboto in o tem, da bo za Vuzem na njihovi mizi baže tudi kruh. Gospodar jim ga je obljubil. Zopet drugi žlobudra o paši, ki je pred vrati. Ko se začne paša, odidejo nameč viničarski otroci k kmetom za pastirje. Človek se mora začeti zgodaj vadi ti dela, da bo nekot pripraven hlapec. In za kaj drugega se rode viničarski otroci! Oni marjše, ki se niso godni za pastirje, napravljajo o tem, kako bodo točili brezovo mezo, ko breza ozelene. To je zanimiv posel, ki istriga viničarskega otroka za dolgo časa iz siromaščine ter se mu zmad, da je podoban ostalim ljudem. Ta-

Po gorcih, ki leže pod bajkami, hodijo viničarji, ki niso v mlinih. Skrbno opazujejo sveže obrezane rozge, iz katerih smari tu pa tam sok. In kak viničar stisne med prste gozdno hlovice, pljune nanjo ter napravi iz nje kepico, ki jo pritiska na vlačno rozgo, da bi ji ustavil kri. Koliko ljubezni je v tem delu. Kako nežno božajo raskavi prsti rjavo rozgo, kako sočutno jo gleda oko. Pozno so rezali to leto in zljaj se rozge sozijo ko bitja, ki čutijo. Trd obraz viničarja se za trenutek razmeži. — Zresel je med tem svojim trajem, sieherni njegov utrip pozna. Veseli se, če lepo uspeva, vse do jeseni ga je do gorice ena sama ljubezen. Ko pa pride gospodar ter odpelejo vino, odpre oči.

»Veliki teden je. Treba po poskrbeti, da se za Vuzem ne bo glad v lačici. — Viničar se zave. Stopi v bajto, se pokrije s svetenjem klobukom ter si opase nedeljski predpasnik. H gospodarju gre k fari po plačilo. Vso zimo je rigal za novo gorico, pa mu še ni izplačal vsega.

»Leta so težaki nekoliko čenčaji.« mu pojasni gospodar. »Preveč si naravnal za rigolanje. Kruh ti bom dal, pa kakšno klobaso in pijačo za Vuzem, pa bo prav. Ne boš imel izgube. Lahko si zadovoljen, da si v topli koči. Kakšne viničarje imajo pokrugod.«

Takšna je poč usoda viničarjev. Delež, se trudijo, ljubijo te nove gorice, v katere se vlada sonce v početju, ko da bi jih hotelo izžgati. Pol življenja se bore z gladom, na staro leta pa se potikajo po cestah kot beraci, v našega ljudem. Zvečer pa zajame vrtnice predrazmice, nega razpoženja tudi vrtnice-ske vrste. V siehernem naselju se namreč prebivalci vadijo par tednov pred Vuzmom petja po večerih. Na Vuzem zjutraj hodijo ferani z »jugric. Ob treh po polnoči se zbirajo pred svetim znamenjem sredi vrta močdi, ženske, pa tudi mladiče, ki se ji ljubi vstati. Razvrstijo se v procesijo, na delo katere se postavi vizar z bažo martra v rokah. »Jugri« molijo, pojejo ter gredo počasi med kočami proti cerkvi, kjer jih čakajo duhovni gospod, ki jih biagoslovijo z žegnano vodio ter delajo križe nad njimi. Od vseh strani priljeajo »jugri«, makaj sieherno večje naseje grede to jutro k

Kupon za brezplačno »Minuto pomenka« Štev. 29

Javna tribuna

V snegu in viharju

Pred 14 dnevi smo objavili obširen članek »V snegu in viharju«, ki v literarni obliki popisuje rešitev dveh drznih planincev iz snežnega meteža v Komarči. Kljub literarni obliki se članek nanaša na neki resničen dogodek, zato nam je g. Karel Mencinger, strojnik Kranjskih deželnih elektrarn v Jesenic, ki je bil prvi pri reševanju obeh planincev, poslal naslednji dopis, ki ga objavljamo, ne da bi se s tem hoteli dotikati literarne vrednosti objavljenega prispevka

Nesreča, na katero se članek nanaša, se je v resnici zgodila leta 1927, in že takrat je časopisje poročalo v tem smislu, kakor da je oba nesrečna planinca rešila uradna reševalna ekspedicija, ne pa midva s tovarišem Nikolajem Rozmanom, ki je bil pra vtako kakor jaz takrat strojnik elektrarne v Bohinju.

Tisti dan sem imel službo jaz, pa me pokliče orožniška postaja z Bohinjske Bistrice po telefonu in me povpraša, ali sem videl kakšna smučarja, češ, da sta se izgubila dva visokoločila. Odgovoril sem, da nisem videl nikakih smučarjev. Zvečer okrog 8. pa pride granicar in mi pripoveduje, da gori na kraju ključki neki turist na pomoč. Takoj mi je bilo jasno, da gre za pogrešanca, in pripravil sem se, da jima pohitim pomagat. Naprosil sem Rozmana, da je šel z menoj. Vzela sva nekaj jedate in pijače ter nekaj reševalnega orodja, ker sva mislila, da se je kdo ponesrečil. A ko sva prišla do granicarjev, so nama pokazali na Komarči, od koder sem tudi jaz siljal slabotno glas.

Komarča je pa nekaj drugega kakor planina Na kraju, sem si dejal.

Komarča je ena sama ostra strmina, medtem ko je Na kraju precej zložna. A odločil sem se, da vendar grem in sem tudi zaklical proti Komarči, da prihajamo na pomoč. Ko smo se pozneje srečali s ponesrečencema, sta mi povedala, da sta me prav dobro razumela.

Naprosil sem poveljnika obmejne straže, da mi je posodil štiri pare krpelj, ker smučji nismo mogli rabiti. Ob 21. smo se odpravili na pot: dva granicarja, Rozman in jaz. Ves čas sem jaz hodil naprej in sem gazil sneg. Bilo je nekaj čudnega z menoj. V meni je zakipela stara vojaška kri. S takim fanatizmom sem šel dalje, da sem čisto pozabil, da sem oče treh otrok. Ko smo prišli do vodovoda centrale, sta naju vojak pustila sama, a ko sva prišla do izvira Savice, je Rozman že pešal in težko sem ga pregovoril, da je šel dalje. Naporna pot se je pričela šele, ko sva prišla izmed drevja in je bila pred nama kakšnih 50 m dolga stena, pod potjo pa 300 m globek prepad. Tam sem Rozmana pustil pri debeli bukvi, da je lahko videl, ali bom srečno prišel preko stene. Z rokami sem si moral delati gaz, bil sem moker od snega in znoja. Ko sva prišla v gozd, sem zapazil stopinje.

Tod so pa gamsi hodili, sem rekel tovarišu.

Luči nisva imela, a ker je luna svetila, sva se vendar lahko malo razgledala. Pa so se mi stopinje le zdele malo prevelike — in res so bile človeške stopinje. Ko sva šla po sledi, sva našla najprej prvega izmed pogrešancev, Ivana, ki je stal za debelim drevesom in gledal proti Bistrici. Naju ni opazil, dokler nisva bila tik pred njim. Ne morem popisati njegovega veselja. Prav tako je bilo, kakor če človek domov otrokom prinese kaj malega s sejmja. Drugega, Staneta, pa smo dobili pri skali bosega, ko si je pravkar drgnil noge. Bil je tako premražen, da je bil samo še malo živ. Njuno prvo vprašanje je bilo, ali imava kaj za pod zobe. Jedla in pila sta z nezasišanim veseljem, saj pa sta bila že tri dni brez vsega. Midva pa sva ju še z večjim veseljem gledala, ko sta bila tako neznančno srečna.

Ivanu ni šlo v glavo, kod sva prišla gori, ker tam, kjer je on mislil, da je pot, je bil največji prepad. Povedala sva jima, da že danes pride ekspedicija iz Bistrice. Ukvarjala sta se z idejo, da bi se spustila prav tam, kjer je bil prepad, a če bi bila ostala, kjer sta bila, bi bila prav gotovo zmrznila, ker je bila jasna in vetrovna noč. Zjutraj je postalo južno in za poldan so že grmeli plazovi v dolino. Ekspedicija bi ju najbrž sploh ne dobila več živih. Ko sta mi pripovedovala, da že tri dni nista ničesar jedla, sem ju podražil, zakaj nista kakšnega gamsa ujela in spekla. Dala sva jima krpelje, ker s smučmi ne bi bila mogla dol, pa tudi nahrbtnika in smučji sva jima nesla. Ko je bila ura polnoč, smo odšli s Komarče, ob 3. pa smo bili v centrali.

Zena je skuhala čaja, da sta se okrepčala, in malo sta prigriznila, ker preveč se tudi nista smela takoj najesti. Ekspedi-

cerkvi v procesiji, z viharjem na čelu. V cerkvi se vsaka skupina stisne na svoj prostor. Tu je zdaj preizkušnja za pevce. Ne nehajo namreč peti pred cerkvi, temveč pripojejo varjo in tu poje vsaka skupina svojo pesem dalje in dalje. Desetine melodij se križajo, stotina kri kriči, in danes se oglašajo celo stare, oglušele vernice, ki skoraj že ne morejo govoriti. Organist na koru odloči, katere skupina je zmagala, in po maši jim to razglasi. Po Vuzmu se bo začela kop, potem pa se delo v gorah ne bo ustavilo do pozne jeseni in viničarji ne bodo imeli časa stopiti niti v cerkev.

Ignac Koprivec.

cija je šele ob 6. zjutraj prišla v centralo, ker so vsi noč hodili iz Bistrice. Kakšno veselje je bilo, ko so člani ekspedicije videli, da sta oba še živa. Ob 8. so se odpravili v »Zlatorog«, potem pa v Bistrico in na vlak. Takšna je bila vsa stvar.

Karel Mencinger.

Malo več pozornosti

V soboto 30. marca se je pripetila nesreča na Sv. Jakobu trgu. Pred pošto št. 2. je neznan avtomobilist povozil lepega psa. dobermana, tako močno, da mu je zlomil zadnji nogi in hrbenico. Tako se je pes ves v bolečinah komaj zavlekel na pločnik, kjer je obležal v velikih bolečinah. Avtomobilist je sicer ustavil avto, a ker je videl, da je pes zelo poškodovan, je hitro sedel nazaj in odpeljal. Zbere se kup radovednežev na kraju nesreče ter obdučujejo obupano žival, ki je trpela v groznih bolečinah, ni se pa niti eden spomnil, da bi obvestil policijo ali konjarja. Nato je neka gospa tekla sama od sebe na policijo.

Minuta pomenka

Za življenje in za vsak dan

Ponovno opozarjamo vse naše čitatelje, da odgovarjamo v tej rubriki samo na dopise, ki jim je priložen kupon. Za vsako vprašanje, za analizo vsakega rokopa si je treba priložiti en kupon. Zaradi velikega navala na »Minuta pomenka« dajemo prednost dopisom, ki zastavljajo kakšno konkretno življenjsko vprašanje. Čitatelje rubrike, ki še niso prejeli odgovora, prosimo, naj malo potpre. Vsi pridejo polagoma na vrsto.

PRIJATELJ

Mirno nadaljujte svoje študije, ker se vam bo pozneje prav gotovo pokazala prava pot, na kateri si boste izbrali svoj življenjski poklic. Vaše oklevanje in negotovost sta mi popolnoma razumljiva, kajti pri vas ni še nobeno nagujenje zmagalo nad drugimi. To prepustite času in ne boste se kesali.

PRAKTIKANT E.

Vašega neuspeha je kriva prevelika plahost in pa osamljenost, ki vam brani priti v tako družbo, kjer bi prav lahko uspeli. Tudi neke vrste omahljivost in neurejenost vas ovirata, da ne morete do sreče. Bavite se s športom! Ta vam utegne precej pomagati, če drugega ne, vas bo vsaj navdal s samozavestjo in pogumom, da boste laže kljubovali usodi.

NANOS

Ker ste rahlega zdravja, zato se morate čuvati vsakega napora, če nečete, da bi se vam bolezen povrnila. Glede otrok se pa posvetujte z zdravnikom.

TAGORE

Ta oseba se zna živjeti v kakršno koli umetnino, ker ima močno razvit čut za lepoto in tudi brez fantazije ni, vendar pa ji manjka ustvarjalne sile. Njen egoizem se očituje tudi pri posebnosti v majhnih stvarih, vendar pa ne tako, da bi jo delal odvratno, kajti spriču njene čuvstvene narave se ne more upirati svojemu srcu. Duševno je zelo razgibana in polna ambicij.

JASMIN.

Vi ste zelo delavni, skrbni in vztrajni in te lastnosti vam dajejo podlago in smisel vašega življenja. Poleg tega ste še po duši plemeniti in dobrega srca, toda nekoliko zagrenjeni in za spoznanje preobčutljivi.

Delo jadralcev pri nas

V preteklem letu je bil program jugoslovenskega jadralnega letaistva zelo obširen in je bilo prav zato malo upanja, da ga bo možno izvesti. Vendar se je združeni jadralski organizaciji posrečila izvedba tega programa še v večji meri, kakor je bilo predvideno. Danes razpolaga Kraljevski aeroklub s tremi dobro oskrbljenimi centri in z devetimi jadralskimi šolami, ki delujejo po večini v režiji oblastnih odborov. Uspehi so bili v letu 1939. mnogo večji kakor v prejšnjih letih. Zanimivo so statistike vrhovne jadralske organizacije. Lani so jadralski napravili v Jugoslaviji preko 30.000 poletov v skupnem času 1374 ur. Oblastni odbori so osredotočili svoje delovanje predvsem na delo jadralske, čemur se imamo zahvaliti za dosežene uspehe. Na posebnem učiteljskem tečaju v Vrhu se je izšolalo 14 diplomiranih jadralskih učiteljev, ki so potem prevzeli jadralske šole, v katerih so v preteklem letu izšolali skupno 1208 jadralscev. Napravili so izpitov: 460 »A«, 294 »B«, 118 »C«, 6 »Uradni C«, 81 diplom v aeroleku, 6 »Srbni C« in 1 »Zlati C«. (Pogoji za »Zlati C« so: jadranje do 300 m visoko in 300 km v daljino!) Pogumni jadralski so izboljšali državne rekorde, ki zavzemajo že dokajšnjo višino v primeri z inozemskimi. K uspešnemu šolanju naših jadralscev so med prvimi pripomogle Bloke, katerih center in jadralska šola sta imela v ta namen zelo omejena sredstva, vendar pa sta dosegla odlične rezultate. Ob koncu lanskega leta

ker se ji je pes smilil od bolečin in radovednežev. Na policiji se prvi trenutek nihče ni dosti zavzel ter so se gospej rekli, naj gre sama po konjarja, ker konjar nima telefona, človeka pa tudi nimajo, da bi ga poslali. Mestna občina bi morala pri tem imeti malo več pozornosti, da bi vsaj konjar imel telefon, da ga pokličemo na kraj nesreče, naj ukrene vse potrebno, da žival ne trpi v bolečinah. Ako pa bi lastniki psov imeli plačane takse, bi se občina gotovo bolj zanimala za vsakega psa. Uradni organi bi morali tudi s psom malo sočustvovati, saj je tudi žival vredna, da se ji pomaga.

S Hradskega ceste

Vsej Ljubljani je znano, da prebivalci izpod Golovca že dolgo vrsto let moledujemo za brv čez Gruberjev prekop. Koliko stopinj bi nam bilo prihranjenih, če bi nam brv odpravila ovinek. Dolgo smo se borili kakor Moščani, pa oni so medtem že dobili tako brv, mi izpod Golovca pa ne vemo, kaj smo se zamerili gospodom na magistratu, da nam nočejo ustreči. Lani smo se že razveselili, ko smo nekega dne zagledali delavce s krampi in lopatami, ki so hiteli kopati jame na obeh straneh. A na lepm jih je zmanjkalo in tiste jame še zdaj zamačajo čakaj onjihovega povratka. Drug drugega smo vpraševali, kaj smo vendar zagrešili, da so delo tako iznenada ustavili. Zato po tej poti vprašamo g. Zupana, ali bomo letos dobili tako težko pričakovano brv.

Pa še nekaj drugega nam leži na duši, nekaj o naših pticah pevkah. Vrane nam pobirajo mlade ptičke iz gnezd po vrtovih. Postale so prave roparice, da brez strahu, kar vpricho ljudi, napadajo gnezda, kjerkoli jih opazijo. Brez moči smo nasproti nim. Vsako leto jih je več, gnezdijo na tik nad hišami. Druga nedolga, ki mori uboge ptičke, pa so mački, ki so se čez mero razrasli po naši okolici. Poklicani čimtelji bi morali tu nekaj ukreniti. Po vrtovih nam bo zmanjkalo otc, sadno drevje trpi veliko škodo od mrčesa. Mislim, da je dovolj razloga, da zatreto škodljivce ko ne gre samo za ohranitev ptic pevke, temveč tudi za prospah našega sadjarstva.

Podgolovčan

rabiti za jadranje. To strujanje zraka traja navadno, dokler sije sonce, medtem ko se po zatonu sonca in ponoči preseli nad dele zemlje, ki so pokriti z jezeri, močvirji ali pa go-dovi. Pač iz razloga, ker se ti predel pozneje segrejejo in tudi pozneje prično izpuhtevati pridobljeno toploto. To vrsto zračnega valovanja imenujemo nočne termične struje, ki so zelo koristne za dosedaj časovnih jadralskih rekordov. Nastajajo zelo pogosto, predvsem pa poleti.

Dinamične zračne struje pa nastajajo povsem na drug način. Večkrat smo lahko opazovali valove, kako se ob strmi obali odbijajo nazgor. Isto se zgodi z vetrom, ki na svoji poti naleti na pobočje gore. Ker veter nima take sile, da bi mogel

skozi pobočje, je jasno, da se bo moral ob njem odbiti navzgor, kar torej povzroči nastanek dinamičnega zračnega gibanja. Struje, nastajajoče na ta način, so najmočnejše tik pred pobočjem, medtem ko nad vrhom že prično slabeti. S pomočjo teh dinamičnih struj more letalo startati z vrha pobočja ter ostati v isti višini, odnosno se celo dvigati, dokler ne preneha pihati veter. — Iz tega vidimo, da jadralsko letalstvo ni več taka zagonetka, za kakršno so ga še pred kratkim mnogi imeli. Jadranje s pomočjo dinamičnih zračnih struj je bilo prvo odkritje, vendar ni dovolj uspešno za doseg rekordov.

To so torej faktorji, ki tolmajo letenje z letali brez motorja!

Čemu vznemirjati duha s težavami tega sveta? Saj sonce sveti, in ko ugasne, že zvezde svetijo nam jasne.

In on, ki ptičkam deli, ne bo pozabil nas, ljudi: z neba nebesko svjco mano vsak dan poslal nam bo za hrano.

In vendar mnogi so ljudje, ki jim edina skrb še je, po čim je sladkor, če pri moki so spet opazni kakšni skoki.

Nadalje cimet, riž, kakav pojedel je nekak bavbav. Kako je s kavo, res ne vem, ker radi cvenka je ne smem.

In s svečami je prav tako, kakor že nekaj je bilo. A kaj, saj pravkar smo dejali, da bomo zvezdic si prizgali.

Menda je sukanec pošel. Bo hlače cele moč imel in krilo lepe milostive ima naj mar od zraka šive?

»Oh, ti nesrečni, težki časi!« potoži oni, ta pri nas. Drugače pa življenje gre, kot mora, more, zna in ve.

Čemu vznemirjati duha s težavami tega sveta? Saj sonce sveti, in ko ugasne, že zvezde svetijo nam jasne.

Potrebuježeva.

NIKAKOR NE GRE

Neža: »Pobotaj se s svojim možem. To bo še najbolje.«

Ana: »Ne morem, ker bi se preveč veselil tega.«

Neža: »Potem pa zahtevaj ločitev zakona.«

Ana: »To bi ga šele veselilo!«

VELIKA SKRB

Jože: »Slišal sem, da si stopil v pokol. Ali si si kaj prihranil za na stara leta?«

Jaka: »Da, nekaj sem si prihranil, toda dolgo ne bom smel živeti, da mi ne zmanjka...«

VZROK

Janežek: »Očka, zakaj ženske ne morejo biti vojaki?«

Očka: »Ker je treba pri vojaki ubogati, sinko moj!«

NEUMESTEN UGOVOR

— Vino je popolnoma kalno in še muhe so v njem!

— Kaj godrnjate? Kako more biti vino kalno, če vidite muhe v njem?

Rože - zdravilo

Evropski macesen (lat. larix europaea) je zeleno iglasto drevo, ki izgubi jeseni igle. Deblo ima razpokano skorjo. Igle rastejo v šopih in so mehke ter travnato-zelene. Majhne matice tvorijo moško cvetje ženskega pr rdeči storži. Cvete od aprila do maja. Rdeče cvetje blago diši. Notranje se uporablja terpenin (eno čajno žličko terpeninovega olja se vlije v vročo vodo ter se vdihava para) proti pljučnim boleznim in gnilobi pljuč. Zelo dobro sredstvo je tudi (5-20 kapljic večkrat na dan kot emulzijo ali zmes) proti boleznim spolnih organov, išijas in želodčnemu kamenju. Zmes 10 g čistega terpeninovega olja in 60 g ricinovega olja, ki se jemlje zjutraj v teku starih ur dvakrat, uporabljamo uspešno proti trakulji. Zunanje se uporablja za klistirje proti napenjanju in glistam.

Luštrek (lat. livisticum officinale) ali luštek se nahaja pri nas po vrtovih. Je to trpežna, mesnata, rjasta korenika, v drugem letu do dva metra visoka. Ima večje steblo s pokončnimi vejami ter golimi, dvojnopernatimi, narobe jajčastimi listi. Cvete od junija do avgusta, nabira kobil. Korenina starejših rastlin se nabira spomladi, drugi deli pa oktobra. Vsa rastlina, če je strta, zlasti pa korenina, diši močno balzamično in prijetno. Na začetku je sladkastega okusa, pozneje pa dišečega in neprijetnega. Kot čaj se uporablja (10 g na pol l vode) večkrat dnevno proti vodenici, napenjanju, proti zasledovanju menstruacije. Zunanje se uporablja kot dodatek v kopeli za pojačanje trebušnih organov.

Divji majoran (lat. brigantum vulgare) se nahaja po sončnatih krajih, ob cestnih robovih ter po pustih mestih. Je to pokončno in mnogo višje steblo od pristnega majorana. Listi so pecljati, nasprotno stoječi, celorobni in nekoliko mehkočlakavi. Na koncu stoječe cvetje tvori late in je bakreno, včasih bledordeče, malokdaj pa belo. Cvete od julija do septembra. Listje se nabira z razcvetjem v juliju in avgustu. Vsa rastlina je prijetno dišečega ter grenkega in nekoliko zagoltnega okusa. Kot čaj se uporablja (10-15 g na l. vode) po eno čašo dnevno kot izborno sredstvo, ki blaži krče in to pri bolečinah, ki jih imajo ženske v trebuhu, nadalje proti sušici, krčem in božjasti, proti zastajanju v jetrih in končno tudi proti astmi in slabi prebavi. Zunanje se uporablja mešano še z drugimi zelišči, kamilico, rutico, žajblom, materino dušico v posebnih blazincah, ki se uporablja kot sredstvo zoper vetrove, nadalje proti krčem, bolečinam v trebuhu in revmatizmu. Je tudi izborno sredstvo proti zobobolu, če mešanico nakapamo na vato in denemo to v votel zob.

OTROŠKA USTA

— Očka! Jaz se bom oženil!
— Tako, s kom pa?
— S staro mamo!
— To ne moreš, ona je vendar moja mama!
— Saj si se tudi ti oženil z mojo mamo!

ZADNJI VZDIHLJAJ

Kvartopirec je ležal v zadnjih vzdihljajih. »Oh«, je vzdihnila njegova žena »koliko časa si izgubil v življenju s temi neumnimi kartami.«

»Da, da«, je zastokal nesrečnik »zaradi tistega presnetega mešanja.«

Fotoamaler

„Prstni odtisi“

spadajo med napake, ki jih je negativu najtežje ali na sploh nemogoče odpraviti. Če so še sveži, nam pomaga morda to, da damo negativ za nekaj časa v vodo in ga potem previdno obrisemo z mehko jeleznovo kožo. Včasih pomaga tudi kopei v bencinu ali tetraokloru. Nekki amater nam je povedal, da je imel dobro uspehe na ta način, da je negativ zbledil in ponovno razvil. Morda utegne to pomagati. Najboljši recept, ki ga moremo dati, pa je seveda ta-le: Plasti na negativu ne prijemaj s prsti, ki so po naravi vedno malo mastni. Ta mast se zažre v plast. Naj nihče ne misli, da ima prste posebne konstrukcije, ki ne morejo povzročiti odtisov. Če takoj ne, čez čas se na negativu jasno pokaže, da temu ni tako. Svoji negativov skrben amater tudi ne daje drugim v roke, kajti znano je, da smo ljudje s tujo lastjo bolj ležerne narave.

Ne smete se čuditi

Če imate navado, da pustite električni svetilomer dalj časa odprt na močni svetlobi in potem opazite, da vam nagajajo in ne kaže prav ali pa na svetlobo sploh več ne reagira. Če uporabljate ta svetilomer samo za normalne kratke čase, ki so potrebni, da se ugotovi osvetlitev, mu ne bo škodila niti sončna svetloba, in če boste dosledno tako postopali, vam bo rabil vse življenje. Mnogi trgovci s fotografskimi potrebščinami imajo navado, da nastavljajo električne svetilomere v svojih izložbah odprte osem mimoidočih. Teh svetilomerov raje ne kupujte.

Za snemanje cvetočih vej

je nebo najidealnejše ozadje. Imeti pa mora temnejši odtenek nego cvetje samo, drugače se to od njega ne bo dovolj razlikovalo. Snemanje belega cvetja proti belim oblakom nam mora po sili dati zadovoljive rezultate, zato moramo pri nastavljanju in iskanju izreza na medijci ali v iskalu skrbno paziti, kako je cvetje postavljeno. Dobro moramo premisliti uporabo filtra. Če je nebo svetlo, moramo njegov ton poglobiti z močnejšo rumenico ali celo z rdečim filtrom. Cvete rdečkaste barve dobe v tem primeru svetel ton ali pa postanejo popolnoma beli in tako se bodo odražali od temnejšega neba. Tudi temni oblaki, drevesna debela itd. dajejo primerna ozadja svetlemu cvetju in to celo brez filtra. Cvetje ne bo dobro postavljeno v svetlobo, ki jo po potrebi še poudarimo z mehčalom. V tem primeru moramo razvijati še posebno harmonično, da ne dobimo na pozitivu namesto lepo izrisanih svetlob kredaste pakce brez vsake risbe. Največji nesmisel je uporabljati mehčalo in razvijati potem trdo.

Fotoklub Ljubljana: V torek in petek izbiranje diapozitivov za šoprnjsko kolekcijo, v nedeljo izlet.

Eksekutiva Zveze SFAD bo imela sejo v sredo ob 20. v lokalu FKL.

V internaciji pred 25 leti

Malo spomina na dni, ko je v Ljubljani še gospodaril dr. Skubl in je bil ljubljanski Grad ječa rodoljubov in ugnanih

Dr. Mihael Skubl

nam je pripovedoval, da so tam nekemu velikanu, ki je bil močan, da je pometal kar štiri paznike, zdravniki prerezali kite na rokah, da ga oneposobijo za spopad.

Pot v Gradec

Bilo je v nedeljo 23. aprila 1915., ko so nas na vse zgodaj pregnali s pogrado. Sporočili so nam, da bo treba izprazniti Grad, ker je Italija pravkar napovedala vojno. Povezali smo svojo prtljago in s kvečgi optarne so nas — 198 po številu — v spremstvu bajonetov odgnali proti kolodvoru. Kakoli smo kakšni dve uri, da so nas naložili in zaprli v živinske vagone in se je vlak po polzevo začel pomikati proti Stajerski. Na vsaki postaji so čakali brez konca in kraja. Sredi popoldneva so nas izvagonirali na Pragerskem, kjer smo došli za kosilo nekakšno brozgo fižola in krompirja, potem pa smo odrinili dalje proti Gradcu, kamor smo prispeli okrog polnoči. Na kolodvoru nas je sprejela najeta drhal in nas opsovala s krilaticami:

— Fuj, izdajalci, morilci!

Odvledli so nas skozi mesto med gostim špalirjem nahujskane mladine v tako zvani Paulustor, na zunaj lepo, večnadstropno poslopje, ki pa je imelo žalostno funkcijo, da pod vojaškim nadzorstvom nudi streho internirancem.

Še danes boste na Gradu!
To so bile menda najbolj priljubljene besede moža, ki je v letih svetovne vojne kot policijski ravnatelj v Ljubljani vedril in oblačil nad usodo našega naroda. A stotinam in stotinam naših najboljših ljudi so pomenile napoved najstrašnejšega preganjanja, ki se je pogostokrat končalo s postavitvijo k zidu.

Mož, ki je spravljaj ljudi na Grad

Dr. Mihael Skubl, mož, ki ga je zgodovina izbrala, da je v najtežjem času vršil tiranijo avstrijske sodateske pri nas — te po vojni — takoj po prevratu je iz strahu pred zasluženjo kaznjivo pobegnil na Dunaj — napravil žalostno kariero, kakršno pač zasluži človek njegovega poslanstva. Ko je maia Avstrija zaradi svojega notranjega razdora polagoma šla v zaton, je bil Skubl nekaj časa policijski direktor na Dunaju, nato pa celo notranji minister, tako da je imel dovolj prilike, prispovati svoj očelč k propadu miade republike. Sedanja Nemčija mu je v nagrado za njegovo delo priskrbelo podobno nagrado, s kakršno je včasih gozil našim rodoljubnim in svobodoljubnim ljudem, ko je kakor kakšen podivjan valpet iz srednjega veka kričal nad njimi:

— Še danes boste na Gradu!

Na Gradu so se v onih časih zbirali najrazličnejši ljudje: novinarji, trgovci, duhovniki, obrtniki, delavci. A da smo malo pozabili na križe in težave, ki jih je bilo na prebitek, je skrbel zlasti stari Aleksander Toman, ki je bil blizu 30 let kot novinar v Ameriki, v mladosti pa je četoval pod Mrkonjičem, pokojnim kraljem Petrom Osvoboditeljem, in je vedel brez konca in kraja pripovedovati zanimivih prigod. Stalno zvezo z mestom smo imeli samo po kuharici pokojnega župnika Berčeta — gđni Ivaniki, ki nam je prinesla časopise in novice, zlasti pa, kar so nam imeli sporočiti člani stalnega omizja pri Fajmostru, kjer je bil v štibecu nekakšen generalni štab.

Kako se je godilo ubežnikom in upornikom

Da je bila družba še pestrjša, so med politične osumljence potisnili tudi kakšnega uzmovca, vlomilca, prepečca in ljudi sorodne branže. Nekoga vlomilca iz Kolodvorske ulice so imeli nekaj dni zaprtega med nami, na cvetno nedeljo leta 1915. Zjutraj pa je neopazno splezal po brzovojnem drogu na prosto in izginil. Po vsem brezuspešnem iskanju ga je šele zvečer opazil grajski ključar, prav ko je na kolodvoru hotel stopiti v vlak, da se odpelje. Privredili so ga nazaj in pozno ponoči nas je zdramil iz spanja neznanški vik in krič. Šest paznikov s profosom na čelu je udrihalo po pobeblem jetniku, da so po vsem dvorišču odmevali udarci s kopitju pušk. Polomili so mu skoraj vsa rebra in ves razmesarjen se je nesrečni mož po trehurni in po vseh starih plazil po tleh, tako da človek ni vzdržal pogleda nanj. Kmalu po tistem je izginil iz naše srede — sam bog ve kam. Nekti drug arestant, ki je imel za seboj daljšo kazen v Gradiški na Primorskem,

M. Büttner

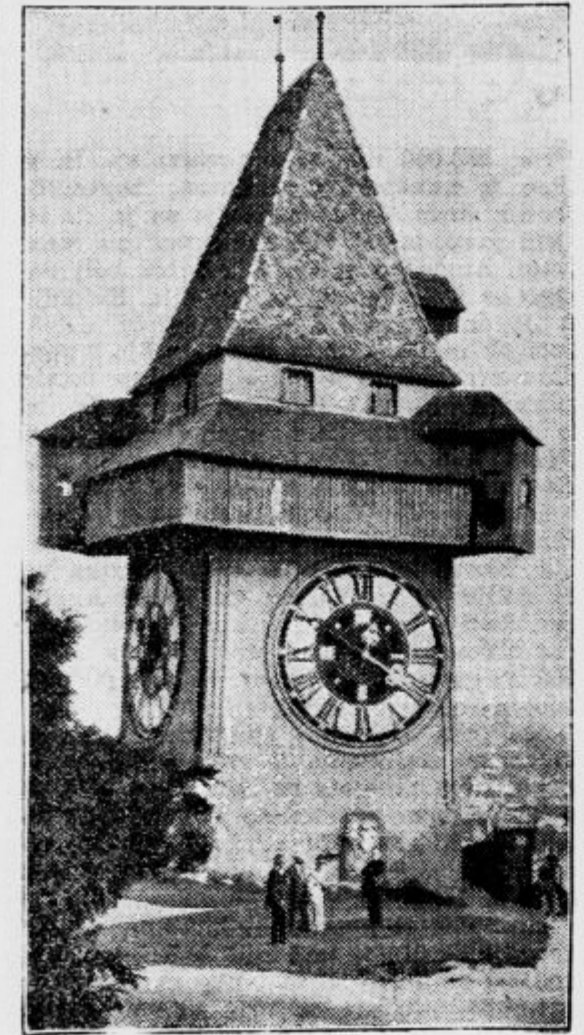
Vdova z zeleno znamko za 6 penc

Ker je diskrecija, kakor znano, častna zadeva, so v tej »resnični zgodbi« vsa imena izpremenjena. Iskali jih boste torej zaman na zemljevidu in v adresarju. Nekaj starejših zbiralcev znamk se bo mogoče še spominjalo na dogodek, od katerega je minilo že skoraj dvajset let. Mnoge mlajše ljubitelje znamk pa bo zgodba zanimala in bo zanje povsem nova.

Neverjetna stvar, ki je takrat vzdignila mnogo prahu, se je začela čisto nedolžno s tem, da je 10. junija 1920. izšel v vseh večjih časopisih ameriškega mesta Philatucky tale oglas: Angleški zbiralec, ki potuje skozi mesto, išče znamko Velike Britanije, izdano leta 1902, za 6 penc v zeleni barvi. Za lep komad plača visoko ceno. Ponudbe do 20. junija na Fred. L. Sharper, začasno v hotelu Ambassador.

Jasno je, da so zbiralci in trgovci v Philatuckyju, kakor nitro so ta oglas prebrali, začeli marljivo brskati po svojih albumih in zalogah, saj je umevno vsakdo upal na čeden kuček denarja. Zal nihče ni odkril iskanne znamke, in ko so nato listali po katalogih, tudi tu, začudo, nikjer ni bila omenjena.

Naslednjega dne se je zbralo v hotelu Ambassador več trgovcev, ki so prosili za razgovor z gospodom Sharperjem. Ta jih je sprejel v razkošno opremljeni sobi in jim radevolje povedal čudno zgodbo te skrivnostne redkosti. Pri filatelističnih raziskavanjih v britanskem poštnem arhivu je Anglež slučajno ugotovil, da je bilo leta 1902 tiskanih nekaj pol takrat veljavnih znamk po 6 penc pomotoma v zeleni

Stolp graškega gradu

V palači izobčencev

Moštva je bilo nekaj nad 300, komandant pa je bil neki Cvetković od nekod iz Dalmacije. V kratkem sem se precej udomačil. Ker sem znal več jezikov, so me dodelili za pisarja polkovnemu zdravniku dr. Topolaču, zavednemu Čehu, pri katerem se mi je prav dobro godilo. Dobil sem boljše posteljo, boljše hrano, postal sem poveljnič oddelka pri marodermih in sem se prosto gibal po vseh nadstropjih. A dostop sem imel tudi v pisarno. Tako sem se lahko do dobro seznanil s prebivalci te velike strahovalnice prevelike ljubezni do svobode. Tam sem našel patra Mechačka, zavednega Čeha z Moravskega, župnika iz Mavhinj pri Trstu, že pokojne učitelje Vašiča, Meglo, Drogenika in Safariča pa še mnogo drugih še živčevih Slovencev. Radi smo obiskovali šegavega kuharja Kušca, ki nam je večkrat stisnil kak priboljšek na skrivnem. Moje opravilo je bilo, da sem v zdravnikovi pisarni vsako jutro vodil zapisnik na novo došlih kandidatih, med katerimi so bili pripadniki najrazličnejših narodnosti: Nemci, Čehi, Poljaki, Italijani, Hrvatje, Slovenci. Dr. Topolač mi je zapupal vse pisarniško delo in je akte podpisoval, ne da bi jih bil prebral. Večkrat sem ga moral opozoriti da je kakšna listina posebno važna, zlasti kadar je šlo za

barvi namesto v lila. Čim so pomoto odkrili, so prenehali z nadaljnjim tiskanjem in odredili, da se morajo že gotove pole vrniti da bi jih uničili. Na nesrečo pa so jih že poslali nekaterim poštnim uradom, toda poslani sli so jih še prestregli in prinesli nazaj razen ene same. To so malo pred tem prodali nekemu velikemu prekomorskemu podjetju. Hitro so stopili s podjetjem v zvezo in res so našli pri njem večji del pole. Manjkalo je samo 25 znamk, ki so jih skoraj vse nalepili na trgovska pisma, namenjena v Philatucky, in so že bila na poti tja. Poštna uprava je nato ukazala, vse pogrešne tiske uničiti. Premožni g. Sharper pa da hoče kratak čas, kar se mudi v Philatuckyju, izkoristiti, da si pridobi, če je le mogoče, kak komad zelene redkosti za vsako ceno. Če bi to redko znamko našli, bi to gotovo v filatelističnih krogih, posebno v angleških, izzvalo pravo revolucijo.

Tako gospod Sharper. Po njegovih pozornostih vzbujajočih pojasnilih so trgovci zamišljeni odšli. Samo 25 komadov je prišlo v promet! Marsikdo je mislil na znana modrega Mavričja, od katerega je danes tudi samo še 25 kosov, in številke s petimi ničlami so jim zapeljivo migljale pred očmi. Mogoče, če bi človek imel srečo...! Spet se je začelo mrzlično iskanje po vseh zalogah, kotih in koticah, spravevali so pri vseh odjemalcih in znanih, prijateljih in sorodnikih — a vse je bilo žal zaman. Nihče ni imel zaželene znamke, niti ni ničesar slišal o njej.

Ze so začeli opuščati vsako upanje na

smrtne obsodbe, pa mi je na kratko odvnil:

— To prepuščam vam!

Zgošba o 120 Rusih

Ob nedeljah in praznikih so interniranci imeli po par ur sprehoda po prostornem dvorišču, kjer so jim razdelili tudi pošto od doma ali pa so sami pisali domačim. Kmalu po kosilu, nekako ob dveh, je zavladal prazničen mir po nadstropjih, hodnikih in celicah. Stanovalci te žalostne hiše so se takrat umaknili ali se tiho pogovarjali po klopeh. V moji bolniški sobi je ob takih prilikah navdušeni nacionalist Munič iz Doline pri Trstu nazorno razkladal našo narodno politiko in najavljal prihod Jugoslavije. V poslopju je bilo interniranih tudi nekaj sto ruskih ujetnikov, mirnih, dobrih mužikov, ki so bili nadarjeni pevci z globokim verskim čustvovanjem, a so jih zaprli, ker so se upirali proti preteklemu delu in nezadostni hrani. V eni celici je bilo magnetnih po 60 do 70, a s stoječim mirom so prenašali usodo. Ob nedeljah in praznikih so se zbrali v krog in zapeli veličastne korale iz ruskih cerkvenih obredov, da smo jih ganjeni poslušali, a tudi razvijena graška publika je rada k železni ograji prihajala poslušat to petje, ki je vrel iz dna čutečih slovanskih duš. Kot nekaka desna roka polkovnega zdravnika sem dobil v roke tudi marsikak zaupen akt. Seveda nisem hotel zlorabiti zaupanja, a imel sem dovolj prilike, da sem spoznal objestnega duha strupene avstrijske soldateske in njenih izvrševalcev nasproti vsemu, kar je bilo slovanskega. Naj navedem primer:

Skupina 120 ruskih ujetnikov, ki je bila določena za kmečka dela, se je uprla, češ da nima zadostne hrane. Postavili so vseh 120 v vrsto in službojuči častnik je odbral vsakega desetega moža. Tudi dvajstotico so odpeljali v Paulustor, kjer je po kratki sodbi sledila smrtna kazen za polovico njih. Komandant mesta Mattanovich ni hotel poslušati niti vojnega kurata, ki je

M. L.

Velike Loče - mala vas

Dve gladki, beli kolesnici s travo poraslim grebenom v sredi, ki stečeta pri Markovščini od glavne ceste, sta prevešeni preko Roba med mlečnikom in brinjem pod borovim gozdičem v dolino. Zgubita se v potoku med loke in vršičem, pa se prerine ta med njivami na ravan, kjer se jima zgubi zeleno hrtišče, da se zablešči pot še bolj bela in gladka. Še objame sosedne ledine in se ovinkoma vzpne mimo Štarkarjeve ledenice med hišami, skednji in vrtovi v sredino vasi.

Velike Loče. Sedemnajst številk. Skrita zakotna vasica, gnezdo strahov in duhov, starih šeg in navad. Vseada se je na pobočje hriba, ki se je kot zadnji ostanek bridnega sveta raztegnil v paludasto dolino, kateri je strme in osekane meje na drugi strani postavil kameniti Kras. Obe strani hriba venčata s kristalno čisto vodo polnjena mrmrajoča potoka kakor srebrni opasici. Zivahno migotajo nemirni brdri valčki med komaj opaznimi bregovi po ločki ravni proti krčnemu strmemu Grebenu, kjer se začena Kras, ki s svojim stalno suhim žrelom že od pančveka golta brez oddiha poživljajočo mokroto.

Na plečistem hribskem temenu so razvrščene njive ločanske sosese, osojna in prisojna stran padata v stopničastih ledinah. meje so porasle s pritahnimi šlvyami, ki so njega dni s svojim sadom polnile Ločancu pletenke z žganjem, redile otročad in mu še pomagale do redkih grošev, da se je z njimi lahko sproti otreasal davka in zakrival mršavo goloto.

Posamezne pobečene in s slamo krite hiše se sramečljivo skrivaje med gostim zelenjem sadnega drevja in divjega kostanja, kajti v njih notranjosti še vedno kuhajo na starinskem zidanem ognjišču za

za nedolžne žrtve prosil milosti. Dva Rusa sta na kolenih rotila nasilnike in govorila nekaj o ženi in otrocih, a zaman je bil ajun obup. Ogromna palača se je tresla od tuljenja zaprtih stanovalcev, ki so izza zamreženih oken opazovali krvavi obračun. Po tistem niso na dvorišču več strajali obsojencev, ker so se očitno bali upora.

Kako si je mladi Rijavec rešil življenje

Svojevrsen primer avstrijskega nasilja je doživel mlad fant, neki Rijavec iz Trsta, ki si je bil odsekaj kazalec na desni roki, da bi se tako izognil vojaščini. Zato je bil obsojen na smrt. Ob 4. jutraj je prišel ključar v celico ponj. Spodaj v pisarni so ga uklenili v verige od rok do nog, nato pa bi ga bili morali odvesti v sosedno vojašnico, kjer so se poslej vršile justifikacije. Za spremljevalca so mu določili starega, suhljatega možaka od graške meščanske garde. Malo viseča cesta, ki je držala od Paulustora do glavne ceste, je bila po deževju malo spolzka, ker je bila tlakovana z debelimi krogliami. Komaj sta napravila nekaj korakov, je staremu gardistu spodrselo, da je z vsoto težko opremo padel na tla. Rijavec je porabil priliko in, čeprav težko uklenjen, stekel do bližnjega hriba, kjer se je v gozdu skrtil. Sodna komisija, ki se je bila zbrala ob 6., da izvrši smrtno obsodbo, se je morala raziti praznih rok. Stražarji so iskali Rijavca ves dan, a brez uspeha. Šele zvečer okrog 10. je fant sam prišel in se ves skesan in obupan javil vratarju. Pretepli so ga tako, da je obležal nezvesten. Sodili so ga vnoč in dobil je 10 let ječe. Tako si je fant po golem naključju, prav za prav po nerodnosti starega graškega gardista, rešil življenje.

14 smrti ob zidu

Po mojem seznamu so postavili k zidu v enem letu 14 žrtev. Število 198 ljubljanskih jetnikov je hitro koppel, ker so jih mnogi slovenski odvjetniki iz Ljubljane uspešno zagovarjali pred graškim sodiščem, nekateri celo brezplačno. Zanimivo pa je, da je bilo med 198 interniranci iz Ljubljane samo troje primerov težjega značaja. To jasno priča, za koliko neznahtni čenč in dozdevnih prestopkov je bil sprožen obsežen in drag sodniški aparat, samo da se je nekaj sadistov naslajalo nad trpljenjem in smrtjo nedolžnega človeka, ki ni zagrešil ničesar drugega, kakor da je ljubil svobodo.

katerim čepi revščina in krađe lačnim otrokom iz lonca nezabeljeno repo

Kljub temu so se Ločanci do pred nekaj desetletji oklepali svojih domov. Le redkokateri se je napotil proti glavni cesti, ki pelje v svet. Vaščan je osta' tak kot je bil morda v davnini: tršat, možakarski, značajan in pošten. Zlasti pošten!

Župnik Jamnik, ki je dolga leta pomagal svetemu Martinu pasti tudi ločanske ovce, mi je pred nedavnim dejal:

»Da, v tej romantični dolinici žive še nepokvarjeni, dobri in pošteni ljudje. Le revščina, revščina...«

Revščina Ločancu ni vzela dobre volje. Duhovitost mu je prirojena in domselnost. Prinečana je duhovitosti jedkost in zasmehljivo obračunavanje s pritepeno bedo, vendar ji s tem ne more do živega. S podvojnjo hudobnostjo se mu zagriže v meso. Režeč jo prenaša Ločanec in potrpečljivo čaka na priliko, ko se je bo lahko otrešel.

Izgledalo je, da se je taka prilika vendar ponudila. Dugodilo se je to pred nekako štirimi desetletji, ko je po belh kolovozni poti pridrdra v Loče dvoprežni koleselj. Sedel je na njem bradat, Bubnič iz sosednega Slivja, mož imeten in petičen. Preko gostilne in trgovine mu je seglo premoženje v obsežne njive, travnike in ledine, raztresene okoli Slivja in po bližnjih vaseh. Tudi v Ločah mu je vpadel del. In je še imel na vozu moža svojih let, tujega obraza in debelih udov. Gospod Dejak, mu je dejal Bubnič.

Kdo je bil gospod Denak in odkod, ni bilo znano va'kum možem, ki jil je bil dal sklicati župan. Zagledali so se v srebrne tolarje, ki jih je ta stresel po Skadančevi mizi in dejal:

»Ljudje božji, zgradite si ledenice, napnite jih čez zimo z ledom. Na poletje

boste speljali zaloge v Trst in v vas se bodo kotilili srebrniki.«

Niso se pomišljali vaščani. V nekaj tednih so se zarili v delo, vihteli krampe in lopate, potili se in si z upanjem na skorajšnji zaslužek lajšali trpljenje. Lomili so stene, obdelavali razstreljene kamnite vognalnice in zastavili obzidek globoko v zemlji. V škornje in za srajce je lezlo blato, rok in lopate pa se je držalo ilo, dražilo mlade Ločance do kletvine in jemalo starim voljo do dela. Vendar niso odnehali. Vedeli so Ločanci: Bubničev je svet, ledenica pa moža, ki se ga goldinarji drže kakor Ločancev uši.

Hitro je rasla veličaska bačva, dosegla na jescen ravan in se z zidovi vzdignila nad njo. Podprli so zidove še z izkopano zemljo, obokali dvojce vavtar za nakladanje, pot so utrli do njih in se lotili strehe. Ledenico so očistili, pokrili z opeko in čakali zime.

Prišla je s snegom in burjo, prepihala vsak kot, naphala snega v veže in skednje in zasula poti z zameti, za moža visokimi. Uteptala je sneg po ogradah, grapah in kotlinah, tako da so pastirji našli nanj v osonjih globelih Grebena še sredi naslednjega poletja in si z njim tolažili ježo.

Ločanci so privlekli iz starih skrinj ovčje kože, odkupljene od Golčanov in Zejanecv, ki so jih prinašali iz Čičarje v zameno za žito, krompir ali repo. Tesno so se zavijali v dlakaste suknicje in se v zgodnjih jutrnjih urah še v trdi temo zbirali na Štarkarjevem dvorišču. Ke so si s slivovcem ogreli otrple ude in si čeljusti podložili s tobakom, je do petnajst mož s sekuro za pasom, hukajoč v dlani lezlo proti viru do Paldina.

Na zimo se je tam ubistrla velikansko ledeno zrcalo, kakor brušena jeklena plošča in odražalo lise mrkih hrastov in gabrov, rastočih po senočetnih obronkih. Resno in tgo so moleli nad svetlo gladino ogoljeno vejevje, ki se je otrešlo s zadnjih orumenelih listov. In je še zvaljajala gladka zmrzal vaško mladeč, ki se je tu ogrela, pozabljala na prazne lednice in do golih podplatov brusila kovane škornje.

V več pednejev debelo ledeno skorjo so se tiste zime v ranem jutru neusmiljeno zasakale brušene sekire. Skozi strupeno ozračje so od Grebena krležočno odmevali ostru udarci, ki so klali krško gmoto v nenakomerne, velike vognalnice. V prvem jutrnjem svitu so nakladali mrzle težke kose na vozove in jih vlačili proti ledenici. Delo je šlo Ločancem hitro od rok. Silila jih je k temu jedca zima, ki je lezla pod kožuh, za nohte in v stopala, bradačem ceio v brade in brk, da so jim od ust viseli ledeni štrigljji kakor od slamatih streh ločanskih bajt. Še jih je k delu silil zijaletsi Lovre, ki je z jasno strelco priganjal mlade, da so lovili plavajoče plošče in jih z ukrivljenimi ključji vlačili k bregu.

Na visokih ognjiščih v vasi pa so se parile v mrazu okostenele glavnje, smodilo se je zmrzlo dračje da je lezel dim v grlo in oči, silil iz hiš skozi okna in vrata ter pri dimnicah in špranjah pod stražo. Gospodinje so iskale v glistah zadnjo jetrnico, si mele od dima solzave oči in podtikale umirajočemu ognju.

S temo se je vasica potuhnila. Izza Škrlječeva je vzšel mesec in svetlo obilil belo dolino. Prihajali so vasovalci in lezli na ognjišča, da se je morala otročad stisniti

po koteh in pod klopi. Oganj se je razgorel in rdečo žerjavico, porazgubil se je dim, v hišah je zavelo toplo in prijetno.

Mladi so prihajali s smehom in šalo, postajali resni, ko je pogovor prešel na delo in zaslužek in v kasnih večernih urah prepuščali besedo starim, ki so premevali svojo mladost, ugibali o bodočnosti in izrečali upe. Naj pa je kdo vzel v misel tega ali onega rajnega, ki se mu trudne kosti odpočivajo v senci zvonika svetega Martina, je pripovedovanje starin zavzelo grozljivo oblike o strahovih in spominih, da si otročaji niso upali sami pred prag izprazniti mehurja, preden bi jih skrbne matere spravile v posteljo.

Fantinom pa so se ježili lasje in razklepale čeljusti v vernem poslušanju. Le ta in oni je hotel podvomiti v strahove, toda zataknilo se mu je v grlu, nerodno je izdaval besedo in ni imel moči prepričati o tem sebe in drugih. V gručah so odhajali iz hiš v pozni noči, zapeli in zaukali na vasi, da bi pregnali mršavico in plahost. Zatem so po skednjih in odrli rili globoko v mehko otavo, da bi jim moč noči in mraz ne mogla do živega.

Ledenica je bila polna do vrha. Zadnja piast ledu je bila na gosto obložena z bukovim listjem, da se je v prostoru bolje ohranila enakomerna toplota in bi ledu pomladna in poletna gorkota ne mogli razjedati. Na dolgo se je vlekla zima, vendar je dolina pričakala pomlad, ki je prinesla novih skrbri in dela.

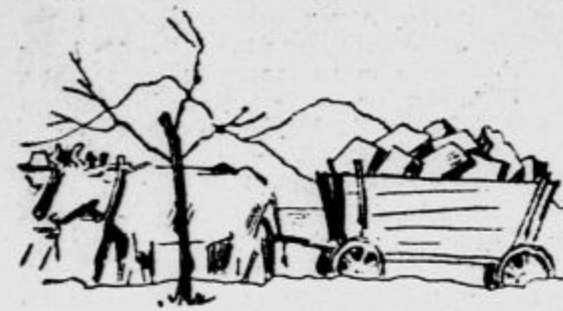
Ozelenela je hribska goličava in podkvašta loka. Vzbrstelo je sadno drevje okoli vasi po sadih in vrtovih, hrastje in bukovje nad senočetjo, jelševje v Močilnikih in pod Igrom pa se je zavilo v sveže zeleno listje. Razkošatila se je pomlad, privabila na solnce brez števil cvetov in bilk, listov in sadik, pognala na polje živino in ljudi, da si v potu obraza izgrebejo iz zemlje kruh, resast in trd, vendar potreben, da je ohranil vas pri moči in življenju.

Odbili so prva vrata pri ledenici in naložili prvila dva voza. Kakor hrib sta bila vola Skadančevega Janca, vendar sta s težavo premaknila na lepi ravni težki tovor. V potoku pod vasio pa se je pot napela in dosegla pod borovcem nad velikimi njivami tak strmec, da so morali četveriti praznemu vozu.

V prvem mrazu so prignali Ločanci v potok do osem jarmov volov, pripregali, spregali, podladali vozovom in kričali na spehano živino. Za je odmevalo od vasi in borovca, dokler se voz stekel po ravni ee-

Prevedel G. D.

sti. Od tu so v četver vozili v kasnem mraku po pet ur do Peska nad Bazovico. Se danes stoji v Bazovici veliki hlev s pokritimi lopami, kjer se je v tistih dneh nabralo v teku večera in noči do štirideset

voznikov s Krasa, Čičarije in Brkinov, ki so zakladali Trst z drvmi, senom, ogljem in ledom, s tem, kar sta rodila njiva in gozd in vsem, kar se je dalo naložiti na voz, kajti Trst je kupoval vse; kupoval in plačal!

V Bazovici so vozniki nahranili in napojili živino in sebe. Zatem so polegli v hlevih po jasnih in nastanih tleh, spali nekateri, drugi bedeli, se razgovarjali ter čakali jutra. V prvem svitu se je pomikala komaj pregledna karavana z najrazličnejšim tovorom proti mestu.

Gospod Dejak je vedno v naprej določal, kje naj se prihodnje oglašijo vozniki. Prihajali so tja, razložili na mestu in takoj lahko odšli proti domu. Toda Trst je zahreval led v najhujši poletni vročini. Brez počitka, pod palčim solncem bi živina ne zmogla poti nazaj. Šele ko se je solnce nagnilo nizko nad morjem, so odhajali iz mesta. Pot se je vlekla iz globeli do Bazovice skoraj navpično, počasna žival jo je zmogla komaj v nekaj urah, a vas je voznik dosegel šele v trdi temi.

Voznja je vrgla šest do sedem goldinarjev. Ločanci so spoznali koristi ledne kupčije in v naslednjih letih zgradili na lastno pest še tri ledenice, ki so pomagale vaščanom do boljše kruha in marsikateri rega božjaka. Ljudje so spoznali petake in desetake in je nemalekrat zasel v vas tudi stotak. Vaščanom je šlo na smeh, pri Bertolu so nastavili sod vina in stari je začel krčmariti.

Iz teh časov so v vasi ohranjene med ljudmi zgodbe, žalostne in vselej, jezivlje in strašne nekatere in zopet druge smešne in šaljive. Priljubljene so med vaščani, ker so istinite in iz časov, ko Ločancu ni primanjkovalo tobaka. Nanje žive med ljudstvom najtoplejše, hrepeneci spomini. Vas se do takrat ni razmahnila v takem življenju in blagostanju in se bržkone ne bo tudi v bodoče...

★

V čas zdrave Marije so se Štakarjevi volj primajali s praznim vozom iz Krivave potoka in vjeni ceste in počivališče pričeli lezti hitreje proti Herpeljam. Tam je padel pred gobce še naročnik mrve, v dobrih dveh urah pa so od tod dosegli domače dvorišče, nastlan hlev in polne jasi.

Tone je stopal za vozom, se obregnil od časa do časa na vola in računal, koliko podplatov bo dal kos usnja, velik kakor skriv pred domačim pragom, ki ga je bil kupil popoldne v mestu. Polovico mu je bil nesel zaslužka, vrag usnjeni, za bosopete srajčnike. Meril je Tone zaplato usnja in štel bosa stopala otrok, pa bi se bil kmalu zadel v kason, ki so ga volji že potegnili pred Barčanovo krčmo in žejni vtakniti gobce v polno korito. Še jim je vrgel Tone šop sena in stopil v gostilno.

Ni se nameraval muditi. Pri trojki sivec bi počakal toliko, da se mu volji oddahnjejo in pospravijo krmo. Pa so ga omrčeli za čas in pijačo trije Čiči, ki so sedeli za mizo pri praznih posodah. Zamotili so ga do kasne noči, ko se je vendar odločil, pustil Čiče pri Barčanu, zlezal na voz in pogal siveca.

Štakar se je vrgel pred kasonom, za hrbit si je podložil kos platna, menil, da bi bilo dobro zadržati od doma in se naložiti na ročico. Žival je pametna, vajena poti in ni nevarnosti, da bi zašla. Ni ga še dobro obsla dremavica, ko se je voz primajal pod herpeljski boršt, nad katerim stoji cerkva svetega Antona.

Tedaj je stopila iz mrčne hoste ženska, vsa v črnem, obsla voz in sedla k Tonetu. Štakarja je stresla mršavica najčisti so se mu lasje in mu privzdignili klobuk, izpod njega pa so se mu poredile mrzle potne kaplje.

Žena se ni zganila, gledala naprej in molčala. Tone je drevnel, moči so mu pošle, za dva jarma volov se ne bi zganil ali z davil besede. Srce mu je zastalo, butnilo od časa do časa z vso silo proti grlu, pa zopet zastalo. Voli so lezli v temno noč s tako muko in počasnostjo, kot bi vlekli neznanško breme.

V potoku pri Krizanem, kjer se odcepi pot proti Slivju in na pokopališče, se je črna žena zganila, stopila z voza in rekla z žalostnim glasom:

»Boga zahvali, da sem sedla k tebi!« — in nič več.

Obrnila se je in stopila proti Slivju. Sivec sta skoraj stekla pod vasio, v breg in pred domačo hišo. Žena in otroci so spravili očeta, trdega od strahu, v hišo. Hodi okoli njega, spravevali in jokali. Tone je šele čez dolgo prišel k sebi. Treslo ga je in do jutra je presedel pri ognjišču.

Od takrat se Štakar iz Trsta ni vračal več sam. Pohitel je, da je došel prvega, ali počakal na zakasnela voznička. Po dogodku si je opomogel šele v nekaj dneh. Grozotna noč pa mu je osivila glavo, da je štiridesetleten hodil okrog bel kakor golob.

★

Na dan pred ločanskim opasilom pa se je Skadanc Jabez zakasnili v Trstu vse tja do prvega mraka. Natekal je se ves popoldan, da bi lahko ustregel sosedom, ki so mu prejnjali večer doma nanesti naročil za to in ono, da bi na žegnanski dan po hišah česa ne zmanjkalo. Mesa in opaše, soli in tobaka, nekaj nove obleke in klobukov je naložil Jabez mladane pol kasona, vse skrbno pokril s platnom in hitel priganjati čubca proti Ključu.

V bazoviških gozdech je zajela Skadanc noč, pa je skočil na voz, vsedel se je na vrečo otave in od časa do časa dregnul vola z besedo in korobačem. Prepocasi sta mu lezli živali, ni jima bilo mogoče dopovedati, da bo jutro opasilo in dan, ko se govedo ne zgane od polnih jasi in še čredniku ni treba v grize.

Zazdelo se mu je, da gre nekdo za vozom, pa se je ozrl, da pogleda kdo je ga

počaka in povabi na voz, če ga čista sماغه. Nič ni razložil v temi in menil, da se bo že oglašil, če je človek in če je pošten. Pa je v tem vnovič zaskrtao kakor pod okovanim škornjem. Ni moglo prevartiti uho starega voznika, vajenega voza in njegovega ropota.

Ob vozu je korajšil možak, se z levo držal za stranico kasona, nad katerega je segel za celo glavo, in se počasi pomikal proti Jabez. Na drugi strani je Jabez začutil še enega, hodil je počasi in se ni dosegel voza. Bila sta nima kakor mrliča. Ni vrug, da ne bi rekla katere, da sta božja, si je mislil Skadanc, pa nista in jima ne kaže puščati časa. Ustrašil bi se mrtvega, živlega človeka ali dveh se Jabez ni bal.

Prihujeno se je nagnil, segel z roko pod otavo in otipal vprežno vago, težko, z železjem okovano. Drenasti prsti so se je trdo oprli, in ko mu je oni z leve stopil za hrbet, je Skadanc zamahnil vnic in ga treščil po glavi. Mož je zastal, se nagnil naprej in padel na obraz.

Jabez se je zagnal z vago, vrdignil vago nad glavo in skočil ob vozu, da pokaže in pesveti še drugemu. Pa ga ni bilo. Videl je kako je padel tovaris, pa se ni zmenil zanj, skočil v gozd, tri suhjad in se iskal v temi.

Odleglo je Skadancu, dobro mu je delo, da se je otrešel razbojnikov, ki so prežali ob samotni cesti in ropali voznike. Zaživjal si je, stopil za voličkoma in se pomenil z njima kakor s človekom. O tolovajih jima je pravil, ki so hoteli pobiti šestim nebogljencem očeta in Urša moža.

Urša je v tem času nosila nebogljence na pod. S Tonco, najstarejšo, se je spravila potem nad police in mizo, da bi opasilo ne zateklo nesnažne hiše in ognjišča. Tonci se je šlo za hišo in ognjišče, še bolj ji je godilo opasilo, ki bo gotovo privabilo v vas Polezovega Matijo, črnolasega fantina resnega obraza in redkih besed. V srce je zlezal Tonci in ji zmešal glavo, da je bila nerodna pri delu in besedičanju.

Došlo ni bilo očeta, Tonca pa nevajena noči. Zmoglo jo je, da je zadržala za ognjiščem na klopi in je morala mati sama pospraviti ostanke delavnika. Nekajkrat je že stopila Urša na prag in prislunila v gluho noč. Ponovno se je vračala k ognjišču in skrbela za ogenj in žerjavico, da bo kam prisluniti večerjo za očeta.

Zunaj je nekaj zacingljalo. Urša je prislunila, se ozrla in potihlo poklicala Tonco. Tonca je spala. Plahlo je stopila Urša na prag in počakala. Izmed velikih njih se je oglašilo ropotanje voza. Oddahnila se je, veselo stopila v hišo in poklicala Tonco: »Oj Tonca, čuješ? Ate gre!«

Tonca se je pretegnila, mela zaspane oči, da se čudila:

»Je že spregel čubca?«
»Ej-ja! Pod vasio bo vsak čas.«
Ženski sta obnemeli. Zopet je zacingljalo v noči.

Zagledali sta se druga v druga z napol odprtimi usti in zadrževani dihi. Krkniti si nista upali. Pozvončkljalo je vnovič za dihaj ali dva utihnilo, pa zopet zavnelo rezko in odsekano.

Tonca se je oprliela matere gledala široko odprti oči in dihnila:

»Mati, strah!«
Urša ni odgovorila. Sto misli ji je ta hip obrnilo možgane. Je to znamenje? Spomin...? Bo kdo umrl... morda umira? Na otroke je pomislila: zdravi so! Zda spel! Morda nesreča...? Zadelo jo je: Jabez! Saj bi moral biti vendar že doma...
Strah jo je posel. Sunekoma je vstala in planila proti vratom. Hiša se ji je obesila na roko in zahtela:

»Mati, strah me je!«
Ponovno je zavznilo. Planili sta v temo preko dvorišča proti Bartlu, še dvakrat, trikrat dojele grozljivo zvončkljane in padli skozi odprta vežna vrata v krmarjevo hišo.

Tam so sedeli še vsi vaški fantje, ki so ves popoldan in pozno v noč pripravljali mize in plesišče. Sredi izbe pa je stal Skadanc z bičevnikom v eri in trojko v drugi roki ter pravil, kako je razbojnikom z vago pregnal voljo do ropa in pobijanja.

Začudeno so se pivci zagledali v prepisani ženski, bledi in prepadeni, ki sta se odprti ust lovili za sapo. Urša in Tonca sta se oklenili očeta, kakor bi se hoteli uveriti, da je res tu živ in zdrav. Popustilo jima je okrog srca in v grlu. Mže so in obstopili in za božjo voljo hoteli vedeti, kaj se je zgodilo. Jabez na se je spomnil otrok, v prsih ga je stisnilo.

Da strah, sta povedali ženski Zvončklja kakor bi hodil okrog hiše gospod Bogom. Zbali sta se, da se očetu in pravnici ne sreča. Se ni, hvala Bogu! Sami pa ne gresta domov za noben denar.

Zakrohotal se je Skadanc na vse grlo telkel z bičevnikom ob tla in sedel za mizo. »Jabez, moj Bog,« se je uprl Urši njegov smeh, »če pa res strah!«

»Prismodi neumni,« se je rečal Skadanc in pojasnil: »Krnarjeva Tonek in Jape spita pod stražo. Miši in podgane tudi. Reče jih s smrčanjem ne moreta pregnati, pa sta na prevz prevezala kравe zvonce in vlečeta zanj, da plajšita nesnago, ki gloje tramovje, njima pa krade počitek in spanje.«

Ježilo je Tonco in je ježilo Uršo, da sta jima starca neumna naglala tak strah v kosti. Na smeh jima je šlo vendarle.

★

Da, tako je bilo življenje v predzadnjem stoletju, ko je ogromno srce, ki se je že v davni zasidralo v skrajnem kotičku Jadranskega morja in skozi stoletja utripalo z vsakim dnem glasneje in močneje, širilo svoje meje in polnilo bogate svoje zaloge z dragoceno krvjo, zaplalo s takim zaletom in močjo, da mu šile, ki so poganjale orjaški utrip, niso več zadoščale. Po najnežnejših stranskih žilicah in žilah so zato lezla mala krvna telesa proti glavnim krvotokom, se po njih v velikih množinah valila nenasičenemu srcu v objem in v njem izgubila. Mnoga so se tam nalokala tople krvi, napela so se in nabahatila, a premnoga so prispievala mogočnemu utripu poslednje svoje sile, se obrabila in izžela ter slednjič utonila v nenehnem planju.

Srce pa se ni utrudilo. Še potje, morda še jaje kot nekaj in mu je morda tudi utrip glasnejši kot v časih naših dedov. Bogate zaloge pa so se skrčile, usahnile in uplahnela je dragocena hranilna tekočina od pretiranosti in še kar je je ostalo — ni čista. Dobrišen ji je primešan del tepkobe...

Po sedmih mesecih vojne

O razmerju oboroženih sil, ki si po sedmih mesecih vojne stojijo nasproti

Pred dobrim mesecem — 3. marca — je minilo pol leta, odkar so na zapadu zagrneli topovi. Tri svetovne velesile — na eni strani Nemčija, na drugi Anglija in Francija — so zapletene v moderni vojni, vojni na življenju in smrt. Čeprav sta prvih šest mesecev obe stranki drugo drugo tako rekoč samo tipali obisti, se danes že dovolj jasno vidi, da bosta za dosego zmage uporabili vsa sredstva, da bo ta vojna najstrašnejša, kar jih pomni zgodovina človeštva. Vse tri velesile razpolagajo z največje razvito vojno tehniko in najbolj prirekanjeno strategijo.

von Spee. Francozi niso utrpeli večjih izgub, medtem ko so Angleži izgubili tudi nekaj rušilcev in podmornic. Nemci pa prav tako večje število podmornic.

Na morju imajo zavezniki ogromno premoč, čeprav se tu pa tam posreči kakšni nemški ladji prebiti tesno skienjeni obroč. Takšne uspehe pa je treba pripisati gosti megli, ki večkrat leži na Severnem morju.

Sila Velike Britanije

Zanimiva je primerjava vojskujocih se velesil. Ogromni angleški imperij šteje

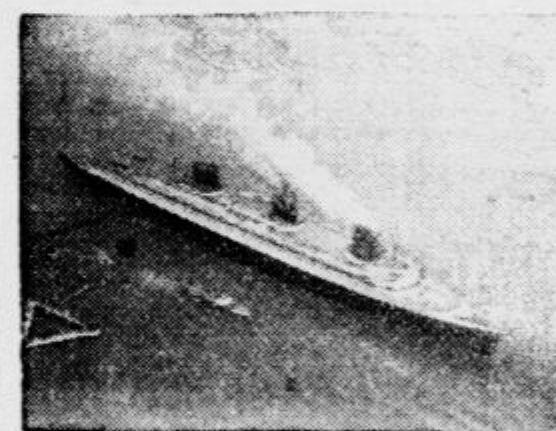
tem primeru uveljavil v polnem obsegu. Pomisliti moramo, da je Nemčija leta 1929. proizvajala samo 73% življenjskih potrebščin za svojo porabo, leta 1933. 81%, a leta 1938. že 84%. Ko je Hitler prevzel oblast, se je v Nemčiji začela doba avtarkije. Danes skoraj ni stvari, ki bi je Nemčija sama ne proizvajala. Celotno kavčuk, ki je bil doslej angleški monopol in produkcija tropičnih dežel, izdelujejo v Nemčiji iz svojih domačih proizvodnje, in Nemci trde celo, da je ta umetni kavčuk boljši od naravnega. Nekaj podobnega je s petrolejem, ki je v dobi modernizacije najvažnejša surovina. Izdelujejo ga iz oglja. Na ozemlju bivše Avstrije so leta 1938. dali petrolejski vrelci 550.000 ton nafte, sintetična proizvodnja v Galiciji pa istega leta 1.700.000 ton. Lani je bila proizvodnja še višja, vendar pa to v vojnem stanju niti od daleč ne zadostuje nemškim potrebam. — Nemška trgovska mornarica ima 1570 parnikov s 3.306.773 tonami, 889 motornih ladij z 1.175.884 tonami in 7 jadrnic z 10.046 tonami, kar daje skupno 2466 ladij s 4.492.708 tonami. Največja nemška parnika sta »Bremen« in »Europa«, ki imata vsak po 50.000 ton in od katerih prvi razvija 30, drugi pa 28 milj hitrosti. »Bremen« se je delj časa skrival v Murmanskem, potem pa se je prebil v Nemčijo. Angleška podmornica »Ursula« bi ga bila lahko torpedirala, a ga je v smislu mednarodnih pravil pustila.

Velika Nemčija šteje po vojni s Poljsko 110 milijonov prebivalcev. Med njimi je nad 33 milijonov Slovanov (Poljakov, Čehov, Slovkov, Slovencev itd.).

Žrtve na obeh straneh

Podatki o izgubah angleške in francoske trgovske mornarice nam povedo, da je bilo v prvih dveh mesecih vojne potopljenih 269 tisoč ton, Nemci pa so v istem času izgubili 53.600 ton. V šestih mesecih je angleška trgovska mornarica izgubila 159 ladij s 597.400 tonami, a v istem času so Nemci izgubili 28 ladij s 152.591 tonami, ki so jih deloma potopile lastne posadke. V vseh štirih letih svetovne vojne je Anglija izgubila 1698 ladij z nad 7 milijonov ton. Prvi trenutek se nam zdijo te številke porazne. Če pa primerjamo teh 597.400 ton, ki so bile potopljene v prvih šestih mesecih, vidimo, da je to le malenkosten odstotek. A če pomislimo, da je Anglija v istem času zajela 25 nemških ladij s 100.000 tgnami in da so njene ladjedelnice zgradile okrog pol milijona novih ton, vidimo, da je angleška trgovska mornarica dandanes večja, kakor je bila pred začetkom sovražnosti.

Tudi v zraku je bilo precej žrtev. Angleži so v prvem polletju vojne izgubili okrog 50 letal. Francozi nekaj manj, Nemci pa nad 120. Samo nad angleško obalo so Nemci izgubili 43 letal. Moderna letala so se pokazala kot zelo nevarno orožje tudi proti ladjam.

Normandie

Čiščenje v francoski prestolnici

Notranji minister Henri Roy je izdal obsežne ukrepe za očiščenje Pariza od raznih tipov, ki jih smatra javnost za nevarne za narodno obrambo. To so predvsem razni nemoralni ljudje, ki nikoli niso imeli nikakršnega poklica in so se bavili večinoma z nepoštenimi posli. Ti so seveda dovezni za vsake vrste podkupnine in se jih tuja propaganda tudi često poslužuje.

Da se odvrne ta nevarnost, so te sumljivce internirali na posameznih krajih senskega departamenta, toda izkazalo se je, da je njihova bližina še vedno nevarna. Zato bodo ta taborišča prestelili v notranjost Francije, da se tem ljudem ozkome vsakršna možnost stikov z njihovo okolico.

KO SE JE ŽENIL

Miha je pripovedoval, kako se je ženil in je dejal med drugim:

— Bilo je prav za prav strašno. Mica me ni hotela, kadar sem bil pijan, jaz pa je nisem maral, če sem bil trezen...

NIMA ZAKAJ

Potepuh je ležal v senci in zdihoval. Slučajno je šel mimo duhovnik in ga vprašal: »Kaj vam je slabo? Ali se želite spraviti z bogom?«

Potepuh: »Kaj se bom spravil, saj se nisem skregal z njim!«

DRUGAČE JE REKEL

— Ali je rekel, da me je že poznal, ko sem bila še majhna deklica?

— Ne, tega prav za prav ni rekel.

— Saj si mi pripovedoval tako.

— Ti si mi napak razumela. On mi je rekel, da te je poznal, ko je bil še majhen deček.

V ŠOLI

Katehet: »No, Nežica, kako dolgo sta ostala Adam in Eva v raju?«

Nežica: »Do jeseni!«

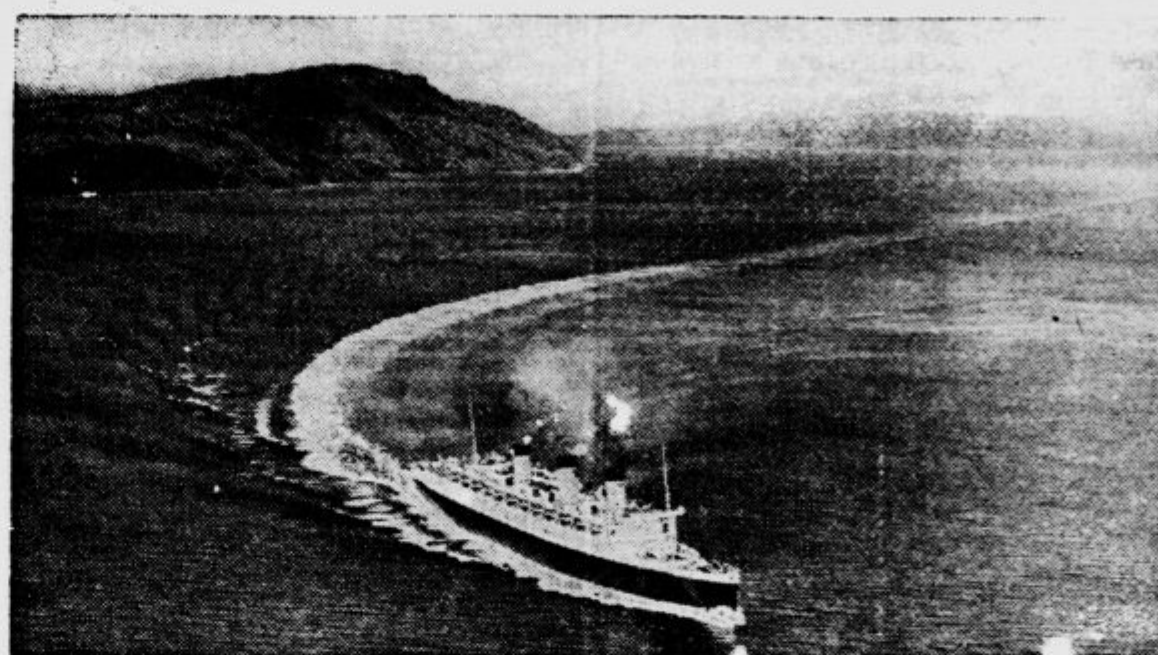
Katehet: »Kako pa prideš na to?«

Nežica: »Saj prej niso jabolka zrela...«

KRIZA JE MINILA

— Kako je z mojim možem, gospod doktor, ali je že izven krize?

— Da, gospa, davi je umrl!

Queen Mary

Skrivnost poslednjega orožja

Jasno je tudi, da nobena izmed treh velikih nasprotnic doslej še ni pokazala svojega novega tajnega orožja, o katerem se je že nekajkrat govorilo. Doslej smo se seznanili samo z magnetičnimi minami, ki pa Nemcem niso prinesle zaželenega uspeha. Morda bodo bolj uspešna nova morilna sredstva, ki jih države doslej drže v največji tajnosti: ognjeni dež s kapljicami pri 750 stopinjah vročine, ki lahko prodre še tako močan železobetonski odep, ladje in letala-roboti, radijske bombe, magnetični torpedi pa razni smrtni žarki in smrtni zvoki. Podoba je, da Angleži že uporabljajo smrtno zvoko proti nemškim podmornicam. Samo na ta način si lahko razlagamo velike uspehe angleške vojne mornarice nad nemškimi podmorničnimi brodomi. Uporaba teh vrst novega orožja bi imela porazne posledice, če se ne urenitni poslednje upanje, da bo vendarle zmagal zdrav razum.

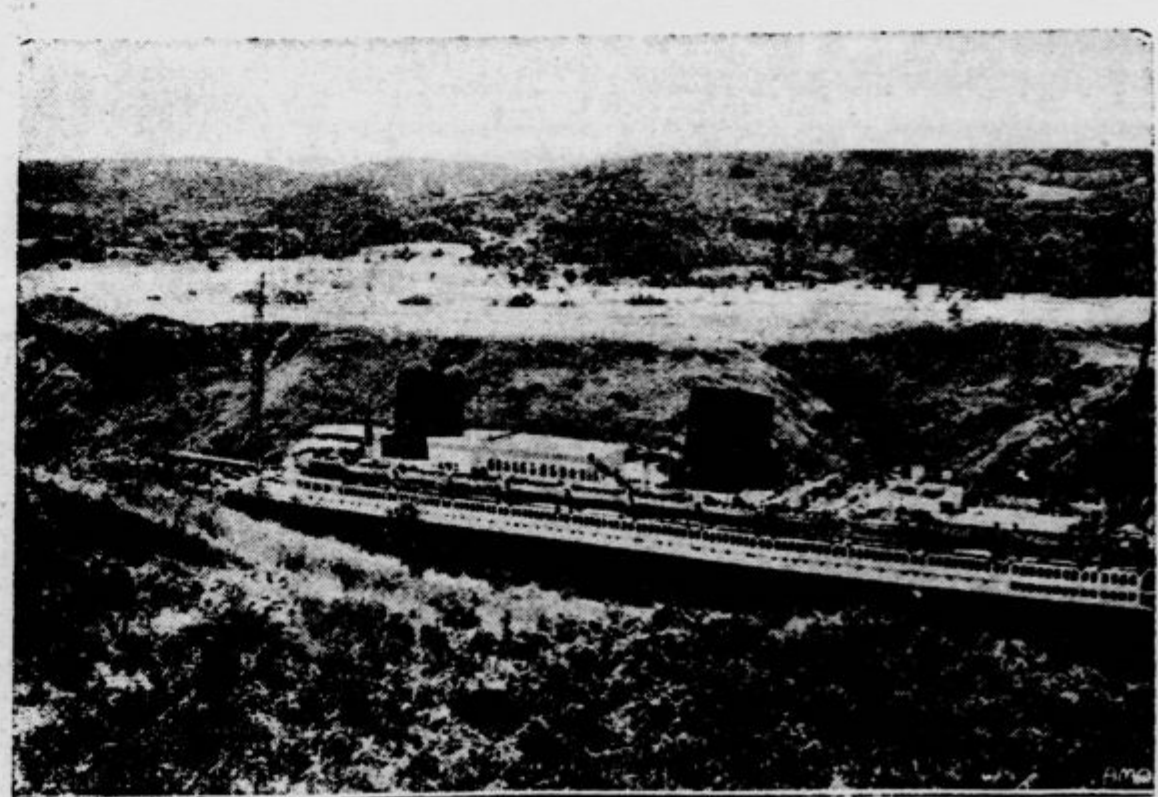
Uspehi blokade

Blokada Nemčije je bila prvo orožje, ki je odkrito stopilo v akcijo. S pomočjo blokade skušata Anglija in Francija s strogo kontrolo onemogočiti uvoz v vojne namene Nemčiji potrebnih surovin po morju, zaven pa strogo paziti, da ne bi nevtraine in zlasti sosedne države v Nemčijo uvažale hrane in surovin. Vsem nevtralnim državam pa skušata po najnižji ceni dobaviti tiste izdelke, ki jih te države potrebujejo, in obenem po najvišji cenah pokupiti vse tiste surovine, ki jih potrebuje Nemčija. V dosegu teh ciljev so zavezniki takoj v začetku vojne točno in obširno popisali, kaj bodo njihove kontrolne ladje zaplenile in kaj sploh še smelo prevažati ladje nevtralnih držav. S preiskovanjem nevtralnih ladij in s številnimi zaplenami na njih natovorenega blaga sta Anglija in Francija skušali onemogočiti tihotapstvo. Ta kontrola se je v začetku izvajala po mednarodnih predpisih, a do danes je zavzela oblike najbrezobzirnejše vojne na morju. Morila imajo prav nevtraine države še največ škode od nje. — Na drugi strani pa je tudi Nemčija odgovorila s kontrolo v Severnem in Baltičnem morju.

Na zapadu nič nevega

Vendar se v vseh teh šestih mesecih vojne ni zgoznilo nič posebnega. Na fronti se je razvijalo življenje v Maginotovi in v Siegfriedovi črti z manjšimi izvidnimi pohodi prvih straž in od časa do časa smo slisali o važnih akcijah topništva. Bolj živo je bilo v zraku in iz dna in dan so se vrstili potepni nemških letal nad angleško obalo in angleških ter francoskih letal nad Nemčijo. Raznito se je tudi nekaj letalskih bitk večjega obsega. Prava vojna pa se je pokazala na morju. Črn dan za Angleže je bil 14. oktober, ko je bila v zalivu Scapa Flow torpedirane in potopljena bojna ladja »Royal Oak« z 29.000 tonami. Med večjimi ladjami je bila potopljena še največja angleška matična ladja »Courageous« s 30.000 tonami, s katero je našlo smrt 578 moških posadke. A nič manj črn dan za Nemce je bil 17. december, ko so morali sami potopiti svojo žepno oklopnico »Admiral Graf

»Admiral Graf...«

Bremen v Panamskem prekopu

Predzadnje (XVII.) kolo u hrv.-slovenski ligi

Trije goli in dve točki za Ljubljano

Včeraj je Ljubljana za slovo od domačega občinstva zasluženoma zmagala nad Splitom — Prvi poraz Gradjanskega, ki ostane še dalje v vodstvu

Ljubljana, 7. aprila. Današnje predzadnje (XVII.) kolo u hrvatsko-slovenski ligi obeležila dva pomembna dogodka, in sicer prvi poraz Gradjanskega v vsej letošnji ligi konkurenca in pa prva zmaga Ljubljane v letošnji spomladi.

Za splitsko tekmo med Gradjanskim in Hajdukom je bilo mnogo reklame in kakor je videti, ni bila zaman. Kakor edini remis v vsem tekmovalju je Gradjanski danes do živel tudi letošnji edini poraz na vročih splitskih tleh. Hajduk se je s to zmago krepko zasedel na tretjem mestu in bo najbrže tudi ostal med finalistami.

O Ljubljani smo včeraj zapisali, da je likvidirana, toda s pristavkom, da s tem ni rečeno, da ne bi hotela enkrat vendarle zmagati. Čeprav ta zmaga ni mogla ničesar več spremeniti, je bila za naše belozelene vendarle velikega pomena. Okoli 800 gledalcev je prišlo moštvo za slovo pogledat se danes in ni jim bilo žal. To je bila zasluženoma zmaga boljšega moštva, to je bila igra, ki je pokazala, da Ljubljana kljub vsej nesreči v zadnjem tekmovalju skupno s Hrvati še ne bo konec.

V Zagrebu so imeli dvojni spored in sta obe domači enajstorice spravili štiri točke. Hašk je tako nedosegljivi finalist z drugega mesta, Concordia pa se bo morala v zadnjem kolu boriti za točki še z Varaždinca, če bo hotela dobiti ali prehiteti

zadaj pred seboj plasiranega Hajduka. Varaždinska tekma med obema Slavijama iz te lige je vrgla Titarjevemu moštvo ves izkupiček, tako da se je z boljše razliko golov dvignila od predzadnjega kar na 6. mesto v tabeli. Vsekakor bo veselje Varaždinca brzokone kratkotrajno, ker sta njihovim točkam zdaj še pristi eni dve, ki jim jih je dal HNS po neodigrani tekmi s Splitom, o kateri pa so baš v teh dneh hude razprave, da jo je treba res odigrati. Drugo nedeljo ligiških tekem ne bo, ker bo naša državna reprezentanca igrala letošnje drugo mednarodno tekmo, in sicer proti Nemčiji na Dunaju. Obenem bo ta dan tudi mednarodna tekma naše B reprezentance z Belgarijo, tako da bo ta dan na igriščih 22 naših najboljših nogometašev.

Pred zadnjim kolom tekmovalja v hrvatsko-slovenski ligi za sezono 1939/40 je stanje prvenstvene tabele naslednje:

Gradjanski	17	15	1	82:6	31
Hašk	17	11	2	41:28	21
Hajduk	17	9	2	49:29	20
Concordia	17	9	1	39:32	19
Sask	17	8	2	29:32	18
Slavija (V)	17	5	2	24:34	12
Slavija (O)	16	4	4	24:41	12
Split	16	5	2	20:41	12
Bačka	17	5	1	23:47	11
Ljubljana	17	3	3	28:59	9

V naslednjem naša poročila:

Ljubljana : Split 3:0 (1:0)

Na igrišču Ljubljane je bila danes »poslovinca« tekma v hrvatsko-slovenski ligi na ljubljanskih tleh med Ljubljano in Splitom, ki se je končala z zasluženoma zmago domačih.

Vreme je bilo solčno, vendar je veter precej oviral igro in igralce, ker je pač žoga imela svoje muhe. Gledalcev je bilo okrog 800, ki so danes po dolgem času spet enkrat zadovoljni zapustili igrišče. Split se je predstavil v postavi: Duplanić, Šore, Perović, Jelaska, Zerić, Marković, Nešković, Vičević, Frua, Rosić, Domanić.

Moštvo splitskih delavcev je prvič nastopilo pri nas in je zapustilo prav simpatičen vtis, čeprav ni pokazalo razen borbenosti velikega nogometnega znanja. Obramba z vratarjem na čelu je najboljši del moštva, krilska vrsta in napad pa sta danes zaigrala bolj slabo, ter tako spravila moštvo celo ob častni zgoditki.

Ljubljana je poslala v to igro naslednje: Lindtner, Cegljar, Bertonec, Sercer, Gomezel, Boncelj, Presinger, Pupo, Grintal, Lah, Erber.

Domači so danes, posebno v drugem delu igre, pokazali prav dober nogomet in so zmago res nesporno zaslužili. Obramba je bila prav dobra in je nasprotni napad skoraj popolnoma onemogočila. V srednji vrsti so danes vsi zaigrali kar dobro in ko je v drugem polčasu igral na mestu srednjega krilca Pupo, je slo še boljše. V napadu sta bili krili najboljši. Lah je pokazal, da je še zmerom prav dober, Grintalu pa se pozna, čeprav je pred golom še nevaren, da je premalo treniral. Moštvo je danes zaigralo z veliko voljo in redko odločnostjo in je zato zaslužilo zmago.

KRATEK POTEK

Že v prvih minutah igre so domači odločneje in hitreje od gostov, tako v 5. min. Grintal lepo predloži Presingerju na krilo in že je žoga v mreži 1:0. Gostje vprizore nekaj nevarnih izletov pred mrežo Lj., toda v napadu nimajo strelca, pa tudi obramba Lj. je na mestu. Domači so pred golom gostov s strelji zelo radodarni, toda vratar je njihov najboljši mož, ki do konca polčasa uspešno brani svoje svetišče.

V drugem delu igre gostje precej popustijo in tako ima Lj. ves drugi polčas igro v svojih rokah. V 14. min. Lah na predložek Erberja pošlje žogo drugič v mrežo 2:0. Obramba gostov ima obilo posla, toda v 20. min. le dovoli Erberju pobegniti, ki žogo lepo odda Grintalu, ta pa z ostrim strelom povisla na 3:0. Do konca igre je Lj. v premoči, toda prav dobra obramba gostov in odlični vratar preprečita še višjo razliko.

Sodil je g. Bažant iz Zagreba.

Hajduk : Gradjanski 1:0 (0:0)

Split, 7. aprila. Danes zjutraj je še kazalo, da tekme ne bo mogoče odigrati, ker je brila silna burja, s 100 km na uro. Popoldne pa se je vreme umirilo in tekma je bila odigrana pred 5000 gledalci. Zmagal je Hajduk z 1:0 (1:0).

Edini gol dneva je padel v 24. min. II. polčasa. Sobotka je preigral enega igralca Gradjanskega, dodal Radonkoviću, ki je predbriljal šuprino in dodal Capoti, ta pa iz bližine 2 m poslal neubranljivo žogo v gol. Ta gol je seveda izzval pravi geltrij navdušenja pri publiku. Na tekmi je prišlo tudi do incidenta, in sicer pozneje v 31. min., ko je sodnik zaradi foula na Miljutinu prisodil prosti strel proti Gradjanskemu. Med Kokotovičem in Sobotko je prišlo do medsebojnega obračunavanja. V gneči je nato Kokotović pobral žogo in z njo udaril sodnika, ki ga je nato izključil iz igre, tako da je Gradjanski igral do konca samo z 10 igralci.

Gradjanski je na današnji tekmi igral slabše nego vraga. Hajduk je dal vse iz sebe, da zmaga in lahko se reče, da je njegova zmaga zasluženoma.

Sodil je g. Veble iz Maribora. Ki ga je publika pri prihodu na igrišče sprejela z živžanjem, ker je — kakor znano — Hajduk protestiral proti njegovemu sojenju. Toda g. Veble je sodil dobro in objektivno in na koncu mu je publika ploskala.

Dve zagrebški tekmi

Zagreb, 7. aprila. V Zagrebu so imeli danes dvojni nogometni spored. Najprej je bila odigrana tekma Hašk : Bačka, ki se je končala z rezultatom 3:1 (2:0). Hašk se ni mnogo trudil, tako da s svojo slabo igro ni za-

gov najboljši mož Muradori. Sodil je g. Kujundžić.

Dve točki za Varaždinca

Varaždin, 7. aprila. V današnji ligiški tekmi je domača Slavija zmagala nad osješko Slavijo z 2:1 (2:0). Dočim so bili domači boljši v prvem polčasu, so bili Osječani vičnejši po odmoru, Sodil je g. Jirasek iz Zagreba.

Srbska liga

Beograd, 7. aprila. V srbski ligi so bile danes odigrane štiri tekme XVI. kola, medtem ko je bila peta, in sicer med Vojvodino in Jedinstvom v Novem Sadu v zadnjem hipu odpovedana, ker je tamkajšnje igrišče poplavljeno.

V Beogradu samem sta bili odigrani dve tekmi, ki sta se prav za prav obe končali s senzacijami. BSK je pred maloštevilnim občinstvom katastrofalno porazil enajstorico ŽAKA iz Subotice z 12:0 (8:0). Gostje so bili tako malo vredni nasprotnik, da se je državni prvak z njimi igral kakor je hotel. Teren je bil zelo težak, ker je med igro ves čas deževalo.

V drugi tekmi je Bata iz Borova zelo izdatno zmagal nad domačimi Baskovci s 5:1 (3:0).

Tretji beograjski klub Jugoslavija je gostoval danes v Skoplju proti tamkajšnjemu Gradjanskemu in zmagala tam z najmanjšim rezultatom 1:0.

Sarajevska Slavija je gostovala v Zemunu in brez težav opravila z moštvo Zemuna s 4:0 (2:0).

V prvenstveni tabeli vodi BSK z 29 točkami, na obeh častnih mestih pa sta Jugoslavija in sarajevska Slavija, pri čemer pa ima četrtoplasirana Vojvodina seveda še tekmo proti Jedinstvu v dobro.

Pruenstvo SNZ

Na vseh igriščih 18 moštev

Bratstvo je prepustilo vodstvo Marsu — V mariborski skupini vodijo še zmerom Čakovčani — Dvoštevilčni izid v Celju

Ljubljana, 7. aprila. Razmeroma pozno in precej za ligiškimi tekmovaljem so letošnje spomlad otvorili prvenstveno tekmovalje klubi v območju SNZ. Vzrok je ta, da so že jeseni absolvirali tega tekmovalja več kakor polovico in se zato novoustanovljeni SNZ, ki bo odselej vodila prvenstveno tekmovalje še bolj mnogo bolj samostojno kakor prej, nikakor ne mudi z določitvijo finalistov in bodočih slovenskih ligašev.

Prva spomladanska prvenstvena nedelja je prinesla v vseh treh skupinah — tekmovalje se bo namreč do konca letošnjega prvenstva nadaljevalo po starem sistemu — vsega 9 tekem. Zaposleni so bili vsi klubi ljubljanske in mariborske skupine, iz celjske pa razen Celja tudi vsi štirje.

V ljubljanski skupini je zaradi današnjih izidov nastala majhna sprememba v vodstvu, ki ga je moralo Bratstvo zaradi remisa s Hermesom prepustiti danes zmagovitemu Marsu. Moštvo Kranja si je z efektomno zmago nad Jadranom okrepilo pozicijo na tretjem mestu, četrti zadovoljni pa so bili danes Diskovci iz Domžal, ki so pri Reki dobili dve manj pričakovani točki. Reki dobili dve manj pričakovani točki.

V mariborski skupini so spravili po dve točki ČSK, Železničar in Rapid. V vodstvu je z razliko petih točk kakor dozdaj — ostal Čakovčeki SK, med kandidati za bodoče ligaše v slovenski ligi pa je najmočnejši Železničar.

Iz celjske skupine je dozdaj znan samo rezultat celjske tekme, ki se ponovno glas visoko v breme Atletikov, in sicer to pot v borbi z lokalnim rivalom Olimpom. Vrstni red na vrhu tabele v tej skupini je odvisen od izida današnje trboveljske tekme med Amaterjem in Hrastnikom, ki ga pa zaradi pomanjkanja prave zveze dozdaj nismo mogli ugotoviti.

V naslednjem kratka poročila o današnjih tekmah:

Ljubljanska skupina,

Mars : Svoboda 6 : 4 (3 : 3)

Na igrišču Ljubljane sta pred ligaško borbo v prvenstveni tekmi nastopili moštvi Marsa in Svobode. V živahni in zelo zanimivi igri je uspelo odločnejšim igralcem Marsa odpraviti prav dobre Svobodaše z nenaovno razliko 6:4.

Mars je danes dobil obe točki, ker je imel odločnejši napad in boljše obrambo od nasprotnika. V napadu sta dala odlično igro Žigon in desno krilo, ki sta tudi postavila rezultat.

Svoboda se more za današnji poraz »zahvaliti« obrambni trojci, ki je bila prav slaba. Srednja vrsta in napad sta s svojo igro navdušila gledalce, vendar pred golom napad ni znal izrabiti številnih prilik, tako je moštvo, ki je bilo prav za prav vso igro v premoči, izgubilo dve dragoceni točki.

Sodil je g. Vrhovnik.

Hermes : Bratstvo 2 : 2 (2:1)

Dopoldne ste se na igrišču Ljubljane srečala v prvenstveni borbi Hermes in Bratstvo z Jesenic. Po obojestranski ostri, a ne posebno zanimivi igri se je srečanje končalo z neodločenim 2:2. Igra je motil močan veter in tudi igralcem je žoga delala precej preglavje, kar je deloma zabavalo neznamno število gledalcev. Bratstvu in Hermesu se pozna dolg zimski odmor in zato ni čudno, da so igralci obeh moštev pokazali za svoj razred mnogo preskromno igro.

Sodil je g. Mehle.

Disk : Reka 3 : 1 (1 : 0)

Na igrišču Jadrana je domaški Disk v prvenstveni tekmi zmagal nad Reko s 3:1. Disk je danes popolnoma zasluženoma odpravil zelo slabo enajstorico Reke, ki se je nastopila z mladimi močmi in ni predstavljal za odlične goste pravega nasprotnika.

Sodil je g. Erlich.

Kranj : Jadran 4 : 0 (2 : 0)

Kranj, 7. aprila. Za današnje prvenstveno tekmo je v Kranju vladalo med občinstvom precejšnje zanimanje. Kljub lepi nedelji se na igrišču zbralo nad 300 gledalcev, ki so zadovoljni zapuščali nogometni prostor. Po visokem rezultatu ni bilo skidepati, da je Jadran igral podrejeno vlogo, toda temu ni bilo tako. Skoro tri četrtine igre je bil Jadran enakovreden nasprotnik Kranjčanom, toda zaradi odlične igre domačev svojevoga poleta ni mogel realizirati. Vse do 40. min. I. polčasa je ostala igra brez gola. Prav v tej minuti in še v naslednji pa se je posrečilo kranjskemu napadu premagati solidno Jadrano obrambo in spraviti usnje v mrežo.

Drugi polčas je bil prav tako borben. Naposled pa je proti koncu Jadrano moštvo opešalo in šele tedaj je prišla premoč Kranja do veljave. Zanimivo pa je, da se domačini prav v času premoči ni posrečilo povisati rezultata. Gola sta padla v 20. in 25. minuti. Zadnji zgoditek je padel po ostrim centru, ki ga je Jadrano branilec sam z glavo poslal pod drogove.

Tekma je bila tipično prvenstvena in sta se obe moštvi odlikovali v startu in borbenosti. Najboljše moči je imel Jadran v vratarju, zlasti slednji je branil neverjetne stvari. Domače moštvo je v vseh linjah dobro zaigralo. Najboljša pa je bila obramba Žitnik-Martelanc. Domači so prekašali nasprotnika edino v tehničnem pogledu. Gole sta zabila v prvem polčasu Koki in Slokan, v drugem polčasu zopet Slokan, zadnji pa je bil avtogol.

V predtekmi je rezerva Jadrana zmagala nad domačo rezervno s 3:2. Sodil je g. Erlich.

Mariborska skupina,

Železničar : Maribor 3 : 1 (1 : 1)

Maribor, 7. aprila. Za današnje prvenstveno tekmo med starima rivaloma je vladalo veliko zanimanje, tako da se je zbralo na Rapidovem igrišču do 1000 gledalcev, ki so bili priča ogorčene, toda zanimive in lepe igre, iz katere je SK Železničar izšel kot zasluženoma zmagovalec.

SK Železničar v svoji enajstorici ni imel slabe točke. Odlična je tehnična vigranost Železničarjevega moštva ter elan in pežrtvovalnost vseh igralcev. Pohvalno je treba omeniti odlično igro napadalnega kvinteta, ki si je znal ustvariti zrele situacije pred nasprotnikovim golom. Tudi krilska vrsta je bila zelo dobra, dočim ožja obramba ni vedno ustrezala in je sem in tja kazala znake nesigurnosti.

Maribor je danes precej moštajal za nasprotnikom. To velja zlasti za napad, ki je imel zrele prilike za doseg gola, vendar je tam manjkalo odločnega strelca. Najslabšo formacijo je imel Maribor v krilski vrsti, kjer je edino ustrezal srednji krilec. Obramba je bila še najboljši del moštva. Branilca sta bila sicer sigurna in

tudi vratar je branil, kar se je braniti dalo ter ga za dobljene gole ne zadene krivda.

Današnja tekma je potekla v glasovnem fair, dasti so nekateri znani igralci včasih le poskušali s preostro igro, ki jo je pa soodnik Bergant v krali zadržal. Iz poteka igre bi bilo omeniti, da je v prvem polčasu absolutno prevladoval SK Železničar, dočim je bila v drugem polčasu igra precej izenačena. Goli so padli v 5. min. prvega polčasa po enajzmetrovski, ki jo je kot prvi gol za Železničarja streljal Turk, v 42. min. pa je Ronjak dosegel drugi gol. Po odmoru je bila igra precej ostra, tako da je imel sodnik precej posla z incidenti. V 30. min. je Turk dosegel tretji gol za Ž., dočim je v 31. min. Relle postavil končni rezultat 3:1. Značilno je, da sta obe moštvi zastreljali po eno enajzmetrovko.

V predtekmi je rezerva Maribora zmagala nad rezervo Železničarja s 3:2 (2:1).

ČSK : Mura 5 : 1 (2 : 0)

Murska Sobota, 7. aprila. Pred 400 gledalci je bila v Murski Soboti otvorena letošnja nogometna sezona, in sicer sta nastopila v prvenstveni tekmi večkratni prvak LNP ČSK in SK Mura. Zaradi poplavljenega igrišča Muraši niso mogli imeti nobenega treninga in tudi nobene tekme in so danes tako rekoč nastopili brez vsakega treninga. Razen tega pa je Mura nastopila s kopico mlajših igralcev, ki so se pa v glavnem dobro obnesli. V prvem polčasu je imela Mura precejšans, da izboljša rezultat, vendar jo je v 27. min. doletela nesreča s tem, da je bil srednji krilec Kukanja poškodovan in je potem igrala do konca samo z 10 možmi. Zmaga ČSK je bila povsem zasluženoma, vendar pa je po poteku igre sodeč rezultat izražen nekoliko previsoko. Sodil je g. Koplč iz Maribora.

Rapid : Gradjanski 3 : 0 (1 : 0)

Čakovec, 7. aprila. Mariborski Rapid je danes z lahkoto odpravil čakovskega Gradjanskega. Dočim je bila igra v prvem polčasu izenačena, je Rapid v drugi polovici predvedel dobro igro, s katero je tudi uspel in zasluženoma zmagal. Najboljši mož na polju je bil desno Rapidovo krilo Krainer, ki je tudi zabil vse tri gole.

Sodil je g. Konč iz Maribora.

Celjska skupina,

Olimp : Atletik 10 : 0 (4 : 0)

Celje, 7. aprila. Celjski Atletiki so doživeli danes na svojem igrišču v podvezni prvenstveni tekmi proti SK Olimp katastrofalno poraz. Olimp je nastopil s pomlajeno enajstorico, ki je predvedla dobro tehnično in kombinatno igro ter je v povezanosti, prodornosti in elanu znatno prekašala nasprotnika. Atletiki so igrali v prvem polčasu solidno, izvedli so več lepih potez, a po odmoru so močno popustili in začeli igrati raztrgano. Edino dobra je bila v drugem polčasu ožja obramba z vratarjem, ki je preprečil še večji poraz.

V začetku je imel Olimp več lepih prilik, ki jih pa ni znal izkoristiti. Šele v 25. min. je Rakšanji zabil 1. gol, v 35. je povisal Ključar iz neposredne bližine na 2:0, v 37. Cater na 3:0, v 43. pa spet Ključar na 4:0. V 3. min. po odmoru je Ternovek zviljal na 5:0. Olimp je vedno bolj v premoči. V 20. min. je Cater dosegel 6. gol v 31. Ključar z neubranljivim strelom 7. v 33. min. Cater 8., a v 35. min. sta Ternovek in v 41. Rakšanji še dvakrat potresla nasprotnikovo mrežo.

Igra je bila živahna, zanimiva in fair. Sodil je g. Presinger.

Mladina Atletikov je prepustila Olimpovi mladini prvenstveno tekmo par forfait s 3:0.

Na Olimpovem igrišču je moštvo SK Štor dopoldne v drugorazredni prvenstveni tekmi premagalo enajstorico Boruta iz Gotovelja s 3:2 (1:0).

Na Glaziji je prvo moštvo Jugoslavije v trening tekmi premagalo šibko enajstorico Celja s 5:2 (4:1) mladina Celja pa je zmagal nad mladino Jugoslavije s 5:1.

Uspešno delovanje SK Celja

(Nekaj o poteku 21. rednega občnega zbora agilnega celjskega športnega kluba)

Celje, 5. aprila. Minuli terek je bil v Narodnem domu v Celju 21. redni letni občni zbor SK Celja.

Predsednik g. Božidar Ravnikar je po pozdravnih besedah poročal o rekordnem uspehu letošnje klubove plesne prireditve »Celjskega karnevala« in se zahvalil vsem damam in gospodom, ki so požrtvovalno sodelovali. Vprašanje igrišča SK Celja, ki je na Glaziji, kjer nameravajo graditi justično palačo, še ni dokončno rešeno, upanje pa je, da bo občina pokazala uvidevne in oskrbela klub v smislu pogodbe drugo, primerno športno igrišče.

Tajnik g. Stanko Pertot je najprej poročal o vprašanju novega igrišča, nato pa je omenil, da Slovenska nogometna zveza še zmerom ni rešila pritožbe SK Celja zaradi ponovnih dejanskih napadov na igralce SK Celja pri nogometnih tekмах z Amaterjem v Trbovljah, zaradi katerih je SK Celje prekinil vse športne stike z njim. SK Celje ima sedem sekcij, ki po večini prav živahno in uspešno delujejo. Člana drsalne sekcije gđ. Vlasta Sernečeva in g. Riko Presinger sta postala letos juniorska državna prvaka. Olimpijski dan, ki ga je organiziral SK Celje, je lepo uspel. Klub ima 354 članov in sicer 1 častnega predsednika, 2 častna člana, 166 aktivnih in 185 podpornih članov. Ob zaključku svojega poročila je tajnik zahvalil časopisju za naklonjenost in podporo.

Po prav zadovoljivem poročilu blagajnika g. Munde sta prešla na predlog člana nadzornega odbora g. Wagnerja blagajnik in ves ostali odbor razrešeno.

Nadželnik atletske sekcije g. F. Pieteršek je poročal, da se je število verificiranih članov sekcije v protekle letu zviljalo od 32 na 50. Sekcija je priredila osem atletskih mitingov ter se z lepimi uspehi udeležila atletskih prireditev v Ljubljani, Mariboru, Litiji in Trbovljah.

Nadželnik nogometne sekcije g. Pertot je poročal, da je nogometna sekcija v krizi, ki bo trajala še nekaj časa. Prvo moštvo in mladina sta v lanskem sezoni odigrala 38 tekem ter dobila 27 in izgubila 7 tekem, 4 pa so bile neodločene. Prvo moštvo je sedaj na drugem mestu prvenstvene tabele I. razreda celjske skupine, mladina pa na

Ostale nogometne tekme

Nemčija : Madžarska 2 : 2 (2 : 2)

Berlin, 7. aprila. Pred 100.000 gledalci je bila danes v olimpijskem stadionu odigrana revanšna meddržavna tekma med Madžarsko in Nemčijo, ki se je končala neodločeno 2:2. Nemško moštvo danes ni bilo na posebni višini in ni pokazovalo tako enotne in precizne igre kakor pri nedavnem srečanju z Italijo. V prvih dveh tretjinah drugega polčasa so bili Madžari zelo v veliki premoči in šele proti koncu so se Nemci znali ter začeli oblegati madžarska vrata. Naleteli pa so na žilav odpor, vrhu tega pa jih je spremljala smola, tako da ni bilo odločitve. Gole za Nemčijo sta zabila Binder in Gauckel, za Madžarsko pa Toldi in dr. Saroey.

★ Rim: Tekma za italijanski pokal: Milano : Fiorentina 1:1, Modena : Venezia 3:1, Genova : Napoli 1:0, Liguria : Bologna 2:1, Juventus : Roma 3:1, Lazio : Mazerata 2:0, Bari : Siena 2:0.

LJUBLJANA: Prvenstveni tekmi II. razreda: Grafika : Adrija 3:1, Korotan : Moste 4:1.

Atletsko zborovanje v Zagrebu

Zagreb, 7. aprila. Danes dopoldne je bil v Zagrebu redni občni zbor Atletskega saveza kr. Jugoslavije, na katerem so sodelovali poleg zastopnikov časovnega odbora tudi delegati vseh treh narodnih zvez. Na dnevnem redu so bila naslednja tri najvažnejša vprašanja: sedež saveza, krajevna pripadnost nekaterih klubov in pa sprememba pravil. Delegati srbske in slovenske atletske zveze so na tem občnem zboru nastopali sporazumno in so se v teku razprav zvedli tudi s predstavniki hrvatske atletske zveze, da naj bi sedež saveza za enkrat za tri leta prešel v Beograd, od tod v Ljubljano in nato v Zaereb, da naj bi glede teritorialne pripadnosti klubov veljale meje v skladu s politično novo ureditvijo države in da naj bi se za dobo 10 let vse spremembe pravil sprejemale soglasno po predstavniki vseh treh narodnih zvez.

Ko se je že zdelo, da se bo občni zbor zaključil v vsestranskem zadovoljstvu, se je spet obnovil načelni spor glede tega, ali je to zborovanje redni ali ustanovni občni zbor, kar je imelo pozneje za posledico, da je navzočni zastopnik oblastva na pobudo funkcionarjev zveze zborovanje razpustil. Računati se mora, da bodo zastopniki srbske in slovenske atletske zveze ukrenili vse, da čimprej dosežejo red v vrhovni atletski organizaciji, ker bo sicer začelo resno trpeti delo na terenu.

Občni zbor GZSP

Jesenice, 7. aprila. Danes popoldne je bil v restavraciji pri Mesarju XI. redni občni zbor Gorenjske zimsko-sportne podzveze, ki je bil izredno lepo obiskan. Zborovanja se je udeležil tudi predsednik JZSS dr. Pirc, član savezne uprave dr. Ferencič in zastopnik MZSP g. Zorzič iz Maribora. Občni zbor je reševal vsa vprašanja glede reorganizacije zimskega športa v naših krajih. Razprave so bile zelo stvarne, prot. koncu pa tudi zelo burje. Za novega predsednika GZSP je bil izvoljen g. Jože Činkovc z Jesenic. Podrobnejše poročilo bomo objavili v redni izdaji »Jutra«.

Pomladni pregled po slovenskih loviščih

V prisotnosti številnih delegatov in predstavnikov oblasti je Zveza lovskih društev sklenila potrebne ukrepe za ohranjanje ogrožene divjadi

Ljubljana, 7. aprila
V dvorani Delavske zbornice je imela danes dopoldne redni letni občni zbor Zveza lovskih društev iz dravske banovine. Zborovatelj, ki ga je vodil predsednik dr. Viljem Krejči je prisotnovali mnogo delegatov včlanjenih lovskih društev iz vse Slovenije, banovino je zastopal načelnik gozdarskega oddelka inšpektor inž. Cvetko Božič, Zvezo kinologov pa tajnik Teodor Drengl. Pred prehodom na dnevni red je na splošno odobravanje zborovalcev prečital predsednik vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., visoki protektorici Nj. Vel. kraljici Mariji, knezu nam. Pavlu in ministru za gozdove in rudnike.

Divjad po hudi zimi

Kakor je mogel predsednik poročati o splošno povsem zadovoljivem poslovanju zveze in o prijateljskih odnosih, ki vladajo med njo in včlanjenimi društvi, je bilo bolj mrko njegovo poročilo o stanju naše divjadi. Pretekla zima, mraz, visok sneg in led so napravili med našo divjadjo mnogo škod, roparicam pa so omogočili obilen plen. V mnogih loviščih se opaža izdatno zmanjšanje stanja divjadi. Zato so nekatera društva že sama ukrenila potrebne, da se stanje spet popravi. Taki sklepi so lepo dokazali, da poznajo člani sami mnoge discipline in pravo razumevanje za dolžnosti pravičnega lovca.

Nasprotno je urejanje naših lovišč po površini in po določitvi odstrela skoro končano, izvršene so družbe k se bile prej oddane po starem lovskega zakonu, po večini so izvedene tudi že arondacije, spojitve in izločitve, reguliran je odstrel tam, kjer prvotna določitev ni ustrezala. V tem pogledu bo gotovo močno koristil lovski katastrofi, ki ga hoče zveza uvesti za pomoč svoje banovine. Ko bodo zbrani vsi podatki iz naših lovišč glede kakovosti in stalaže divjadi, bo mogla dati zveza svoje mnenje po enotnem načinu, tako kakor najbolj ustreza smernicam, ki si jih postavlja za gojitev lova.

Za red in mir v loviščih

Zveza uprava se je glede pobiranja krivolovstva obračala na vsa oblastva, ki so za njeno stremiljenje pokazala polno razumevanje. Pazljivost članov zlasti pa vestno in neustrašeno izvrševanje službenih dolžnosti lovske nadzorne osebja in pomoč, ki jo lovci pričakujejo od upravnih oblastev, zlasti pa tudi od orožništva, bodo končno uresničili zahtevo po redu in miru, ki naj jo uživajo v svojih loviščih lovci, čuvaji in divjad.

Mimo notranjega, ogromnega dela, ki ga je zveza opravljala, je predsednik poročal nadalje, da ni pričakovati kakšnih sprememb glede lovskega zakona in pravilnikov. Zveza stoji na stališču, naj bi v glavnem ostalo pri starem, če bi pa prišlo do sprememb, naj bi se izpolnile le nekatere vrzeli. Na podlagi konkretnih predlogov vseh zvez je osrednja zveza v Beogradu sicer izdala predlog, ki pa leži v ministristvu. Ustrezno bo želji, da bo ministristvo morbitne spremembe predložilo v vpogled zvezam, da bodo imele priliko opozoriti na napake.

Predsednik je ugotovil razveseljivo dejstvo, da je prenehal osebni boj, ki je bil v preteklih letih med sadjarji in lovci. V pretekli zimi so zajci sicer zaradi višne snega napravili precej škode, na katero so sadjarji opozorili v svojem strokovnem glasilu in v dnevnem časopisu in zaradi nje zahtevali spremembo lovskega zakona. Toda lovci jim priznavajo, da so bile njihove pritožbe upravičene, ker so zvečine izpolnili svoje dolžnosti in zavarovali drevje. Zato se tudi lovci niso branili plačati odškodnino, v kolikor je bila upravičena.

Letos bi morala poteči zaščita medveda. Važnost tega — kakor pravi levcu — našega prirodnega spomenika pa je uvidel banki svet, ki je zaščito podaljšal, odstrel pa bo izjemno dovoljen po potrebi. Zaščita ima žal za posledico, da mora lovski sklad plačevati povračilo škode, ki jo medved povzroči, in s tem se izčrpavajo skoraj vsi dohodki lovskega sklada.

Uprava ostane

Zanimivejših statističnih podatkov glede naših lovišč, lovskih kart, prejemkov države in banovine od kart in zakupnin, nadalje podatkov o lovskem skladu, varstvenem osebju in številu uplenjene divjadi, predsednik v svojem poročilu ni navajal, ker jih je v »Lovcu« objavil že inšpektor Anton Šivic. Prebral pa je poročilo Osrednje zveze iz Beograda, v katerem ta poroča o izvozu divjadi in kož v tujino v letih 1937—39. Iz tega poročila izhaja, da je izvoz prav odličen in da donaja prav masne izkupičke.

Blagajniško poročilo je podal prof. dr. Fran Novak. Poroča, da je zadovoljivem stanju blagajne, na njegov predlog pa je bil soglasno sprejet tudi proračun za bodočo poslovno dobo. Na predlog revizorjev, v imenu katerih je govoril g. Vilko Turk, je bila celotnemu odboru izglasovana razrešnica s pohvalo za pametno vedstvo in umno gospodarjenje.

Štiri resolucije

Na kraju zborovanja so bile sprejete štiri važne resolucije. Prva določa obvezno za vse področje dravske banovine in za vsa v zvezi včlanjena društva, da se za dobo enega leta na splošno prepoveduje streljanje srnjadi na brakadah; odstrel srnjadi je dopusten samo s kroglo iz risane cevi in bo vsako ravnanje proti tem predpisom imelo za posledico izključitev za dobo naj-

manj enega leta iz vseh lovskih društev v dravski banovini. Druga resolucija priporoča lovskim društvom, naj v svojem področju ukrepejo potrebno, da bi se čim bolj ohranila in zaščitila tudi divjad rzevkega lova, ki je prav tako trpela zaradi zime. Društva naj krajavnim razmeram primerno izdajo potrebne ukrepe. Tretja pooblašča ožji odbor zveze, naj zaradi razužitve zavarovalne pogodbe z zavarovalnico »Jugoslavija« čim prej ukrene potrebno, da bodo člani lovskih društev zavarovani proti nezgodam in proti jamstvu. Četrta resolucija pa ugotavlja, da je dejansko več lov-

skih zakupnikov, kakor jih je prijavljenih in odobrenih od upravnih oblastev in da se ti skrivajo kot lovski čuvaji ali pa gosti. Resolucija nadalje natančno formulira značaj lovskega zakupnika, čuvaja in gosta ter nalaga dolžnost, da se vsakršno skrivanje in zlorabljanje brezobzirno tuzajni oblastem, krivice pa naj vsa lovska društva kaznujejo vsaj z začasnimi izključitvijo.

Vse te resolucije so zborovalci soglasno sprejeli. Predsednik se je nato zahvalil za sodelovanje in zaključil lepo uspešno zborovanje.

60letnica ribarskega društva

Ribiči se pritožujejo nad onesnaženjem vođa, pa tudi nad neurejenim ribogojstvom

Ljubljana, 7. aprila
Pri Mikliču so snoči zborovali pod predsedstvom ravnatelja g. Rasta Pustoslavca člani ribarskega društva v Ljubljani. Zborovanje je bilo zelo dobro obiskano in je vseskozi potekalo v najlepšem soglasju. Zbora so se udeležili tudi banki svet. Lipovšek, rib. referent inž. Jošt in upravniki banovinske ribogojnice inž. Simončič, ki jih je predsednik toplotno pozdravil.

Za overovatelja zapisnika sta bila imenovana gg. Soklič in Čero. Obširno poročilo o društvenem delovanju je podal tajnik Jože Privšek, ki je naglasil, da je članstvo kljub slabim časom celo narastlo in je posvečalo društvu toliko pozornosti, da mu je bilo v najlepšo oporo. Odbor je posvetil posebno pozornost akciji radi onečiščenja voda, toda vidnejših uspehov se mu ni posrečilo doseči. Glede onečiščenja voda na področju dravske banovine zbira Zveza ribarskih društev potrebne podatke, dokazno gradivo pa bo predložila banki upravi v končno ureditve. Društvo je lani dobivalo prijave, da so prodajali ribe, v prvi vrsti sulce, v prepovedanem lovnem času, zlasti v gostinskih obratih. Na te nedostatke so bili opozorjeni vsi merodajni činitelji in je verjetno, da ne brez uspeha, ker letos ni bilo nobenih prijav. V preteklem letu društvo ni prejelo nobenih običajnih podpor, tudi ne objubljenih banovinske podpore v obliki ribjega zaroda. Z namenom, da bi se med člani razvila družabnost, je društvo priredilo dva izleta v zvezi z lovom v Savi in Lipnici in v revirju svojega dosmrtnega častnega člana g. Mačka v Preserje.

Tajnikovemu poročilo so sledila še poročila blagajnika Egona Tanciga, gospo-

darja Karla Šircelja in revizorja Jožeta Kopača. Na predlog slednjega je bila celotnemu odboru izglasovana razrešnica. Članarina je bila določena v znesku 50 din. Od tega odpade za Vestnik 25 din, 5 din pa za Zvezo. Pri volitvah so bili z vzklikom izvoljeni: za predsednika Rasto Pustoslavšek, za podpredsednika Ivo Bogataj, v odbor pa dr. Janko Lokar, dr. Mirko Božič, dr. Jakša, Mavr. Mayer, Kopač, Koritnik, Šircelj, Petrič, dr. Švajgar, Tancig, Vičič, Tekavc in Privšek. Za delegate na občnem zboru Zveze, ki bo letos v Ljubljani, so bili določeni Čepon, Vičič, Dolak, Mayer, Petrič, dr. Švajgar, dr. Jakša, Kavčič, Miklič, Jurjevec, Poženel, Šircelj H., Podbrežgar, Serše, Gamberger, Šircelj K., Maček, dr. Lokar, Ješe, Koritnik, Kopač, Serianc, Cerv, Zadel, Kostanjevec in Soklič.

Med slučajnostmi so zborovalci posebno priporočali odboru naj kakor doslej ne umorno posveča največjo pažnjo prav onečiščenju voda in to ne le zaradi ribarskih, ampak tudi zaradi gospodarskih in tujskoprometnih interesov. O podobnih potrebah so se zborovalci še podrobneje pogovorili v temeljitih razgovoru, v katerem so naglašali tudi potrebo po smotrnejšem ribogojstvu za nekatere vrste sportnih rib. To bi bilo potrebno še posebno po prestani ostri zimi, ko so marsikateri potoki zamrznili celo do dna in uničili velike množine rib. Zaradi te zime je nastala velika škoda, zato bi naj ribiči letos primerno onejili lovljenje rib v onih potokih, ki so bili čisto zamrznjeni. Na kraju zborovanja je predsednik razglasil, da je bil ta občni zbor 60. in da bo društvo svojo šestdesetletnico na primeren način proslavilo tekom tega leta.

Zbor Hubadove pevske župe

Lepa počastitev 70-letnice dr. Antona Šviglja

Ljubljana, 7. aprila
Danes dopoldne je v Hubadovi dvorani Glasbene Matice polagala račune o preteklem poslovnem letu uprava Hubadove župe. Posebni poudarek letošnjemu občnemu zboru je dajalo to, da dolgoletni predsednik župe dr. Anton Švigelj proslavlja letos svojo 70-letnico. Na zborovanje je poslalo svoje delegate 21 včlanjenih društev (vseh včlanjenih društev je 36). Iz Beograda se je pripeljal kot zastopnik JPS g. Kačanski, Ipavčeva župa pa je tudi letos poslala kot svojega zastopnika g. Mordeja. Pevsko društvo »Soče« je zastopal dr. Ražem.

Predsednik dr. Švigelj je toplotno pozdravil vse zastopnike in delegate, posebno g. Kačanskega, katerega navzočnost je bil pač najboljši dokaz za poglobitev stikov med Ljubljano in Beogradom. Naglasil je nujno potrebo, naj bi se ljubljanski zbori končno že pogovorili med sabo, kako bi se uresničil vsaj en skupni letni nastop vseh zborov. Posamezni zbori sicer lepo delujejo v plemenitem tekmovanju za čim boljši napredek, nikoli se pa ne morejo vsi zbori najti na vsaj enem skupnem koncertu, kjer bi peli stare pesmi v novi prireditvi. Za naprej naj bi veljal nekoliko izpremenjen Prešernov izrek: »Ločitve ne, združitve zdaj so časi!«

O podrobnem delu uprave je poročal župni tajnik g. Grčar. Našel je nastope posameznih zborov, omenil nekaj skupnih nastopov pri nas doma in drugod ter z zadovoljstvom ugotovil, da je ljubljansko občinstvo v zadnjem času začelo zopet polniti koncertne dvorane in pevske prireditve. Poudaril je, kakšnega izrednega nacionalnega pomena je pesem, saj je v dolgih stoletjih našega robstva pesem bila najmočnejši činitelj naše narodne zavednosti. »Kdor poje, zlo ne misli«, pravi naš narod. Poročilo o stanju blagajne je podal pre-

gledno dolgoletni požrtvovalni blagajnik g. Karl Lasba. Natančneje je poročal o nastopih župe pevovodja g. Venturini, ki je moral ugotoviti, da žal tudi v preteklem letu ni bilo večjih skupnih nastopov. Nekeč je nastopalo po 300 do 500 pevcev, danes pa komaj 30, največ 50 in še tu primanjkuje tenorjev. Kljub temu je v Ljubljani nič manj ko 16 pevskih zborov! Povsod se danes zahteva petje. Ko je nastopil v Sofiji Trboveljski slavček, je kralj Boris dejal, da je ta napravil s svojimi pevskimi nastopi za bolgarsko-jugoslovansko zblizanje mnogo več kot vsi diplomati. Pri nas je preko deset tisoč intelektualcev, muzikalno nadarjenih ljudi, ki danes stojijo ob strani, kar je posebno za nas Slovence zelo žalosten pojav. Le redki so učitelji, ki sodelujejo pri pevskih zborih. Posebno bi bilo želeli, da bi prišlo do pravičnega sodelovanja z Akademskim pevskim zborom.

G. Kačanski je s toplimi besedami spomnil 70-letnice predsednika dr. Šviglja in mu sporočil, da ga je uprava JPS izvolila za svojega častnega člana. Tajnik g. Grčar je nato izročil dr. Šviglju lepo diplomu z odlikovanjem, g. Kačanski pa zlato plaketo. Zborovalci so z burnim plaskanjem izražali svojemu predsedniku globoko simpatije in hvaležnost za njegovo nesebično in plodno delo na polju pevske kulture. Svoje čestitke in pozdrave predsedniku in zborovalcem je izrekel tudi delegat Ipavčeve župe.

Pri volitvah je bil soglasno sprejet predlog, naj ostane še za naprej dosedanja uprava s predsednikom dr. Švigljem. Kot program za novo poslovno leto je dr. Švigelj položil na srca zborovalcev, naj pojejo ne samo slovenske, marveč enako tudi hrvatske in srbske pesmi. Jugoslovanska pesem in z njo naše lepe skladbe — to naj bo naš bodoči program!

Boljše prejemke in nova poslopja

si predvsem želijo naši poštni uradniki

Ljubljana, 7. aprila.
Ko je sezona občnih zborov na višku, so se danes popoldne zbrali tudi pripadniki sekcije Združenja uradnikov poštne-telegrafske stroke na svoji osmi redni letni skupščini. V imenu uprave je predsednik sekcije g. Nečej šturno pozdravil udeležence, ki so do kraja napolnili salon kolodvorske restavracije. Poročilo tajnika g. Ferda Nadraga obširno navaja uspešno delo in prizadevanje uprave v preteklem letu za stanovske pravice. Seveda pa uprava ni mogla v gmotnem pogledu doseči preveč uspehov. Gmotno stanje poštne osebja je precej slabo, zlasti še spriče izjemnih, burnih razmer na svetu. Organizacija je storila vse, da pribori uradništvu dostojen eksistenčni minimum v soglasju s tozadevnimi akcijskim odborom vseh stanovskih organizacij državnih in samoupravnih službencev. Poleg slabega gmotnega položaja tare poštne-telegrafsko osebje tudi preobremenjenost v službi. Treba bi bilo temeljite reorganizacije službe in delovnih moči s polnim ozirom na službene interese.

Po večletnem, skoraj popolnem zastoju je bilo število napredovanj v preteklem letu zadovoljivo, izvmšnji za uradnike po paragrafu 45/1, katerih napredovanje je bilo ovirano zaradi nezadostnega števila mest po proračunu. Uprava pa mora z nezado-

voljstvom ugotoviti, da še vedno ni popravljena krivica vsem našim zvanicnicam, ki so vstopile v poštno službo s polno kvalifikacijo za uradnike po paragrafu 45/1 UZ in so tudi ves čas dejansko opravljale uradniško službo, a še danes, po več kakor desetih letih službe niso dosegle ustrežajočega uradniškega zvanja. 22 takih uradnic še vedno čaka na svojo pravico.

Direkcija pošte v Ljubljani je prispevala v teku zadnjih 14 let približno 250 milijonov dinarjev čistega dohodka v osrednji proračun. Zaradi tega bi lahko upravičeno pričakovali, da bi bila deležna tudi enakih investicij. Toda od zedinjenja se ni zgradilo v Sloveniji nobeno novo poštno poslopje, kljub temu, da je večina državnih pošt nameščena v zasebnih poslopih. Prvo moderno poslopje bo dobila pošta Kranj. Delo se je že pričelo. Maloštevilne lastne zgradbe so največkrat neprimerne in pretesne. Najemnine v zasebnih poslopih znašajo več kakor obrestovanje in amortizacija investicij za nova poslopja. Samo za pošto v Murski Soboti je plačala poštna uprava že več ko 600.000 din najemnine, medtem ko je poslopje vredno 200.000 din. Zelo pereče je zlasti vprašanje poštne prostorov v Ljubljani, ki so zelo pomanjkljivi in pretesni. Obisk okrevališč na Pohorju, v Kaštel-Luhšiču in Vrnjački Banji v glavni sezoni

je bil dober. Socialni sklad sekcije je pričel poslovati 1. julija 1939. Namen socialnega sklada je, da povrne članom škodo, ki so jo utrpeli zaradi sprejema falzifikatov in da prispeva v težjih primerih za zdravljenje. Blagajniško poročilo gđc. Ide Jelovškove izkazuje zadovoljivo bilanco in točnost poslovanja. Pri volitvah je bilo soglasno izvoljena stara uprava s predsednikom šturnom na čelu. Po volitvah članov za kongres je bila prečitana resolucija z naslednjimi postavkami:

Takošnje zvišanje prejemkov vsem državnim uslužbencem v skladu z naraščajočo draginjo; vrnitev draginskih doklade poročenim uslužbenkam in rodbinske doklade za žene; ukinjenje § 76. uradniškega zakona in odobritev zveze organizacij državnih uslužbencev; pravico prisostvovanja delegatov združenja na sejah sveta PTT; povečanje števila osebja in sprejem v službo potom razpisa; avtomatsko napredovanje; ukinjenje numerični clausi; brezplačen dopust za čas službe v kadru; prevedbo vseh dnevničarjev, zvanicnikov in nadni-

čarjev z uradniško kvalifikacijo na odgovarjajoča zvanja in priznanje dnevničarske službe v pokojnino in napredovanje; posebne doklade pa osebje Ptt, v prometni službi; povečanje nagrad za nočno službo; povečanje dnevnice za ambulančno osebje; sprejem pravilnika o delovnem času in honoriranju nadur; povečanje kreditov za dnevnicke za začasna nadomestovanja in njih ločitev od kreditov za kontrolno pošt; zvišanje prejemkov dnevničarjev po stopnjah, določenih v pravilniku; odprava kuluha; povečanje dotacije poštne hranilnice za zdravstveni fond združenja; večjo samostojnost tehnične službe v materialnem in osebnem pogledu.

Mlači mož je poljubil mlado dekle. Njena mati ju je zasačila in zavpila: »Gospod! Poljubili ste mojo hčer! Ali mi imate kaj povedati?«
»Seveda.« je odgovoril mladi mož.
»Kaj?«
»Da pazite bolje na svojo hčer!«

Ponedeljska križanka

1	2	3	4	5	6	7	8
9				10			
11			12		13		
14			15		16		17
18		19			20		
21							
22		23					24
25	26	27					28
29		30				31	
32			33		34		
35							

BESEDE POMENJO

Vodoravno: 1. evropska država, 9. mesto v Arabiji, 10. vrata, 11. resnično, 13. tvorba iz kazalnega zaimka, ki pomeni malovredneža, 14. on v nemščini, 15. sorodnik, 17. ob v nemščini, 18. konzontan, 19. usedlina v srbohrvaščini, 21. železna

ruda, 23. siromašen, 25. osebni zaimek, 27. apetit, tudi vrsta sporta, 28. kratica za starejšega, 29. majhen, 31. poslanca, 32. beseda v molitvi, 34. ta v srbohrvaščini, 35. oblika države.

Navyčno: 1. del turške hiše, 2. pozornica, 3. gradbeni material, 4. kakor 17. vodoravno, 5. kratica za delniško družbo, 6. oblika moškega krstnega imena, 7. vseučiliško mesto v Nemčiji, 8. del cirkusa, 12. mesto na Koroškem, 15. posledica snežnega viharja, 16. pomanjševalna oblika moškega krstnega imena, 19. del proge, 20. alkoholna pijača, 22. nadležna žuželka, 24. hlev, 26. ime v nemščini, 28. ovijalka, 30. estetskega izgleda, 31. vsi v srbohrvaščini, 33. medmet, 34. pijača starih Slovanov.

RESITVE ZADNJE KRIŽANKE:

Vodoravno: Babilonec, dan, din, bes, kap, on, bod, ka, bogat, Abel, meri lesen, ah, naj, Ra, šum, san, dim, ded, rogovilež.
Navyčno: Aden, bas, in, od, nik, enak, bogataš, bog, Parizan, bolen, Darej, bel, ten, saj, hudo, Rade, mig, sel, mo, di.

Troje knjižnih nagrad

si po naklonjenosti žreba dele Karel Korosec, Linhartova 14, Ljubljana; Zvonimir Krulj, Celje, Krekova 10, in Franc Vehar, Vipava 132, Italija.

KLIŠEJE

ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

Doživela je nenadoma v svojem dvajsetem letu naša ljuba

ANICA OVEN

DIJAKINJA

Na njeni zadnji poti jo spremimo v torek 9. t. m. zjutraj na domačem pokopališču v Senuču. Ohranimo jo v lepem spominu.

Stranska vas 6.

DRUZINA IN SORODSTVO

Umrli je v soboto, dne 6. aprila 1940 gospod

ing. Petrič Ivan

višji tehnični svetnik in šef terenske tehn. sekcije za regulacijo Ljubljanice kralj. banske uprave

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek, dne 8. aprila 1940, ob 4. uri popoldne izpred mrliške veže splošne bolnice na pokopališču k Sv. Križu.

Zvestemu tovarišu bomo ohranili blag spomin.

Ljubljana, dne 7. aprila 1940.

Tehnični oddelek kraljevske banske uprave dravske banovine v Ljubljani

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana

Po dolgi in mukepolni bolezni je preminul gospod

ing. Petrič Ivan

višji tehn. svetnik in šef terenske tehn. sekcije za regulacijo Ljubljanice kralj. banske uprave

dne 6. t. m., previden s tolažili sv. vere.

Pogreb bo v ponedeljek, dne 8. aprila 1940 ob 4. uri popoldne izpred mrliške veže splošne bolnice na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, 7. aprila 1940.

Terenska tehnična sekcija za regulacijo Ljubljanice kralj. banske uprave

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana